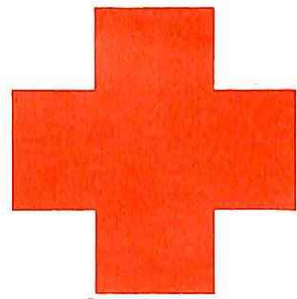

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1974

OXI

αποσημον
στην
ιστορία μας

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Στίχοι: ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Μουσική: ΓΙΑΝΝΗ ΝΟΥΣΙΑ

Moderato.

mf Μέσ' τὴν πρα... σι... νά... - δα, μέσ' τὴν

ὁ... μορ... φιά... τὸ μι... κρὸ σχολειό μας μοιάζει ζω... γρα... φιά... (ζω... γρα...

p φιά, μοιάζει ζω... γρα... φιά... *f* Τρά λα λά λα λα λα *p* λα

λα λα λα λα λα Τρά λα λά λα λα λα λα λα λα λα λα

2

λα.

Διάπλατα στὸν ἥλιο
παραθύρια, νά!
Σα γυρνᾷ τὸ μάτι
φτάνει ὡς τὰ βουνά!
Τρά λα λά λα κ.λ.π.

3

Πάντα μὲ τραγούδια
τοῦ μιᾶ ἢ ψυχῇ
κι ἡ χαρά μας ὅλη
γύρω ἀντηχεῖ.
Τρά λα λά λα κ.λ.π.

4

Κι ὅταν τραγουδοῦμε
πάνω ἀπ' τὴ φτελιά
τραγουδοῦν μαζί μας
κι ὅλα τὰ πουλιά.
Τρά λα λά λα κ.λ.π.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΑΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

Ἀγαπητὰ Ἑλληνόπουλα,

Ἀνήκομεν εἰς τὴν εὐγενεστέραν μερίδα τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτου μας. Οἱ πρόγονοί μας ἐθεμελίωσαν τὰς Ἐπιστήμας καὶ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, μετὸν ὁποῖον ἡ Ὑφήλιος ἐγέμισε πρόοδον καὶ εὐημερίαν. Αὐτὸ δὲν τὸ λέγομεν ἡμεῖς, τὸ λέγουσιν ὅλα τὰ ἐξοχα πνεύματα, ἰδικὰ μας καὶ ξένα, ὅλων τῶν αἰώνων.

Ὅμως ὅπως τὰ μεγάλα δένδρα ἔχουν καὶ μεγάλας σκιὰς, ἔτσι καὶ τὸ Ἔθνος μας ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατασπαράσσεται ἀπὸ τὴν διχόνοιαν καὶ τὰς ἐμφυλίους ἐριδας. Καὶ ἐνῶ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ αἰῶνας πολλοὺς κατόπιν, ὁ κόσμος ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ Γιβραλτάρ καὶ ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας μέχρι τῆς Κριμαίας ἦτο γεμάτος ἀπὸ Ἑλλήνων καὶ ὅλος ὁ τότε κόσμος ἐχρησιμοποιοῦσε ὡς γλῶσσαν κοινῆς συνεννοήσεως τὴν Ἑλληνικὴν, σήμερα τὸ σύνολον τῶν Ἑλλήνων δὲν ὑπερβαίνει τὰ δέκα ἑκατομύρια ψυχῶν. Αὕτῃ ἡ φθορὰ ὀφείλεται εἰς τὸ πνεῦμα τῆς διχονοίας, ποῦ ἔχει φέρει τὸ Ἔθνος μας χίλιες φορές εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ἀφανισμοῦ. Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ ἀλλάξωμεν τακτικὴν;

Ἀπὸ τὸ ἴδιο αἰώνιο νόσημα τῆς φυλῆς μας εὐρισκόμεθα καὶ σήμερα εἰς κρίσιμους ἐθνικὰς στιγμὰς.

Καὶ βέβαια θὰ συνέλθωμεν ἀπὸ τὴν κρίσιν, ἐὰν συνετισθῶμεν καὶ ὁμονοήσωμεν. Εἶναι ὁμως καιρὸς νὰ διδαχθῶμεν ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ μας παθήματα καὶ νὰ ἀλλάξωμεν τακτικὴν, διότι ὑπάρχουν πολλοὶ ἔτοιμοι νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὰς δυσκολίας μας καὶ νὰ μᾶς κατασπαράξουν.

Τὸ διόρθωμα πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἀρχίσῃ. Καὶ θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ σᾶς, ἀγαπητὰ Ἑλληνόπουλα. Σεῖς πρέπει νὰ κλείσετε στὴν ἀγνὴ ψυχὴ σας τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ κτίσετε μίαν Ἑλλάδα καλύπτερη, χωρὶς διχόνοια, χωρὶς μίσση. Μίαν Ἑλλάδα μὲ ἀπέραντον ἀλληλεγγύην.

Καὶ ἀκριβῶς ἓνας δρόμος ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἶναι ἡ συνεργασία ποῦ ἔχει ἀρχίσει ἀπὸ τριάντα χρόνια τώρα τὸ σχολεῖον μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ὑπὸ τὴν παρὰ κίνησιν καὶ τὴν ἐγκρίσιν ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Ὑπουργῶν τῆς Παιδείας. Ἡ συνεργασία ἐθεμελιώθη εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ τὰ μαθητικὰ συσσίτια καὶ τὰς μαθητικὰς κατασκηνώσεις. Καὶ ἔκαμε θαύματα κατόπιν εἰς τὸν Συμμοριτοπόλεμον κατὰ τὴν ἐκτόπισιν τῶν πληθυσμῶν καὶ τὴν ἐπανεγκατάστασιν, τὴν βοήθειαν τῶν σεισμοπλήκτων μὲ τὴν υἱοθεσίαν χωρίων κ.λ.π. Ἡ καλλιέργεια τῆς ὑγιεινῆς τοῦ περιβάλλοντος, ἡ ἐπίδειξις ἀλληλεγγύης, ἡ βοήθεια τῶν πασχόντων συμπολιτῶν μας, ὁ καλλωπισμὸς τῆς Κοινότητος μας καὶ τὰ δειγμάτων ἐκδηλώσεως τῆς διεθνοῦς Φιλίας ἀποτελοῦν ὅπως πραγματοποιοῦνται εἰς τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν σχολείων τῆς Ἑλλάδος, ἓνα θαυμάσιον πρόγραμμα ἐξωσχολικῆς δραστηριότητος ποῦ κάμνουν οἱ Ἕλληνες Ἐρυθροσταυρίται μαθηταὶ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν διδασκάλων των καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Ἐπιθεωρητῶν των.

Αἱ ἐτήσια ἐκθέσεις τῶν σχολείων περὶ τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως τῶν ὁμάδων των ἀποτελοῦν ἓνα δεῖγμα παρήγορον, ποῦ φανερώνει ὅτι εἰς τὴν γενεάν αὐτὴν, ποῦ ἐπιδεικνύει τόσον ἐντόνως τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης διὰ τοὺς συμπολίτας καὶ ὅλους τοὺς πάσχοντας συνανθρώπους, εἰς τὴν γενεάν αὐτὴν εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ τὸ μικρόβιον τῆς κακίας καὶ τῆς διχονοίας.

«Δώστε μου τὴν Ἐκπαίδευσιν», εἶπεν ἓνας μεγάλος νομομαθὴς καὶ φιλόσοφος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, «καὶ θὰ ἀναμορφώσω τὸν κόσμον».

Ἕλληνες διδάσκαλοι, ἔχετε στὰ χέρια σας τὴν Ἐκπαίδευσιν καὶ βαδίζετε τὸν θαυμάσιον δρόμον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀλληλεγγύης. Ἕλληνόπουλα, ἀκολουθήσατε μὲ πίστιν καὶ ἐπιμονὴν αὐτὸν τὸν δρόμον καὶ θὰ δημιουργήσετε μίαν Ἑλλάδα ἀνταξίαν ἐκείνης ποῦ ἀνοίξε τὰ μάτια τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ αἰμάρα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου μας, περιμένει νὰ δεῖτε τὴν ἀλληλεγγύην σας. Ἐμπρὸς ἑστέ!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ
Πρόεδρος
Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1. Τ. Ν. 16.8.85 36199
ΑΡΙΘ.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ 1940

Τριάντα τέσσερα χρόνια συμπληρώνονται από τότε που στο ιταμό τελεσίγραφο της φασιστικής Ιταλίας αντιτάξαμε το «ΟΧΙ».

Η εὐτυχία των περιορισμένων δυνάμεων της μικρῆς σ' ἔκτασι, πληθυσμό και μέσα, ἀλλὰ μεγάλης σ' ἐπιτεύγματα πολιτιστικά χώρας μας, τῆς χώρας που ἔδωσε τὰ φῶτα στὴν ἀνθρωπότητα και πού ὕψωσε Παρθενῶνες ὅταν οἱ ἄλλοι λαοὶ ἦταν βυθισμένοι σὲ βαθὺ πνευματικὸ σκοτάδι, κ' ἡ ὑπέροχη ἐθνικὴ συνειδήσι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ κατώρθωσαν νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν τεράστια ὑλικὴ δύναμι τῶν δολερῶν εἰσβολέων. Ὅχι γιατί δὲν ἦταν αὐτοὶ ἱκανοὶ ἢ κατὰλληλα γυμνασμένοι, ἀλλὰ γιατί τοὺς ἔλειπε τὸ ἠθικὸν ἔρεισμα. Τοὺς ἔλειπε τὸ ὑψηλὸ πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀρετῆς και τῆς αὐτοθυσίαις γιὰ τὰ ἱερὰ τῆς Φυλῆς, πού γιγαντώνουν τὸν πολεμιστὴ και τοῦ δίνουν δυνάμεις ἀξιοθαύμαστες.

Ἡ Νίκη στεφάνωσε τὰ ἐλληνικὰ ὅπλα και ἡ λάμψι τῆς χώρας μας ἐθάμπωσε τὰ μάτια φίλων κ' ἐχθρῶν. Κατάπληκτος ἔμεινε ὁ κόσμος ἀπὸ τὸ ἐλληνικὸ θαῦμα. Εἰπώθηκαν τότε κ' ἐγράφησαν γιὰ τὴν ἡρωϊκὴν ἀντίστασι τοῦ στρατοῦ μας λόγια βαρυσήμαντα: δόθηκαν ὑποσχέσεις ἀπὸ τοὺς «Μεγάλους» — πού δυστυχῶς συμφέροντα ταπεινά, ἀπίστευτες δολοπλοκίες και φθόνους τὶς ἔσβησαν. Ἀκόμα και οἱ Τούρκοι, πού κατὰ τὸν Ἀγγλο συγγραφέα Μακκένζι ἔπαιξαν τότε «τὸ ρόλο εὐνοῦχου θυρωροῦ», χειροκροτήσανε τοὺς ἐλληνικοὺς θιράμβους κ' ἐπίσημα χεῖλη εἶπαν: «εἴμαστε περήφανοι πού ἔχουμε τέτοιους συμμάχους». Ἐγκυρὲς ἐφημερίδες τῆς Ἀμερικῆς, ὅπως ἡ «Χέραντ Τριμπιούν Νέας Ὑόρκης», ἔγραψαν: «ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς ἀπεδείχθη ἀντάξιος τῶν προγόνων του. Κατέφερε τὴ πρώτη μεγάλην ἡττα πού ἐσημειώθη κατὰ τὸν μεγάλον αὐτὸν πόλεμο...». Οἱ «Τάιμς τῆς Νέας Ὑόρκης» στὸ φύλλο τῶν 28 Νοεμβρίου 1940 ἐτόνισαν: «Σ' ἓνα και μόνο μῆνα τὸ μικρὸ ἐλληνικὸν ἔθνος σκόρπισε τὸν κακὸν ἐφιάλτη πού θόλωνε τὸ πνεῦμα τοῦ δημοκρατικοῦ κόσμου... Θὰ εἶναι ἡ δόξα τῆς νέας Ἑλλάδος τ' ὅτι διέλυσε τὸ μῦθο τοῦ ἀνίκητου τοῦ Ἀξονος...». Οἱ «Τάιμς» τοῦ Λονδίνου σημειώσανε τὸν ἴδιον καιρὸ: «Οἱ θιράμβοι τῶν ἐλληνικῶν ὁπλων εἶχαν ἀπὸ τῆς τεράστιας

στὴν Ἑγγὺς Ἀνατολή. Στὴν Αἴγυπτο σκόρπισαν ἐντελῶς τὶς ἀνησυχίες γιὰ ἰταλικὴν εἰσβολὴ κ' ἔκαναν γελοῖο πρόσωπο τὸ Μουσσολίνι, πού ἡ λαϊκὴ φαντασία τὸν θεωροῦσε σπουδαῖο...». Ὁ «Νταίηλυ Τέλεγραφ» ἔγραψε: «Ὁ κύριος λόγος τῆς ἀποτυχίας τοῦ Ἀξονος εἶναι οἱ ἐπιτυχίες τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Ἰταλῶν». Εἶναι ἀνεπανόρθωτο τὸ κατὰ τοῦ ἰταλικοῦ στρατηγείου πλῆγμα, βροντοφωνοῦσαν οἱ «Καθολικοὶ Τάιμς», ἀξιο νὰ μεταβάλῃ και τῆς Εὐρώπης ἀλλὰ κι ὅλου τοῦ κόσμου τὸ μέλλον.

Στὴν ἀγγλικὴ Βουλὴ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν λόρδος Χάλφαξ εἶπε: «Ποτέ, σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς πολέμου ἱστορίας τῆς, τῆς Ἑλλάδος τὸ ὄνομα δὲ στάθηκε τόσο ψηλὰ και τῆς Ἰταλίας τὸ ὄνομα τόσο χαμηλὰ». Κι ὁ πρωθυπουργὸς Οὐίνστον Τσώρτσιλ, ὑπεγράμμισε πολλὰς φορὲς τὴ σημασία τῶν ἐλληνικῶν θιράμβων τοῦ 1940, ἔστειλε ἐνθουσιώδη τηλεγραφήματα στοὺς ἡγέτες μας και φώναξε μέσα στὴ Βουλὴ: «Θαυμάζουμε τὴν ἀξία τῶν Ἑλλήνων πολεμιστῶν, πού φανερώθηκε στὴ σύγκρουσι μ' ἓναν ἐχθρὸ πολὺ πῶς ἰσχυρὸ σὲ ἀριθμὸ κ' ἐξοπλισμὸ. Τοῦτο μᾶς φέρνει στὴ μνήμη τὴν κλασσικὴν ἐποχὴ! Ζήτω ἡ Ἑλλάς!» Καὶ σ' ἄλλη περίστασι, ἀφοῦ ἐξύμνησε τὶς ἀρετὲς τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, εἶπε: «Θὰ πολεμήσουμε τὸν κοινὸν ἐχθρὸ μαζί σας, και μαζί θὰ μοιρασθοῦμε τὴ νίκη μας». — «Ἐμεῖς οἱ Ἀγγλοὶ δὲ θὰ ξεχάσουμε ποτέ τὴν παρηγοριὰ και τὴν ἀνακούφισι πού μᾶς προσέφεραν σὲ στιγμὲς γεμάτες ἀγωνία ἢ τιμωρία κ' ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς στάσεως τῶν Ἑλλήνων», εἶπε ἀνάμεσα σὲ πολλὰ ἄλλα, ἐξαιρετικὰ τιμητικὰ γιὰ τὸ στρατό μας, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν Ἦντεν. Κι ὁ Μπαϊκερ, ὑπουργὸς τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας, ἐτεράτισε ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή του μ' αὐτὰ τὰ λόγια: «Ἀληθινὰ, ὁ κόσμος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ξεχάσῃ τὰ ἐλληνικὰ κατορθώματα κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνη στιγμὴ».

Θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουμε στὴ διάθεσί μας πολὺ μεγαλύτερο χῶρο γιὰ νὰ παραθέσουμε, μικρὰ ἔστω, ἀποσπάσματα ἀπὸ τὶς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις ἐπισήμων, ὁργάνων τοῦ Τύπου, πνευματικῶν ἀνθρώπων κι ἀνωτέρων στρατιωτικῶν ὅλων τῶν ἡμισφαιρίων, καθὼς και ἀπὸ τὶς βεβαιώσεις μεγαλόσχημων ἡγετῶν τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων γιὰ τὸ σωτήριον ρόλο πού ἔπαιξε τότε ἡ Χώρα μας στὴν διάσωσι τοῦ ἐλευθέρου κόσμου ἀπὸ τὴν καταστροφὴ.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1941 τὰ πολυάριθμα στίφη τῶν ναζι, γιὰ νὰ σώσουν ἀπὸ τὴν ὀλοσχερὴ συντριβὴ τὰ συμμαχικὰ τους φασιστικὰ στρατεύματα, ρίχνουν ὅλο τους τὸ βάρος ἐναντίον τῆς χώρας μας και, φυσικά, ἐπιβάλλονται, χωρὶς ὅμως νὰ μπορέσουν νὰ πνίξουν τὴν ἐλληνικὴ ψυχὴ. Κ' ὅσοτερα ἀπὸ τὴν τετράχρονη τὴν ἐλληνικὴ ψυχὴ. Ἡ ἀθάνατη πατρίδα μας ἀνασταίνουσα τῆς Κατοχῆς ἢ ἀθάνατη πατρίδα μας ἀνασταίνεται και, καθὼς εἶπε ὁ πινδαρικὸς ὕμνητής τοῦ Εἰκοσιένα Ἀνδρέας Κάλβος:

«Ἐπὶ τὸ μέγα ἐρείπιον
ἢ Ἐλευθερία ὀλόρηθη
προσφέρει δύο στεφάνους:
ἐν' ἀπὸ γῆνα φύλλα
κι ἄλλον ἀπ' ἀστρα!»

ΠΑΝ

Γράμματα στοὺς μικροὺς Ἐρυθροσταυρίτες

Παιδάκια μου,

ὅταν πιά ἡ θάλασσα μᾶς διώξῃ ἀπὸ κοντά της, ὅταν οἱ βροχὲς ὀρσίουν τὸ ξερὸ χῶμα, ὅταν τὰ πουλόβερ βγοῦν ἀπὸ τὶς ντουλάπες και τὶναχτοῦν ἀπὸ τὶς ναφθαλινὲς γιὰ νὰ φορεθοῦν, ὅταν μ' ἄλλα λόγια φθινοπωριάσῃ, παίρνετε τὶς τσάντες σας, ντύνεστε τὶς ποδιές σας και τὰ βήματά σας σὰς ὁδηγοῦν στὸ γνωστὸ δρόμο τοῦ σχολείου.

Νοιώθετε ἀνυπομονησία, χωρὶς ἄλλο. Τὴν παραμονὴ ἐτοιμάζεστε πρὸς τὸν πόδι πανέτοιμοι νὰ ξαναρχίσετε τὴ μαθητικὴ σας ζωὴ. Αὐτὸς εἶναι ὁ δικὸς σας γυρισμός. Τὰ αἰσθητά σας εἶναι ἀνάμικτα. Ἡ χαρὰ μπερδεύεται μὲ τὴ λύπη. Μέχρις ὅτου συνηθίσετε και πάλι στὴν καθημερινὴ σχολικὴ ζωὴ.

Ἐχετε ὅμως σκεφθῇ ποτέ τί νοιώθει τὸ σχολεῖο μὲ τὸ γυρισμό σας; Τί νοιώθουν τὰ θρανία, ὁ μαυροπίνακας, ἡ αἴθουσα, ὁ σπόγγος; Σκεφτήκατε πῶς ἂν εἶχαν ψυχὴ θὰ πρέπει νὰ πέρασαν κ' ἐκεῖνα μιὰν ὀδυνηρὴ νύχτα γεμάτη ἀγωνία περιμένοντάς σας νὰ χιμῆξετε μὲ χαρούμενες φωνὲς στὶς αὐλὲς και στοὺς διαδρόμους;

Ἄν τὸ σχολεῖο εἶχε καρδιὰ μέσα στὰ πέτρινα τοιχώματά του, ἀσφαλῶς θὰ χτυποῦσε δυνατὰ τὴν παραμονὴ τῆς πρώτης Ὀκτωβρίου. Ἀσφαλῶς θὰ εἶχε ταχυπαλμία και δὲν θὰ μποροῦσε νὰ κρύψῃ τὴ χαρὰ του. Τὸ σχολεῖο χωρὶς τὰ παιδιά εἶναι σὰν τὸ λουλούδι πού δὲν ἔχει χρῶμα και ἄρωμα. Ἀχαρο και κρύο. Δὲν διαφέρει καθόλου ἀπὸ τ' ἄλλα κτίρια. Ἐκεῖνο πού τὸ κάνει νὰ ζωντανεύῃ και ν' ἀποκτᾷ ἰδιαιτέρο νόημα, εἰσαίτε ἐσεῖς: τὰ παιδιά. Μ' ἐσᾶς βρῖσκει τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς του.

Ἐνας καλὸς δάσκαλος και συγγραφέας, ὁ Ἀριστοτέλης Κουρτίδης, ἔχει ἀφιερῶσει ἓνα θαυμάσιον διήγημά του στὴ «θερμάστρα τοῦ σχολείου». Αὐτὴ ἡ θερμάστρα αἰσθάνεται σὰν ἄνθρωπος. Ὅταν ὅλοι χαίρονται τὸ καλοκαίρι, ἐκεῖνη κλαίει, γιατί τὴν χῶνουν μέσα στὴν ἀποθήκη. Ἀπὸ τὸ ἀραγνιασμένο παρᾶθυρο βλέπει κι ἀκούει τὸν χρόνον πού κυλᾷ, και μετὰ ῥεπτο μὲ λεπτὸ τὴν ὥρα πού θὰ ἐρθῇ ὁ καιρὸς νὰ τὴ βγάλουν ἀπὸ τὸ κλειστὸ ὑπόγειο και νὰ τὴν φέρουν μὲ δόξα και τιμὴ στὴν αἴθουσα. Ἡ εὐτυχία της δὲν περιγράφεται ὅταν δῇ ἀπὸ τὸ παρᾶθυρο τὰ χελιδόνια νὰ φεύγουν. Δὲν εἶναι κακιά, μὰ μιὰ θερμάστρα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι φίλη μὲ τὰ χελιδόνια. Τὰ χελιδόνια φέρνουν τὴν ἀνοιξὴ και διώχνουν τὴν θερμάστρα. Ἡ θερμάστρα πάλι ἔρχεται μὲ τὸ κρύο και διώχνει τὰ χελιδόνια. Καὶ σὸ κάτω κάτω τὰ χελιδόνια ταξιδεύουν, ἐνῶ ἡ θερμάστρα κλείνεται σὲ μιὰ σκοτεινὴ φυλακὴ. Μὲ πόση χαρὰ ὑποδέχονται τὰ παιδιά τὴ σόμπα τους! Ὅταν ἐρχονται τὸ πρῶτο στὸ σχολεῖο κρυωμένα, μὲ κόκκινες μυτούλες και ξεπαγιασμένα αὐτιά, πλησιάζουν κοντὰ της και ζεσταίνονται τὰ χέρια τους. Ἡ θερμάστρα, εὐτυχισμένη, τὰ ζεσταίνει και τὰ βλέπει νὰ γράφουν και νὰ μελετοῦν!

Πηγαίνετε λοιπὸν νὰ βρῆτε τὸ σχολεῖό σας σὰν νὰ ἦταν ἄνθρωπος και νὰ εἶχε ψυχὴ. Νοιώστε το σὰν φίλο πού σὰς δέχεται στὴν ἀγκαλιά του. Κ' εἶσι, σὰν φίλο, νὰ τὸ ἀγαπᾶτε πάντα.

A. B.

Α. ΤΟΛΣΤΟΙ

ΖΩΟΦΙΛΙΑ

Ζοῦσε στὸν τόπο μας ἐν' ἀγαθὸ γεροντάκι πού λεγότανε Πίμην. Εἶχε περάσει τὰ ἐνενήντα, δὲ μποροῦσε πιά νὰ δουλέψῃ κ' ἔμενε ἄπραγος στὸ σπῆτι τοῦ ἐγγονοῦ του. Ὅλο και κάτι μονομυοῦριζε καθὼς ἀργοπερπατοῦσε, μὰ κανεὶς δὲν καταλάβαινε τί ἔλεγε.

Ἡμαστέ τρία ἀδέρφια και σ' ὅλους μας ἄρρεσε ἡ ἱσπασία. Ὅμως εἶχαμε ζωηρὰ ἄλογα και μόνον ἓνα ξεχώριζε, ὁ Κόρακας, πού ἦταν γέρικος κ' ἤσυχος ἀπὸ φυσικοῦ του.

Κάποια μέρα ἡ μητέρα μᾶς ἔδωσε τὴν ἀδεια, κι ὅλοι πήγαμε στὸ στάβλο μαζί μὲ τὸ δάσκαλό μας.

Σέλλωσε τὸν Κόρακα ὁ ἀμαξᾶς, κι ὁ μεγαλύτερος ἀδερφός μου τὸν καβάλλησε πρῶτος. Ἐκανε ἓναν μεγάλο γύρο, κι ὅταν ξανάβρε τοῦ φωνάξαμε:

— Ἀντε λοιπόν, τρέξε τον!

Χτύπησε τὸ ἄλογο, κι ὁ Κόρακας πέρασε μπροστὰ μας σὰν βέλος.

Ἡρθε ἔπειτα ἡ σειρά τοῦ δεύτερου ἀδερφοῦ μου. Αὐτὸς ἔκανε τὸν Κόρακα νὰ τρέξῃ μὲ δυνατὲς καμπαικίες. Μοῦ τὸν ἔφερε κατὰδωρόμενον. Ἐγὼ ἤθελα νὰ φανῶ πῶς ἀξίος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Πήδησ' ἀπάνω και βάλληκα νὰ τὸν κάνω νὰ ξεκινήσῃ ὀρμητικά. Μὰ τὸ ἄλογο ἔμενε στὴ θέσι του ἀσάλευτο. Χτυπώντας ἀλύπητα, τὸ ἀνάγκασα νὰ πάρῃ δρόμο. Πήγαινε ὅμως σιγά, κ' ἐγώ, νευριασμένος, τὸ σπηρεύοντιζα δυνατὰ και τὸ χτυποῦσα ἀλύπητα μὲ τὸ καμπόκι. Ἐκανα μὲ δυσκολία ἓνα μικρὸ γύρο. Εἶχε σπάσει τὸ καμπόκι ἀπὸ τὰ πολλὰ χτυπήματα και ζήτησα ἀπὸ τὸ δάσκαλό μας ἐν' ἄλλο, πῶς δυνατό. Μοῦ ῥιζε μιὰ πορμένη ματιὰ και μοῦπε:

— Φτάνει. Κατέβα. Δὲν τὸ λυπᾶσαι τὸ κακόμοιρο τὸ ζῶο;

— Ὅχι, ἀποκρίθηκα πεισματικά. Θέλω νὰ τὸ κάνω νὰ τρέξῃ...

— Νὰ τὸ κάνῃς νὰ τρέξῃ... Ἐνα ἄλογο εἰκοσι χρόνων, τσακισμένο ἀπὸ τὴν κόουρασι, πού μήτε ν' ἀνασάνῃ δὲ μπορεῖ καλά-καλά. Αὐτὸ εἶναι καθὼς ὁ γέρο-Πίμην. Θάθελες νὰ καβαλλήσῃς στὴ ράχη τοῦ γέρο Πίμην και νὰ τὸν ἀναγκάσῃς νὰ τρέξῃ; Θὰ μποροῦσες ποτέ νὰ τὸ κάνῃς αὐτό;

Στάθηκα συλλογισμένος, ταραγμένος. Ἐπειτα κατέβηκα μὲ προσοχὴ ἀπὸ τὸ ἄλογο. Κι ὅταν τὸ εἶδα μούσκεμα ἀπὸ τὸν ἰδρώτα, κι ὅταν πρόσεξα πῶς δυσκολευότανε ν' ἀνασάνῃ, κατὰλαβα πόσο σκληρὰ εἶχα φερθῇ. Τόσο πολὺ λυπήθηκα, πού μοῦρθε νὰ κλάψω. Ἀπλώσα τὰ χέρια μου κι ἀγκάλιασα τὸν ἰδρωμένο του λαιμό, κι ἄρχισα νὰ τοῦ λέω νὰ μὲ συγχωρήσῃ πού τὸ χτύπησα.

Ἀπὸ τότε ἀγάπησα τὰ ζῶα, τ' ἄλογα προπάντων, πού ὅταν βλέπω νὰ τὰ κακομεταχειρίζονται θυμᾶμαι ζωηρὰ τὸ συμπαθητικὸ γέρο-Πίμην και τὸν καημένο τὸν Κόρακα...

Διασκευὴ ΣΠ. ΠΑΝ.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25τ'ΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

Τὴν 12 παρελθόντος ἐωρτάσθη ἀπὸ ὅλων τὸν κόσμον ἡ εἰκοσιπενταετία ἀπὸ τῆς υπογραφῆς τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Γεώργιος Μαύρος ἀπηύθυνε τὸ κάτωθι Μήνυμα, διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξαίρεται τὸ ἀνθρωπιστικὸν ἔργον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ :

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ κ. Γ. ΜΑΥΡΟΥ

«Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 25ης ἐπετείου τῆς υπογραφῆς τῶν συμβάσεων τῆς Γενεύης διὰ τὸν διεθνῆ Ἐρυθρὸν Σταυρόν, ἐπιθυμῶ νὰ υπογραμμίσω τὴν συμβολὴν τοῦ ὁργανισμοῦ τούτου εἰς τὸ ἀνθρωπιστικὸν ἔργον τῆς προστασίας τῶν τραυματιῶν, τῶν αἰχμαλώτων καὶ τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ.

Τὰ πρόσφατα γεγονότα τῆς Μεγαλονήσου ἀπέδειξαν διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς ταύτης καὶ τοῦ ρόλου ὃν διαδραματίζει ὁ διεθνὴς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνω, ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως, τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ὡς καὶ τὴν ἀμέριστον συμπαράστασιν καὶ ἀρωγὴν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἀνθρωπιστικοῦ του ἔργου».

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὠμίλησαν ἀπὸ τοῦ Σταθμοῦ τοῦ Ε.Ι.Ρ.Τ. οἱ κύριοι Παν. Γεωργουῆτζος, Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ Μιχ. Πεσμαζόγλου, Σύμβουλος αὐτοῦ, ὡς ἑξῆς :

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. κ. Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ

«Σήμερον ἐορτάζομεν τὴν 25ην ἐπέτειον τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης. Αἱ Συμβάσεις αὗται ἀποτελοῦν ἓνα συμβόλαιον τιμῆς μεταξὺ τῶν 137 Κρατῶν ποὺ τὰς ἔχουν υπογράψει, ὅτι ἐν καιρῷ πολέμου οἱ ὑπῆκοοι τῶν θὰ συμπεριφέρονται κατὰ τρόπον ἥπιον πρὸς τοὺς τραυματίας, τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὸν ἀμάχον πληθυσμὸν καὶ θὰ συγκατατοῦν τοὺς ὑπηκόους τῶν ἀπὸ βάρβαρον συμπεριφορὰν. Εἰς τὴν υπογραφὴν τῶν Συμβάσεων αὐτῶν ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἔσχε τὸν κύριον ρόλον. Καὶ τὸ ἐπιτεύγμα αὐτὸ

θεοὺς καὶ ἐφοβεῖτο τὴν ὀργὴν τῶν ἀντὶ τὸ ἐπώλει καὶ συνετέλει εἰς φθορὰν τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων.

Ἀλλὰ καὶ αἱ θρησκεῖαι ὅλων τῶν λαῶν ἐθεώρησαν τὸν πόλεμον καὶ τὴν σκληρότητα ὡς ἐνεργείας ποὺ δὲν εὐχαριστοῦν τὸ θεῖον.

Ἐπειτα ἀπὸ σκληρότητας αἰῶνων κατὰ τοὺς ἀδιακόπους πολέμους ποὺ διενεργοῦν οἱ ἄνθρωποι, κατάρθρωσεν ἡ μεγάλη καρδιά τοῦ Henri Dunant νὰ ἀρχίσῃ ἓνα ἀγῶνα κατὰ τῶν σκληροτήτων τοῦ πολέμου καὶ μετὰ διαδοχικὰς προσπάθειας κατὰ τὰ τελευταῖα ἑκατὸν ἔτη ἐφθάσαμεν εἰς ἓνα σπουδαῖον ἀποτέλεσμα μετὰ τὴν υπογραφὴν τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης τῆς 12ης Αὐγούστου 1949.

Ἀλλὰ περὶ τῶν Συμβάσεων τούτων ἀρμοδιώτερος ὢλων τῶν Ἑλλήνων νὰ ὁμιλήσῃ εἶναι ὁ ἔγκριτος νομομαθὴς κ. Μιχαὴλ Πεσμαζόγλου, Ἐρυθροσταυρίτης ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, Gouverneur τοῦ Ε.Ε.Σ., παλαιὸς Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ ὁποῖος καὶ διεδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὴν σύνταξιν τῶν Συμβάσεων τῆς Γενεύης. Θὰ τὸν ἀκούσωμεν λοιπὸν νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ περὶ αὐτῶν».

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ κ. ΜΙΧ. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

«Εἶμαι εὐτυχὴς διότι μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ μιλήσω ἐπάνω σὲ ἓνα τόσο σοβαρὸ θέμα ὅπως τὸ τῶν συμβάσεων τῆς Γενεύης τῶν γνωστῶν ὡς Συμβάσεων τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Αἱ συμβάσεις αὗται στηρίζονται σὲ μιὰ ἀρχή: στὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον μας, ἡ ὁποία συστέλλεται, ὅταν ὁ πόλεμος εἶναι τὸ Extremum Remedium διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν Κρατῶν, ἐφ' ὅσον δὲν κατωρθώθῃ ἀκόμη νὰ δημιουργηθῇ ἓνα Διεθνὲς Δικαστήριον, ἀμερόληπτον, τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιλύῃ αὐτὰς καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ οὐσιαστικὰς κυρώσεις.

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ γνωστῇ πῶς ξεκίνησε ἡ ἰδέα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ γιὰ νὰ καταλήξῃ ἐκεῖ ποῦ ἔχει φθάσει. Ὁ Ἐρρίκος Ντυνάν, Ἑλβετὸς ἔμπορος, κατεδίωκε στὰς πεδιάδας τῆς Ἰταλίας τὸν Ναπολέοντα τὸν III διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν υπογραφὴν μᾶς ἐμπορικῆς συμβάσεως. Ἀκὼν παρηκολούθησε τὴν μάχην τοῦ Σολφερίνο τοῦ 1859, μεταξὺ

Γάλλων καὶ Αὐστριακῶν καὶ εἰς τὸ περίφημον ἔργον τοῦ «Μία Ἀνάμνησις ἀπὸ τὸ Σολφερίνο», ποῦ ἀποτελεῖ μίαν ἀνάγλυφον ἀλλὰ καὶ τραγικὴν ἐξιστόρησιν τοῦ πολέμου ἐκείνου, μεταξὺ ἄλλων γράφει :

«Ἐδῶ, πάλιν σῶμα πρὸς σῶμα, φοβερὰ, τρομακτικὴ! Αὐστριακοὶ καὶ σύμμαχοι ἀλληλοσφάζονται, ἀλληλοφονοῦνται, πατώντας ἐπάνω σ' αἰμόφυρτα πτώματα, σκοτώνονται μετὰ κτυπήματα ἀκτινίδων, τσακίζουν τὰ κρανία τους, ξεκοιλιάζονται μετὰ τὴν σπάθην καὶ τὴν λόγχην. Δὲν ὑπάρχει κανένα ἔλεος. Παντοῦ εἶναι σφαγεῖον. Πάλιν ἀγρίων ζώων, μανιωδῶν καὶ μεθυσμένων ἀπὸ τὸ αἷμα. Ἀκόμη καὶ οἱ τραυματῖαι ἀμύνονται μέχρις ἐσχάτων, καὶ ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἔχει πλέον ὄπλα ἀρπάζει τὸν ἀντίπαλον ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ τὸν ξεσχίζει μετὰ δόντια».

«Πόσα, γράφει ἄλλου, σιωπηλὰ δάκρυα χύθηκαν τὴν θλιβερὴν ἐκείνην νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν παραμερίσθηκε κάθε ψευδοφιλοτιμία καὶ κάθε ἀνθρώπινος σεβασμὸς».

«Μέσα στὴν σιγὴ τῆς νύκτας ἀκούονται, προσθέτει, γόοι, στεναγμοὶ γεμάτοι ἀγωνία καὶ πόνο καὶ διαπεραστικαὶ φωναὶ καλοῦσαι εἰς βοήθειαν, ποῦ ἀπὸ πούθεν ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ προσφερθῇ. Ποὺς ποτὲ θὰ μπορέσῃ νὰ περιγράψῃ τὰς ἐπιθανατίους ἀγωνίας τῆς τρομερᾶς ἐκείνης νυκτός;»

Καὶ τότε, ὦ τοῦ θαύματος, ὁμὰς γυναικῶν τοῦ χωρίου, τοῦ Σολφερίνο, τρέχει εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν φωνὴν «εἴμεθα ὅλοι ἀδελφοί» ἐπιδίδεται στὴν περιθάλψιν τῶν τραυματιῶν. Αὗται αἱ γυναῖκες εἶναι αἱ πρῶται ἐθελονταὶ ἀδελφαὶ νοσοκόμοι, αὐτὰ τὰ ἐξαίρετα πλάσματα τὰ ὁποῖα προσπαθοῦν νὰ βοηθήσουν τὸν τραυματίαν νὰ συμπαρασταθοῦν στὸν ἐτοιμοθάνατον. Ἄν ἡ Εὐα ἐπεσώρευσε ὅπως λένε τόσα δεινὰ στὴν ἀνθρωπότητα, ποσάκις πολλαπλασίασε ἡ ἀδελφὴ νοσοκόμος δὲν ἐξηγόρασε τὸ παραστράτημα ἐκείνης, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ὑπῆρξε».

Στὴ συνέχεια ὁ κ. Πεσμαζόγλου ἀνέφερε τίς δυσκολίες ποὺ ἀντιμετώπισαν οἱ γυναῖκες τοῦ Σολφερίνου καὶ εἶπε :

«Τὸ βιβλίον τοῦ Ντυνάν δὲν συγκινεῖ ἀπλῶς, ἡλεκτρίζει ἡγεμόνας, κυβερνήσεις, ἐκκλησίαν, καθηγῆτάς, Πανεπιστήμια ἀλλὰ ἰδίως τὴν διεθνῇ κοινὴν γνώμην, καὶ δύο ἔτη

ἀργότερον, τὸ 1864, υπογράφεται εἰς τὴν Γενεὺν ἡ πρώτη Διεθνὴς Σύμβασις διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν ἐκστρατείας τραυματισθέντων στρατιωτῶν. Τὴν σύμβασιν αὐτὴν ἐκύρωσαν 55 Κράτη, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς, (τὴν 5 Ἰανουαρίου 1865), οὕσα κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν τὸν 5ον τῶν κυρωσάντων αὐτὴν Κρατῶν.

Ἀκολουθοῦν συμπληρωματικαὶ τινες συμβάσεις τῆς 6 Ἰουλίου 1906, 21 Δεκεμβρίου 1906, 18 Ὀκτωβρίου 1907, τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης τῆς 17 Ἰουνίου 1925, αἱ συμβάσεις τῆς 27 Ἰουλίου 1929 καὶ φθάνομεν εἰς τὰς συμβάσεις τοῦ 1949, τῶν ὁποίων τὴν εἰκοσιπενταετίαν τῆς υπογραφῆς τῆς σήμερον ἐορτάζομεν.

Τότε διὰ πρώτην φορὰν μετὰ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα ὑπέστη ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς ἀπὸ τὰς κατεχοῦσας δυνάμεις, δεινὰ τῶν ὁποίων οἱ Ἕλληνες τὴν σκληρότητα ἐδοκίμασαν ὅσον ἴσως καμμία ἄλλη χώρα λόγῳ τῆς τριπλῆς κατοχῆς, κατηρτίσθη καὶ ὑπεγράφη εἰδικὴ σύμβασις προστασίας τοῦ ἀστικοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ὁποία ἀποτελεῖται ἀπὸ 159 ὁλόκληρα ἄρθρα».

Ἀφοῦ ἀνέλυσε ἀκολουθῶς ὠριμένα ἄρθρα τῶν συμβάσεων, ὁ κ. Πεσμαζόγλου συνέχισεν : «Αἱ συμβάσεις αὗται, ὅπως καὶ ὁλόκληρος ὁ θεσμὸς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, στηρίζονται ἐπάνω σὲ μίαν ἠθικὴ ἀρχή: «τὸν ἀνθρωπισμόν». Κάθε ἄνθρωπος ποῦ ὑποφέρει πρέπει νὰ εἶναι σεβαστὸς καὶ νὰ βοηθῇται. Στὸν πόνο, στὴν ἠθικὴ ἐξάντλησιν, στὴν ψυχικὴ ταλαιπωρία δὲν ὑπάρχει φίλος ἢ ἐχθρὸς, πλούσιος ἢ πτωχὸς, λευκὸς ἢ μαύρος. Ὑπάρχει ὁ ἄνθρωπος, ποῦ ἔχει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπὸ τὸν ἴδιον πηλὸν ποῦ ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν πρωτόπλαστο. Νὰ τί μᾶς διδάσκει ἡ φωνὴ τῶν γυναικῶν τοῦ Σολφερίνο ὅταν φώναζαν «εἴμεθα ὅλοι ἀδελφια», νὰ τί προσπαθοῦν νὰ καθιερώσουν αἱ Συμβάσεις τῆς Γενεύης «Inter arma charitas». Μεταξὺ τῶν ὄπλων ἡ ἀγάπη, πανανθρώπινη ἀρετὴ, ποῦ ἐν τούτοις τόσον συχνὰ λησμονεῖται.

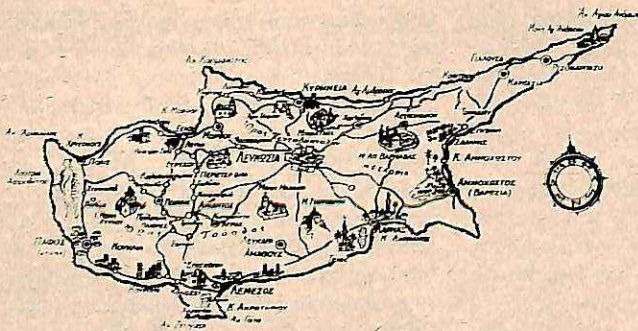
Ἡ Ἑλλάς ἐπαίξε οὐσιωδέστατον ρόλον εἰς τὴν σύνταξιν τῶν συμβάσεων αὐτῶν, τοῦτο δὲ ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα ὁ ἐορτασμὸς τῆς ἐκατονταετηρίδος τῆς Ἰδέας τοῦ Ἐρυ-

θροῦ Σταυροῦ νὰ γίνῃ ἐν Ἑλλάδι καὶ μετὰ ἐναρκτήριον συνεδρίασιν εἰς τὸ Ὡδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ, ποῦ ποῖος ξεύρει, μπορεῖ νὰ ἦτο τὸ μήνυμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τῆς ἰδέας δηλ. ὅτι τὸ μῖσος μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ ἐκλείψῃ καὶ ὁ ἰσχυρότερος νὰ μὴν καταδυναστεύῃ τὸν ἀδύναμον, ὁ νικητὴς νὰ μὴν γίνεταί δυνάστης, διότι ὅπως εἶναι γνωστὸν κανεὶς δὲν εἶναι ποτὲ τόσον ἰσχυρὸς γιὰ νὰ μένῃ αἰωνίως ὁ αὐθέντης.

Ἀποτεινόμενος τότε πρὸς τὴν βασιλίσαν τῆς Ἑλλάδος, Ἐπιτιμον Πρόεδρον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ Πρόεδρος τοῦ Διεθνoῦς Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ πασίγνωστος ἐν Ἑλλάδι ἀείμνηστος Sandstrom, ὁ ὁποῖος ἐγνώρισεν ἀπὸ κοντὰ τὴν χώραν μας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Κατοχῆς, εἶπε :

«... Ὁ τόπος ὁ ἐπιλεγείς διὰ τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίασιν ἀφυπνίζει εἰς ἡμᾶς βαθύτατον αἴσθημα σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμῆσεως. Οἱ λίθοι οὗτοι μᾶς μεταβιβάζουν ἐν δυσχιλιετῆς μῆνυμα. Δὲν εἶναι μόνον ἡ σκηνὴ τοῦ θεάτρου τῶν μοιραίων ἐναλλαγῶν χαρᾶς καὶ θλίψεων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἱστορίαν οἱ ἴδιοι αὐτοὶ λίθοι παρῆσταν εἰς τὰς μοιραίας ἐξελίξεις ἐνός λαοῦ κατὰ τὸ μεγαλεῖον του, τὴν ἐκλειψίν του καὶ σήμερον εἰς τὴν ἀνασχετικὴν καὶ τὰς ἐπιτεύξεις του... Τὸ μήνυμα τὸ ὁποῖον δεχόμεθα μᾶς λέγει μεταξὺ ἄλλων, ὅτι αὕτη ἡ γῆ εἶδε νὰ γεννᾶται πρὸ χιλιετηρίδων ὁ δικτὸς πολιτισμὸς καὶ εἰδικώτερον ἡ φιλοσοφία ἐκείνη τῆς ζωῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδώσαμεν τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τοῦ ὁποῖου μίαν ἐκφράσιν ἀποτελεῖ τὸ ἰδανικὸν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεύρωμεν ἄλλον τόπον διὰ νὰ μᾶς ἐμπνεύσῃ καλύτερον...».

Αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον ἐορτάζομεν σήμερον, καὶ ὅλοι κάμνουμε μίαν εὐχή: νὰ μὴν ὑπάρξῃ περίπτωση ἐφαρμογῆς τῶν συμβάσεων τῆς Γενεύης: εὐχὴ στὴν πραγματικότητα τῆς ὁποίας τόσαι ἀμφιβολίαι προβάλλουν ὅταν βλέπει κανεὶς τί γίνεται γύρω μας, θὰ ἔλεγα πλάϊ μας, Ὅμως ἂς πιστεύουμε σ' αὐτὰ τὰ ἠθικὰ διδάγματα καὶ ἂς ἀγωνίζομεθα διὰ τὴν καθιέρωσίν των. Κάποια μέρα δὲν θὰ εἶναι μόνον ἐλπίδες, θὰ εἶναι καὶ πραγματικότης».

ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΒΑΡΕΛΛΑ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

ΣΤΗΝ

ΚΥΠΡΟ

Ο Γιάννος είναι ταξιδεμένος κι ως είναι μόνο επτά χρονών. Ο πατέρας του είναι δημοσιογράφος και τον παίρνει μαζί του στα ταξίδια του. Έχει γυρίσει ολόκληρη την Ελλάδα και ξέρει με ακρίβεια να σου πη που βρίσκεται το κάθε μέρος. Γι' αυτό το καλοκαίρι — έπειδή πήρε με δέκα το ένδεικτικό του από την πρώτη τάξη — ο πατέρας του του έταξε να τον πάρει μαζί του στην Κύπρο. Είχε μια αποστολή και θα πήγαιναν στο γαλάζιο νησί με τ' αεροπλάνο. Ο πατέρας προετοιμάζεται για το σπουδαίο ταξίδι κι ο Γιάννος δίπλα του μελετά κι αυτός. Βλέπει τον χάρτη, βρίσκει την Κύπρο, και την χαϊδεύει με το χέρι του. Διαβάσει σιγά σιγά όλα τα ονόματα των πόλεων και τα μαθαίνει απ' έξω: Λευκωσία, Αμμόχωστος, Λεμεσός, Πάφος, Κυρήνεια, Σαλαμίνα, Μόρφου. Περισσότερο τον εντυπωσιάζει το σχήμα του νησιού μ' εκείνο το μυτερό κομμάτι στην άκρη που καταλήγει στο 'Ακρωτήριο του Αγίου Ανδρέα. Μοιάζει με γροθιά χεριού που έχει υψωμένο το δείκτη, και μοιάζει να δείχνει κάτι.

— Είναι παλιό νησί ή Κύπρος; ρωτά τον πατέρα του σε μια ανάπαυλα.

— Πολύ παλιό. Για να σου δώσω να καταλάβης πόσο είναι παλιό, θα σου πω τούτο. Ο Όμηρος, ο μεγάλος ποιητής που σου έχω πει γι' αυτόν τόσες φορές, μάς μιλά για την Κύπρο. Οι Κύπριοι είχαν, λέει, μεγάλες φιλίες με τους Έλληνες κι ο βασιλιάς Κυνήρας χάρισε στον 'Αγαμέμνονα ένα θώρακα βαρύ, που δεν τον αποχωριζόταν ποτέ στις μάχες.

— Κι από τότε πήγαν οι Έλληνες στην Κύπρο;

— Οι πρώτες ελληνικές αποικίες, Γιάννο, κτίστηκαν από τους Δωριείς της 'Αρκαδίας. Οι αρχαίοι Κύπριοι μιλούσαν όπως οι αρχαίοι 'Αρκάδες.

— Κ' έμειναν από τότε εκεί;

— Ο πατέρας αφήνει το σιγάρο στο τασάκι και τον κοιτάζει μέσα στα μάτια.

— Στην Κύπρο αντάμωσαν πολλοί λαοί. Οι Φοίνικες, οι χρυσόπηρες του παλιού καιρού, ήρθαν στην Κύπρο γιατί μυρίστηκαν πώς έχει πολύ χρυσάφι στα μεταλλεία του νησιού. 'Αργότερα πάλι ήρθαν 'Ασσύριοι, Βαβυλώνιοι, Πέρσες, Ρωμαίοι, 'Αραβες, Φράγκοι και Βενετοί. Μά η Κύπρος έμεινε πάντα ελληνική. Ποτέ, ούτε για μια στιγμή δεν έχασε την ελληνικότητά της. Καθώς βλέπεις στο χάρτη, είναι κοντά στον άσιατικό κόσμο. Αυτή η γεωγραφική της θέση την κάνει να τὰ δέχεται όλα: ήθη, έθιμα, πολιτισμούς διαφόρων λαών. Μά όλα αυτά τὰ χωνεύει μέσα της και μένει πάντα ελληνική.

Ο Γιάννος προσπαθεί να καταλάβη. Ο πατέρας էξηγει καλύτερα:

— Έχω μια τριανταφυλλιά σε μια γλάστρα. Της βάζω λογίων λογίων λιπάσματα. Η τριανταφυλλιά μεγαλώνει, όμορφαίνει, βγάζει φύλλα και μπουμπούκια, μά μένει πάντα τριανταφυλλιά. Δεν γίνεται όρτανισία. Κατάλαβες τώρα;

Ο Γιάννος ξαστερώνει. Η παρομοίωση με την τριανταφυλλιά του άρεσει πολύ.

— Κ' ύστερα, Γιάννο μου, συνεχίζει ο πατέρας, στην Κύπρο γεννήθηκε και η 'Αφροδίτη. Πώς να τὸ κάνουμε; ή θεά της αγάπης, μέσα από τους άφρους των κυμάτων.

Άπορεί ο Γιάννος:

— Μέσα από τους άφρους; Σάν ψάρι;

— Όχι σάν ψάρι! Σάν θεά. Και καθώς πάτησε τὸ πόδι της στην κυπριακή γη, ξεφύτρωσαν την ίδια στιγμή βοτάνια κι άγριολούλουδα και γέμισαν οι κάμποι λεβάντα και κάπαρι. Κ' έτρεξαν οι Ώρες, οι θυγατέρες του Δία, και την έλουσαν και την στόλισαν με πολύτιμα πετράδια. Οι Κύπριοι έδωσαν στη θεά 'Αφροδίτη χιλιάδες ονόματα. Την είπαν «Πελαγία», γιατί βγήκε από τὸ πέλαγος, «Ούρανία», γιατί ήταν κόρη τ' Ούρανού, και με τὸν καιρό την βάπτισαν «Ρήγαινα», δηλαδή βασίλισσα.

Ο Γιάννος τρελλάινεται ν' άκούη παραμύθια. Ξαναπέφτει με μανία στο χάρτη. Διαβάσει: Τρό-ο-δος!

— Τι είναι ο Τρόδος, μπαμπά;

— Τὸ όμορφο βουνό της Κύπρου. Θά πάμε να τὸ δῆς. Είναι γιομάτο βαθύσκιατα δάση, κ' έχει πολλά χωριουδάκια για να ξεκουραστούμε.

— Θ' άνεβούμε ψηλά;

— Πολύ ψηλά. Θά πάμε στο Τρίπυλο, μιά από τις ψηλές κορφές του βουνού, και θα φανερωθῇ μπροστά μας ένα υπέροχο θέαμα. Μιά κοιλάδα γεμάτη κέδρους, με τεράστια κλωνιά, σάν βεντάλιες δλάνοιχτες. Από κει που θα βρισκόμαστε θα μοιάζουν με πράσινα παραδείσια πουλιά.

Ο Γιάννος δεν ξέρει πώς να εκφράσῃ τὴ χαρά του. Λέει ξαφνικά:

— Και τί θα τρώμε;

— Θά τρώμε «λίζους», δηλαδή λουκούμια. Θά σου άγοράσω με τις όκάδες γλυκό καρυδάκι, που σου άρέσει τόσο πολύ. Κι άν δεν χορτάσης θά σου πάρω και σουτζούκια, κάτι γλυκίσματα κατωμένα με μουσταλευριά και καρύδια.

— Άλλο; λέει ο Γιάννος και τρέχουν τὰ σάλια του.

— Άν πεινάσης, θά πω στους άδελφούς μας τους Κυπρίους να σου κάνουν λουκάνικα. Καπνιστές «λουτζές» με αυγά. να σου κάνουν λουκάνικα. Καπνιστές «λουτζές» με αυγά. Κ' έπειδή σου άρέσει τὸ τυρί, θά μάς βγάλουν και άσπρο τυράκι που τὸ λένε «χαλούμιν».

— Θά περάσουμε ζωή και κότα! χαιρείται ο Γιάννος. Και θά χορέψουμε;

— Και βέβαια θά χορέψουμε. Μαζί με τους χωρικούς. Κάτω

από την περκολιά — την κληματαριά. Και θα χορεύη μαζί μας και ο γάρος και ή τσούρα.

Γελά ο Γιάννος και επαναλαμβάνει:

— Γάρος και τσούρα; Τι θά πῃ αυτό;

— Γάρος είναι ο γαΐδαρος και τσούρα ή κατσικά.

— Και νερό; Άν διψάσω;

— Θά σου δώσω νερό, κρύο και παγωμένο από την κούζα, δηλαδή την στάμνα.

— Κι άμα κουραστώ;

— Όταν κουρασθῇς θά σε βάλω να καθῃσης σε μιά πλεκοή τσαέρα, δηλαδή καρέκλα.

Ο Γιάννος την λάτρεψε την Κύπρο πριν ακόμα την δῇ. Λέει και ξαναλέει τὰ ονόματα των πόλεων σάν να λήη ονόματα φίλων του. Λευκωσία, Αμμόχωστος, Πάφος, Κυρήνεια. Σκύβει από τὸ παράθυρο και λέει τὰ καθεκαστα στους φίλους του που παίζουν στο δρόμο.

— Θά πάω και στην Πάφο να δῶ τὰ λουτρά της 'Αφροδίτης. Θά πάω και στην Κυρήνεια, όπου πάνε όλοι οι τουρίστες, θά δούμε τὰ μοναστήρια, τις παλιές εκκλησιές, και θά φάω λίζους, δηλαδή λουκούμια.

Μά τελικά τὸ ταξίδι της Κύπρου, που ήταν να γίνῃ αυτό τὸ καλοκαίρι, αναβάλλεται. Ο πατέρας λέει πώς δεν μπορούνε να πάνε εκεί πέρα γιατί γίνεται πόλεμος. Κι άν χρειαστῇ να πάη, θά πάη μόνος του χωρίς τὸν Γιάννο. Γιατί ήρθαν οι Τούρκοι με πολλά πλοία, στρατιώτες και τάνκς. Κι ο Γιάννος βάζει τὰ κλάματα και ζητά να μάθῃ.

— Μά δεν μου είπες ότι ή Κύπρος είναι ελληνική;

— Μά είναι ελληνική!

— Και τότε γιατί μάς την παίρνουν οι Τούρκοι;

— Ο πατέρας ξύνει τὸ κεφάλι του και τὸν παρακαλεί.

— Θά τὰ κουβεντιάσουμε άμα μεγαλώσης περισσότερο. Τώρα δεν μπορώ να σου εξηγήσω.

— Που ήρθαν οι Τούρκοι;

— Στην Κυρήνεια. Και προχωρούν...

— Δηλαδή πάει ή Κυρήνεια; Εκεί που πάνε όλοι οι τουρίστες; Πάει και τὸ άραιο βουνό; Και οι κέδροι με τ' άπλωτά κλωνιά; Και δεν θά φάμε λίζο και χαλούμιν κι ούτε θά χορέψουμε κάτω από την περκολιά με τὸν κυπριώτικο γάρο;

Τὸ γλυκό τὸ καρυδάκι που δεν έφαγε, οι καπνιστές λουτζές με τ' αυγά, τὸ βουνό με τὰ βαθύσκιατα δάση που τὸν περίμενε για να ξεκουραστῇ, όλα αυτά γίνονται μέσα του μιά πληγή και τὸν τυραννάνε. Κι άς είναι μικρός. Έμαθε πριν από λίγες μέρες από τὸν πατέρα του πώς ή Κύπρος είναι ελληνική, πώς γράφει γ' αυτήν ο Όμηρος, πώς ή Κύπρος είναι σάν την τριανταφυλλιά που χωνεύει τὰ λιπάσματα για να γίνῃ πιο όμορφη. Έμαθε ότι στην Κύπρο υπάρχουν μικροί παράδεισοι. Και ξαφνικά βλέπει τὸν πατέρα του συνωφρωμένο, όλους γύρω του άνήσυχους, κρεμασμένους στα ραδιόφωνα ν' άκούη τις ειδήσεις και άκούει κι αυτός άπορημένος: Οι Τούρκοι κατέλαβαν την Κυρήνεια. Οι Τούρκοι έκαψαν την εκκλησία του 'Αγίου Γεωργίου. Οι Τούρκοι αυτό... Οι Τούρκοι εκείνο... Κι επαναστατεί μέσα του και άντρειώνεται κι άγριεύει... Καταλαβαίνει πώς τώρα πιά ή Κύπρος είναι μιά κόλασι. Ο πατέρας του γράφει όλοένα ή άρθρα στις έφημερίδες για την Κύπρο. Τὸν παρακαλεί μάλιστα να μὴν τὸν ένοχλῇ γιατί θέλει να συγκεντρωθῇ καλύτερα και να γράφῃ.

— Μόνο μιά έρώτηση, πατέρα! Μόνο μιά έρώτηση!

— Λέγε!

— Εγώ τί να κάνω;

Ο πατέρας σταματά τὸ γράψιμο και τὸν άγκαλιάζει. Τὸν φέρνει κοντά του και άκούει την μικρή του καρδιά που χτυπά επαναστατημένη για την άδικία που γίνεται.

— Να πᾶς να ψάξης στο έρμάριον, όπως θά έλεγαν οι άδελφοί μας οι Κύπριοι. Δηλαδή στη ντουλάπα. Βρες δι,τι έχεις δικά σου πράγματα. Ρουχαλάκια, παλτό, παπούτσια. Άνοιξε και τὸν κουμπαρά σου και βγάλε από μέσα τις οικονομίες σου. Κάνε με την μαμά σου ένα δέμα και γράψε απ' έξω: Στὸν Κύπριο άδελφό μου, τὸν Γλαύκο!

— Μά δεν έχω άδελφό Γλαύκο!

— Δεν πειράζει! Αυτή τη στιγμή υπάρχουν παιδάκια στην

ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΑΝΑΠΟΔΑ ΠΡΑΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ, 'Ακαδημαϊκού

Μέσα στις λάσπες ενός παράμερον δρόμου, ήταν πεσμένος ένας άνθρωπος. Κουρελιάρης, βρώμικος και κυτριλιάρης, σάν να τὸν έτρωγε βαθιά ή άρρώστια, είχε κληῖσει άπάνω στο βούρκο και τὸν είχε πάρει ένας άσχημος ύπνος.

Μιά πεταλούδα, που είχε ξεφύγει από κάποιο γειτονικό περιβόλι, ήρθε μιά στιγμή κοντά του κι άρχισε ν' άγροπετᾷ γύρω απ' τὸ κεφάλι του. Έκανε όστερα τρεις βόλτες άπάνω από τὰ χείλη του, που μοιάζανε με μαραμένο, άσχημο λουλούδι, μά ποτέ, κι από τὸ προστυχότερο λουλούδι, δεν είχε νοιώσει ή ωραία πεταλούδα να βγαίνῃ μιά τόσο φριχτή μυρωδιά.

— Παράξενο!... είπε μέσα της ή πεταλούδα. Κάποτε ακούμπησα στα χείλη ενός μικρού παιδιού κ' εὐωδιάζαν σάν κρίνο. Κι άλλη φορά κάθισα να ξαποστάσω στα χείλη μιάς κοιμισμένης κοπέλλας, κι εὐωδιάζαν σάν μαγιάτικο τριαντάφυλλο. Τέτοια φριχτή μυρωδιά δεν την ένιωσα ποτέ μου!

Ο άνθρωπος, που κοιτόνταν στη λάσπη, ήταν μεθυσμένος και τὰ χνώτα του βρομοούσαν ξινισμένο κρασί.

Η πεταλούδα πέταξε μακριά του, τινάζοντας με φρίκη στὸν άέρα τὸ χρυσό της χνούδι, που είχε λερωθῇ από τὸ άγγιγμα του ανθρώπου.

Έκείνη την ώρα ο μεθυσμένος άνθρωπος ξύπνησε από τὸ βαθύ του ύπνο και άνακλαδίστηκε μέσα στο βούρκο, σάν να ήταν ξαπλωμένος σε πονπουλένια στρώματα. Είδε τότε, σ' ένα ανοιγόκλεισμα των ματιών του την πεταλούδα, που πετούσε μακριά του, είδε, μιά στιγμή, και τὸν έαυτό του, και είπε, γελώντας άσυναίσθητα, μέσα στο μεθύσι του:

— Παράξενο πράμα! Αυτή γεννήθηκε σκουλήκι και έγινε πεταλούδα. Κι εγώ γεννήθηκα πεταλούδα κι έγινε σκουλήκι. Τι άνάποδα πράματα, αλήθεια.

Και τὸν ξαναπῆρε πάλι γλυκά ο ύπνος επάνω στο βούρκο.

Κύπρο, ξυπόλητα γυνά, που δεν έχουν ίσως κοντά τους ούτε τους γονείς τους. Όλο και κάποιο θά τὸ λένε Γλαύκο. Είναι πολύ συνηθισμένο όνομα. Άύριο τὸ πρωί θά σε πάρω μαζί μου να πᾶς να τὸ δώσης στὸν Έρυθρό Σταυρό. Άντε, τρέχα!

Ο Γιάννος ένθουσιάζεται με την ιδέα. Έτοιμάζει τὸ δέμα του, άνοίγει τὸν κουμπαρά του, βγάσει τις οικονομίες του και τις μετρά. Υπολογίζει.

— Μπορεί μ' αυτά τὰ λεφτά να φάη ο Γλαύκος τούλάχι-στον μιά βδομάδα. Πόσο μπορεί να κάνῃ μιά μερίδα καπνιστῆς λουτζῆς μ' αυγά;

Όταν τελειώνῃ σκύβει και πάλι από τὸ παράθυρο και λέει στους φίλους του που παίζουν στο δρόμο.

— Εμείς δεν θά πάμε φέτος στην Κύπρο. Θά στείλουμε όμως δέμα στὸν άδελφό μου τὸν Γλαύκο, και... δεν ξέρω ακόμα... δεν τὸ έχω καλοσκεφτῇ... Μπορεί να τοῦ στείλω και τὸ ποδήλατό μου!

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΓΩΝΙΑΣ

(Η εκπαιδευθείσα εις την Σχολήν Νοσοκόμων και Επισκεπτριών Αδελφών του Ε.Ε.Σ. Κυρία Αδελφή Μαρία, με την επιστολήν της προς τας εν Ελλάδι συναδέλφους και φίλας της από 25-8-74 περιγράφει τὸσον ζωηρά και παραστατικά τὰ γεγονότα τῆς εἰσβολῆς και συμπεριφορᾶς τῶν Τούρκων εις τὴν τραγικὴν μεγαλόνησον, ὥστε νὰ ἀποτελῇ αὐθεντικὴν μαρτυρίαν διὰ τὴν Ἱστορίαν. Δίδει μίαν πιστὴν και σαφῆ εἰκόνα τῶν «φίλων και συμμάχων» μας Τούρκων, ἡ ὁποία πρέπει νὰ χαραχθῇ εις τὸν νοῦν τῶν νέων μας διὰ νὰ ἀντλήσουν διδάγματα τί ἀξίζει νὰ μὴ εἶναι ἡ Πατρίς ἀνίσχυρος νὰ ὑπερασπισθῇ τοὺς δολίους ἐχθροὺς της).

Λευκωσία 25-8-74

Ἀγαπητές μου φίλες Δέσπω, Μαρία, Ἑλένη και Ζωή, σὰς χαιρετῶ.

Ἡ μαρτυρικὴ και αἱματοποτισμένη Κύπρος σὰς στέλλει τοὺς χαιρετισμοὺς της και τὴν ἀγάπην της. Φαντάζομαι νὰ παρακολουθήσατε, νὰ ἀκούσατε και νὰ διαβάσατε τὰ μαρτύρια τῆς Κύπρου. 15-7-74 (ἡμέρα Δευτέρα, πού ἡ Δέσπω ἔφυγε ἀπὸ τὸν Ε.Ε.Σ.) ἔγινε τὸ πραξικόπημα. Ἐγινε δηλαδὴ ὁ ἀδελφοκτόνος πόλεμος, ἐφ' ὅσον ἀδελφὸς σκότωσε τὸν ἀδελφόν του και σήμερα εἶναι στὸ Ψυχιατρεῖον. Λέγαμε ὅμως πὼς θὰ ἦσαν τοὺλάχιστον οἱ τελευταῖοι νεκροί, και ὅλοι φωνάζαμεν «Ἐνωσιν... Ἐνωσιν με τὴν Ἑλλάδα». Ὁ Κίσιγκερ ὅμως τὰ εἶχε καλῶς τακτοποιημένα. Ἀξέχαστες μέρες, ἀνατριχιάζει κανεὶς νὰ τὰ θυμᾶται, νὰ τὰ λέη, νὰ τὰ γράφῃ. Ἦταν ἡμέρα Σάββατον, 20 - 7 - 74, 5 π.μ. ὅταν ἑκατοντάδες ἀεροπλάνα ξεχύθηκαν ἐναντίον τῆς Κύπρου σκορπίζοντας παντοῦ τὸν φόβον και τὸν θάνατον. Τὸ ραδιόφωνον ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπρόκλητον ἐπέμβασιν τῆς Τουρκίας και καλοῦσε τοὺς πάντες στὰ ὅπλα γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὸ πάτριον ἔδαφος τῆς Κύπρου μας. Οἱ σειρήνες βοῦζαν, ὁ κόσμος ἔτρεχε νὰ κρυφθῇ, οἱ ἄνδρες με στρατιωτικὰ ἔτρεχαν στίς ἐπάλξεις. Οἱ Τούρκοι κτυποῦσαν ἀπὸ ξηρᾶς, θαλάσσης και ἀέρος. Τὸ Μπί - Μπί - Σί μετέδιδεν 24 ὥρες πρὶν καταληφθῇ ἡ Κυρηνεα ὅτι ἡ πόλις εἶναι Τουρκικὴ ὁ Κυπριακὸς Σταθμὸς διέψευσε τὴν εἰδήσιν.

Μέχρι τὴν ἐκχειρίαν οἱ Τούρκοι οὐδὲν εἶχαν κατορθώσει. Ὅταν ἐδέχθησαν κατάπανυσιν τοῦ πυρὸς δὲν τὴν τήρησαν. Τότε ἔγινε ὅ,τι ἔγινε. Ἡ Κυρηνεα ἔπεσεν, ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς ἔτρεχε σὰν τρελλὸς νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ βάρβαρα χέρια τῶν Τούρκων.

Τὴν Κυριακὴ 21-7-74 και ὥρα 10 π.μ. ὁ Τουρκοκυπριακὸς Σταθμὸς Μπαϊράκι μετέδιδεν ὅτι σὲ 30' βομβαρδίζεται τὸ Γενικὸ Νοσοκομεῖο Λευκωσίας. Ἐγὼ ἐργαζόμενον πρῶτὴν στὸν τρίτον και τελευταῖον ὄροφον τοῦ Νοσοκομείου. Δεκάδες ἀεροπλάνα τριγύριζαν τὸ Νοσοκομεῖον, ἐνῶ τὰ ἀντιαεροπορικά τους ἔβαζαν συνέχεια. Δὲν θυμᾶμαι τί ἔκανα, ἀλλὰ περίμενα νὰ πέσῃ ἡ βόμβα και νὰ μὲ κάψῃ.

Μετὰ ἔγινε κατάπαυσις τοῦ πυρὸς μέχρι τὴς 4.45 π.μ. τῆς 14-8-74, ἡμέρα Τετάρτη.

Ἐργαζόμενον τότε νυκτερινῇ 6.30 π.μ. - 7.15 π.μ. διότι ἦταν κατ' οἶκον περιορισμὸς και ἔπρεπε νὰ φύγῃ τὸ προσωπικὸ γιὰ τὰ σπίτια του. Εἶδαμε 4 ἀεροπλάνα νὰ πετᾶνε πάνω ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν ἀρκετὰ ψηλά. Χαρήκαμεν, γιατί εἶπαν πὼς εἶναι Ἑλληνικά. Δὲν προλάβσαμε νὰ τελειώσωμε τὸν λόγον

μας, και ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν χαμηλὰ και νὰ βομβαρδίζουν ἀδιακρίτως τὴν Λευκωσίαν. Τὸ ραδιόφωνον ἀνακοινεῖ γιὰ δευτέρα φορὰ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Τουρκίας κατὰ τῆς Κύπρου, κατόπιν τῆς ἀποτυχίας τῶν συνομιλιῶν τῆς Γενεύης. Οἱ Τούρκοι στὴν περιοχὴ τῆς Κυρηνείας ἦσαν περικυκλωμένοι ἀπὸ τὴν Ἐθνοφρουρὰ και ἀπὸ ναρκοπέδια γιὰ νὰ μὴν μποροῦν νὰ προχωροῦν. Μὲ ἄρματα μάχης, πεζικὸ καλῶς ἐξοπλισμένο και με τὴν ἀεροπορίαν σπάσανε τὸν κλοιὸ τῆς Μιὰ - Μηλιάς - Κυθρέου και μπήκανε στὸν Δρόμον Λευκωσίας - Ἀμμοχώστου. Ἐτσι κατευθύνθησαν πρὸς τὴν Ἀμμόχωστον. Δὲν μπορῶ νὰ σὰς περιγράψω ἄλλο γιατί ραγίζει ἡ καρδιά μου. Τὸ μόνον ποὺ κατάρθωσα νὰ κάνω ἦταν νὰ πάρω τηλέφωνο στὸ χωριὸ γιὰ νὰ πῶ στοὺς δικούς μου νὰ πάρουν τὰ μωρὰ νὰ φύγουν. Εὐτυχῶς εἶχαν φύγει ὅλοι ἀπὸ τὸ χωριὸ. Μοῦ ἀπήντησε ἓνας γέρος και εἶπεν «ἔφυγαν ὅλοι, μείναμεν λίγοι γέροι...» και ἡ φωνὴ ἔσβησεν. Οἱ Τούρκοι μπήκαν στὸ χωριὸ!...

Οἱ δικοί μου, ἡ ἀδελφὴ μου, τὰ μωρὰ δόξα τῷ Θεῷ ζοῦν, εἶναι τώρα σὲ ἓνα χωριὸ (Αὐγόρου) κοντὰ στίς βάσεις τῶν Ἀγγλων. Πῆγα και τοὺς εἶδα, τοὺς πῆγα ροῦχα και φαγητό. Ἐχουν φύγει με ἓνα φόρεμα και με τίς παντοφλές. Ἐρχεται ὅμως χειμώνας. Τὰ μωρὰ πεινοῦν, κρυώνουν, δὲν ἔχουν ποῦ νὰ κοιμηθοῦν. Ὁ Σπύρος ἦταν στρατιώτης στὴν Καρπασίαν (Ἀμμόχωστον) και πρόλαβεν νὰ φύγῃ προτοῦ φθάσουν οἱ Τούρκοι στὴν Ἀμμόχωστον. Θέλησε νὰ κάνῃ μπάνιο, ἀλλὰ δὲν εἶχε ροῦχα νὰ ἀλλάξῃ. Σήμερα ἦλθεν ὁ ἀδελφός μου ὁ Γιώργος. Εἶναι στρατιώτης στὴν Λευκωσίαν κι αὐτὸς με τὴν στολὴν τοῦ στρατιώτου χωρὶς παντελόνι, παπούτσια, κάλτσες, ἐσώφρουχα. Οἱ Τούρκοι μᾶς κάψανε, μᾶς λεηλάτησαν. Φορτώνουν τὰ αὐτοκίνητα με πράγματα ποὺ ἀρπάζουν ἀπὸ τὰ σπίτια και τὰ στέλνουν στὴν Τουρκίαν, μαζὶ και τὸ καινούργιο αὐτοκίνητο τοῦ Σπύρου.

Ἡ Πηγὴ Ἀμμοχώστου δὲν ὑπάρχει πιά, ἔγινεν οἰκόπεδον. Κι ἐγὼ ἔχω ἀκόμη ψευδαισθήσεις ὅτι θὰ πάω στὸ χωριὸ μου. Μαῦρα εἶναι τὰ δάκρυα ποὺ ἔκανα... Γιατί ποθῶ τὸ φτωχικὸ τὸ σπίτι μου τὸ πατρικόν. Καταλαβαίνω πὼς σὰς ἔχω κουράσει· δὲν ἔχω κανένα νὰ πῶ τὸν βαρὺ πόνον και τὰ παράπονά μου. Οἱ πρόσφυγες εἶναι 200.000. Τί θὰ γίνωμε δὲν ξέρω. Κάηκε τὸ σπίτι μου στὸ χωριὸ! Ἐπεσεν ὅλος στὸ δωμάτιό μου στὸ Νοσοκομεῖον, ποὺ κάηκεν σὰν λαμπάδα. Τὰ ροῦχα μου πρόλαβεν ἡ πυροσβεστικὴ και τὰ ἔβγαλεν ἔξω.

...Ὁ Παναγιώτης παντρεύτηκε στίς 14-7-74, και στίς 20-7-74 πῆγε στρατιώτης. Δὲν ξέρω τί γίνεται. Συγκάτοικός του, ὁ Γιάννης, ἦλθε γιὰ διακοπὲς στὴν Κύπρο, πῆγε στὸν πόλεμο, και σκοτώθηκε. Νεκρὸς εἶναι και ἓνας πρῶτος ἐξάδελφός μου ἀρραβωνιασμένος.

Κλαῖτε κορίτσια. Τὸ νησί τῆς Ἀφροδίτης, τὰ νιάτα τῆς Κύπρου ποὺ τὰ ἔφαγε τὸ χῶμα. Βαρέθηκα νὰ ζῶ και νὰ βλέπω σὲ ἀπόστασιν 200 μέτρων τις τουρκικὲς σημαίες νὰ κυματίζουν και τὸν χότζα νὰ ψάλλῃ στὸ μιναρέ. Ἐλπίζω ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ μία δικαίαν λύσι γιὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Κύπρου.

Ἐσεῖς πὼς πάτε; Ἐλπίζω καλά. Εὐχομαι με ὅλη μου τὴν καρδιά νὰ μὴν δῆτε και νὰ μὴν μαρτυρήσετε ποτὲ ὅπως μαρτυρᾷ ἡ Κύπρος.

(Συνέχεια στὴν σελίδα 15)

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΚΑΙ Η ΚΥΠΡΟΣ (1520-1974)

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΒΛΕΜΜΑ ΠΡΟΣ ΤΑ ΟΠΙΣΩ

Ὅσον και ἂν προσπαθῇ ὁ Ἐρυσθὸς Σταυρὸς νὰ μαλακώσῃ τὴν ψυχὴν τῶν ἀνθρώπων, νὰ τὴν κάμῃ περισσότερον ἀνθρωπίνην, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ εἰρηνικὴ συμβίωσις τῶν λαῶν, ὑπάρχουν δυστυχῶς δυνάμεις ἀντιστάσεως, ποὺ προέρχονται κυρίως ἀπὸ ἡρέτας λαῶν. Αὐταὶ αἱ δυνάμεις ἐξαγριῶνουν τὴν ψυχὴν τῶν ἀπλῶν πολιτῶν, τοὺς διεγείρουν τὰ κατώτατα ἐνστικτα τῆς βίας και τῆς λεηλασίας, ποὺ μεταβάλλουν τὸν ἀνθρωπινὸν εἰς θηρίον τῆς ζούγκλας και καταβιάζουν τὸν ἀνθρώπινον πολιτισμόν.

Αὐτὰ λέγονται ἐξ αἰτίας τῶν βαρβάρων πράξεων τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ εἰς Κύπρον ποὺ συνεχίζονται ἀκόμη. Ἐπιστεύετο ὅτι ὁ πρωθυπουργὸς τῶν Τούρκων Ἐτσεβίτ εἰς τὰ τέλη τοῦ 20οῦ αἰῶνος θὰ εἶχε κάποιαν συμπεριφορὰν διαφορετικὴν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ἡπείλει πρὸ 450 ἐτῶν ὁ πρόγονός του Σουλτᾶνος Σελίμ Α' ὅταν ἐζήτηε ἀπὸ τοὺς κατέχοντας τότε τὴν Κύπρον Βενετοὺς νὰ τοῦ τὴν παραδώσουν και τὴν ὁποῖαν τελικῶς κατέκτησε μετὰ μακρὰν πολιορκίαν τῆς Ἀμμοχώστου τὸ 1571, ὁ διάδοχός του Σελίμ Β'.

Παραθέτομεν τὸ τηλεσίγραφον τοῦ Σελίμ τοῦ 1520 ποὺ περιέχει τὰς σκέψεις του. Τὸ κείμενον ἐλήφθη ἀπὸ συλλογὴν ἐγγράφων τῆς εποχῆς ἐκείνης.

Κοιτάξατε τί ἔκαναν τὰ στίφη τοῦ Ἐτσεβίτ τῷ 1974 ἐπιδραμόντα εἰς τὴν Κύπρον και ἀναζητήσατε ἂν στὰ 450 χρόνια ὁ πολιτισμὸς ἔφερεν εἰς τοὺς Τούρκους καμμίαν ἀλλαγὴν νὰ γίνουν περισσότερον ἀνθρώπινοι.

ΤΟ ΤΗΛΕΣΙΓΡΑΦΟΝ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΜ Α' (1520)

Ἐπιστολὴ ποὺ ἔστειλε ὁ Σουλτᾶνος Σελίμης ὁ Τούρκος εἰς τὴν αὐθεντίαν τοῦ Βενέτικου.

Ἀφεντὴς Σουλτᾶν Σελίμ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, Ἀφρικας, Τραπεζούντας, Ρήγας τοῦ Πόντου, τῆς Βεντίας, Καπαδοκίας, Παφλαγονίας, Σικελίας, Παμφυλίας, Ἀνκίας, Καρίας, Συρίας, Σκούντζιας, Ἀρμενίας, Ἀλβανίας. Αὐθέντης τῆς Ταρταρίας, Οὐγγαρίας. Αὐθέντης και βασιλεὺς ὁλονῶ και πᾶσα τοῦ σκεπομένου ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ἀπεσταλμένος ἀπὸ τῆς Ἀνω Πρόνοια τοῦ Μεγάλου Θεοῦ. Καὶ γὰρ τῆς πίστεως τῶν Χριστιανῶν. Αὐθέντης τε και βασιλεὺς ὁλονῶνε σας, ὅπου εἰστε φταῖστες (πταίσται) και ἀρπάκται τοῦ τόπου και τῆς αὐθεντίας ὅπου ἐμένα ἀκαρτερεῖ. Πέμπω σας χαιρετίσματα. Γιὰ νὰ ἡμπορέσω με τὸ χρέος τῆς ἐμῆς ἀνδρείας νὰ τελειώσω ἐκεῖνο ὅπου εἶναι εἰς τὸ ὑψηλὸν και μεγάλο αἷμα τὸ ἰδανικόν μου, χρέος τῆς ἐναντίον ἐσᾶς. Καὶ ἐτι εἰς ἐναντίον ἐκείνων, ὅπου θέλουν εἰπεῖ, ὅτι νὰ σὰς βοηθήσουν, κάνοντας νὰ τὸ ἡξεύρετε : Θέλω χύσει τὸ ἰδικόν σας αἷμα με τὴν μάχαιρά μου τὴν ἀκονισμένην και κοπτερά, ἀπέναντι τῆς

Ὁ θρησκευτικὸς λυρισμὸς

«ΕΝ ΑΡΧῇ ΗΝ Ο ΛΟΓΟΣ»

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος», με τὸν Πατέρα «γῆν κι οὐρανὸν ποιήσας», και αἰωνία «ἦν ἐν αὐτῷ ζωὴ», πῶς ἦτο, ἡμέρα και νύχτα ποὺ φωτᾷ. Τοῦτο «ἡ σκοτία»

ἀρνήθηκε, σκεπάζοντας τὴν ξέρα τοῦ στήθους των, ποὺ ἀφάνισε ἡ ἁμαρτία. Εἰς τὸν Σταυρὸν τὸν κάρφωσαν, μὰ ἡ «πτέρνα ὄφιν τηρεῖ» και ἐγείρεται ἡ ἐκκλησία.

«Και οὐ κατισχύουσιν αὐτῆς πύλαι Ἀδου». Κι ἂν Γραμματεῖς, κι ὁ πρῶττος ἔργα φαύλου Ἀγίας Γραφῆς μισεῖ τὰς λαμπηδόνας,

σὰ διεστραμμένος ποὺ εἶναι και μωρός, «κέντρα λακτίζει», γιατί ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς σήμερον ὁ αὐτὸς και εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ὁποίας μαχαίρας δὲν θέλει ἀξίζει ἡ δυνάμις σας, μήτε ἡ ἐλπίδα τοῦ τριζοροῦ σας (θησαυροῦ).

Διότι ἔχω νὰ εἶμαι ποταμὸς, τρεχόμενος και θέλω σὰς κάμει νὰ φύγετε και ἂν ἔχετε τόση ἀνδρείαν, ὅπου νὰ σὰς βαστάῃ ἡ ψυχὴ σας. Τὸ Ρένιο (βασιλεῖον) τῆς Κύπρου, ὅπου εἶναι μοι χρεοφελῆτης νὰ μοῦ τὸ ἀφίσετε ὡς κύριος νοικοκύρης ὅπου εἶμαι ἐγὼ με τὴν δυνάμιν τοῦ Σουλτᾶνου τοῦ Καέρος (Καίρου). Εἶδεμὴ θέλω ἔρθει καταπάνου σας με ὅλη μου τὴν δυνάμιν, τόσο διὰ ξηρᾶς ὅσον και διὰ θαλάσσης και δὲν θέλετε μπορέσει νὰ βοηθηθῇτε, διότι ἀπὸ μένα θέλετε εἰσθαι χαλασμένοι και ἀποθαμένοι, σφαγμένοι και ντροπιασμένοι. Διότι ὁ ἡμέτερος μέγας και ὀνηλὸς Προφήτης μοῦ τὸ ἔταξε. Ἀμὴ διὰ νὰ ἐμφανισθῇ πλέον καθαρώτερα ἡ δικαιοσύνη μου ἡθέλησα και ἐπεμψα τὸν παρόντα μου Ἀποκρισάρην, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη ὁλοτελής ἐξουσία νὰ ἡμπορῇ νὰ σὰς εἰπῇ τὴν μάχην διὰ τὸ Ρένιο, ὅπου ἐμένα εἶναι χρεοφελῆτης. Καὶ ἂν δὲν θέλετε τὸ δώσῃ δὲν θέλετε λείπει ἀπὸ χαλασμὸν και τρομάρα τοῦ ἰδικοῦ σας Στάδου (Κράτους) και θέλω σὰς κάμει τὸν πλέον ντροπιασμένο θάνατον ὅπου νὰ ἡμπορέσω».

Ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ἐγγράφον φαίνεται καθαρὰ ὅτι, ὅπου ἐσκέπτετο ὁ αἰμοβόρος Σελίμ Α', υἱὸς τοῦ Βαγιαζήτ Β' και ἔγγονος τοῦ Μωάμεθ τοῦ κατακτητοῦ, εἰς τοὺς σκοτεινοὺς χρόνους τοῦ Μεσαίωνα, ἔτσι ἐσκέφθη και ὁ πρωθυπουργὸς τῶν Τούρκων Ἐτσεβίτ τὸ 1974 και εἰς τὴν ἰδίαν διαγωγὴν ὡθῆσε τοὺς στρατιώτας του.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

ΟΙ ΔΙΑΤΤΟΝΤΕΣ

ΑΣΤΕΡΕΣ

Την στήλην των Αστρονομικών, πού ίδρυσε πριν από μερικά έτη ο «Παλιός Συνεργάτης» μας, αναλαμβάνει από εφέτος να συνεχίση ο κ. Μιχαήλ Μουτσούλας, Καθηγητής της Αστρονομίας εις το Πανεπιστήμιον Ἀθηνών. Ο κ. Μουτσούλας έχει εργασθῇ ἐπὶ ἔτη εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς ἐκτοξεύσεως τῶν δορυφόρων εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Χιούστον - Τέξας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ εἶναι ἐνεργὸς συνεργάτης καὶ μεταβαίνει ἐκεῖ πρὸς ἐργασίαν κατ' ἔτος ἐπὶ πολλοὺς μῆνας. Ἐπομένως ἡ πένα τοῦ κυρίου Καθηγητοῦ ὑπόκειται νὰ μᾶς οδηγήσῃ εἰς πολλὰ θαυμάσια φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ κοντὰ εἰς τὰ μυστήριά του.

Πολλές φορές, καθὼς παρατηροῦμε τὸν ἑναστρό οὐρανόν, βλέπουμε νὰ ἐμφανίζεται ἕνας λαμπρὸς ἀστὴρ, ὁ ὁποῖος διασχίζει τὸν οὐρανὸν μὲ μεγάλη ταχύτητα καὶ ἐξαφανίζεται μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα. Αὐτὰ τὰ σώματα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται διάττοντες ἀστέρες, δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα μεγάλοι καὶ μακροὶ ἀστέρες. Εἶναι πολλὸ μικροὶ κόκκοι ὕλης, οἱ ὁποῖοι κινούνται γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο ὅπως ἡ Γῆ μας καὶ οἱ ἄλλοι πλανῆται, ἀλλὰ τυχαίνει νὰ πλησιάσουν τόσο κοντὰ στὴ Γῆ, ὥστε ἐρχονται σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν γῆνιν ἀτμόσφαιρα, θερμαίνονται πολὺ ἀπὸ τὴν τριβήν, καὶ ἀναφλέγονται. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο συμβαίνει σὲ ἀπόστασι ἑκατὸ περίπου χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς Γῆς, καὶ ἦταν γιὰ μᾶς μία ἀπὸ τίς πρώτες ἀποδείξεις ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς φθάνει τουλάχιστον μέχρις αὐτοῦ τοῦ ὕψους.

Ἐχει παρατηρηθῇ ὅτι οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς διάττοντας ἀστέρας δὲν ἐμφανίζονται μεμονωμένως, ἀλλὰ εἶναι μέλη διαφόρων σμηνῶν, τὰ ὁποῖα συναντῶν τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς κάθε χρόνῳ τὴν ἴδια ἐποχὴ καὶ εἰσέρχονται εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἴδια κατεύθυνσι τοῦ οὐρανοῦ θόλου. Εἶναι δὲ μερικὲς φορές τόσο πολλοὶ αὐτοὶ οἱ διάττοντες ἀστέρες, ὥστε νὰ δίδουν τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς «βροχῆς» ἀπὸ ἀστέρας, οἱ ὁποῖοι ξεκινοῦν ἀπὸ ἕνα ὁρισμένον σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ — τὸ ὁποῖον εἶναι διαφορετικὸ γιὰ κάθε σμῆνος διαττόντων. Αὐτὴ ἡ παρατήρησις ὠδήγησε καὶ στὴν ἀνακάλυψιν τῆς προελεύσεως τῶν διαττόντων ἀστέρων. Διότι ἔχει διαπιστωθῇ ὅτι ἡ θέσις τῶν περισσότερων σμηνῶν συμπίπτει μὲ περιοχὰς τῆς τροχίως διαφόρων κομητῶν.

Εἶναι φανερό ὅτι μικρὰ σωματίδια ἀπὸ τὴν ὕλη τοῦ πυρήνος ἑνὸς κομήτου διαφεύγουν λόγῳ τῆς πίεσεως πού ἀσκεῖ ἐπάνω σὲ αὐτὰ ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ἡλίου, καὶ κινοῦνται ἐν συνεχείᾳ γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο ἐντελῶς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν κομήτη, ἀλλὰ σὲ τροχίους οἱ ὁποῖοι δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τὴν τροχίαν τοῦ κομήτου. Σχηματίζουν μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ἕνα δακτύλιον ἀπὸ σωματίδια. Κάθε χρόνο, καθὼς ἡ Γῆ κατὰ τὴν κίνησίν της γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο διασχίζει

τὴν περιοχὴ αὐτοῦ τοῦ δακτυλίου, παρατηροῦμε τὴν ἀνάφλεξιν αὐτῶν τῶν σωματιδίων πού ὑπερθερμαίνονται λόγῳ τῆς τριβῆς μὲ τὴν γῆνιν ἀτμόσφαιρα. Σὲ πολλὰς περιπτώσεις παρόμοια σμῆνη ἀπὸ σωματίδια μετεωρικῆς ὕλης συναντῶνται εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου ἦσαν κομήται οἱ ὁποῖοι διελύθησαν. Ὑπάρχουν ἀκόμη περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ἕνα σμῆνος δὲν σχηματίζει πλήρη δακτύλιον ἀλλὰ εἶναι συγκεντρωμένο εἰς ἕνα σημεῖον τῆς τροχίως. Τότε, τὸ ἀντίστοιχο φαινόμενο τῆς «βροχῆς» διαττόντων δὲν παρατηρεῖται κάθε χρόνο, ἀλλὰ μόνον ὅταν συμπέσῃ ὥστε αὐτὸ τὸ σμῆνος νὰ πλησιάσῃ τὴν Γῆ.

Μετὰ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου ἡ Γῆ θὰ διασχίσῃ τὴν τροχίαν τὴν ὁποία διαγράφει ὁ κομήτης τοῦ Χάλλεϋ. Βέβαια ὁ κομήτης εὐρίσκεται αὐτὴ τὴν στιγμὴν πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὴν Γῆ μας. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἀπόστασίς του εἶναι τώρα εἴκοσι φορές περίπου ὅσον ἡ ἀπόστασις Γῆς - ἡλίου. Παρ' ὅλα αὐτὰ, καθὼς ἡ Γῆ θὰ συναντήσῃ τὰ σωματίδια τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγκατεσπαρμένα κατὰ μῆκος τῆς τροχίως τοῦ κομήτου, ὥστε ἀρκετὰ ἀπὸ αὐτὰ νὰ εὐρίσκωνται καὶ τώρα πλησίον τοῦ ἡλίου καὶ τῆς Γῆς, θὰ παρατηρήσῃ τὴν ἀνάφλεξίν των λόγῳ τῆς τριβῆς μὲ τὰ ἀνώτερα στρώματα τῆς γῆνιν ἀτμόσφαιρας. Οἱ διάττοντες ἀστέρες αὐτοῦ τοῦ σμήνους ὀνομάζονται Ὠριωνίδαι, ἐπειδὴ εἰσέρχονται εἰς τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Γῆς ἀπὸ τὴν κατεύθυνσιν τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Ὠριωνος. Ὡστε ὅσοι θέλουν νὰ παρατηρήσουν αὐτὸ τὸ φαινόμενο θὰ πρέπει νὰ σηκωθοῦν νωρὶς τὸ πρωῒ, πριν ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, ὅταν ὁ Ὠριων θὰ μεσουρανή. Αναμένεται ὅτι μετὰ τῆς 20ῆς καὶ 22ας Ὀκτωβρίου θὰ παρατηροῦνται ἀπὸ 10 μέχρι 15 διάττοντες ἀστέρες εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ὥρας.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Κατὰ τὴν 1ην καὶ 31ην τοῦ μηνὸς ἔχομεν Πανσέληνον, καὶ τὴν 15ην Νέαν Σελήνην. Συνεπῶς, μετὰ τῆς 16ης καὶ 24ης τοῦ μηνὸς ὁ οὐρανὸς δὲν θὰ φωτίζεται κατὰ τὰς πρώτας πρωινὰς ὥρας ἀπὸ διαχρυσὸν σεληνιακὸν φῶς καὶ αἱ συνθήκαι θὰ εἶναι ἰδανικαὶ διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν διαττόντων Ὠριωνιδῶν.

Ὁ Ἑρμῆς δίδει δύο ὥρας μετὰ τὸν ἥλιον κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ μηνός. Καθὼς κατ' αὐτὴν τὴν περίοδον ὁ Ἑρμῆς εἶναι λαμπρότερος καὶ τῶν ἀστέρων πρώτου μεγέθους ἀκόμη, εἶναι εὐκόλῳ νὰ ἀναγνωρισθῇ δυτικῶς τοῦ Ζυγοῦ, τὸ βράδυ.

Τὴν 16ην Ὀκτωβρίου ἡ Σελήνη θὰ παρεμβληθῇ μετὰ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. Αὐτὸ τὸ ἀστρονομικὸν φαινόμενον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἐπιπρόσθησις, θὰ συμβῇ εἰς τὰς 9 μ.μ. (ὥρα Ἑλλάδος), ὥστε θὰ εἶναι μὲν ὁρατὸν ἀπὸ τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικὴν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Εὐρώπην δὲν θὰ τὸ ἴδωμεν, διότι αὐτὴ τὴν ὥραν ὁ Ἑρμῆς θὰ ἔχῃ δόσει ἐδῶ.

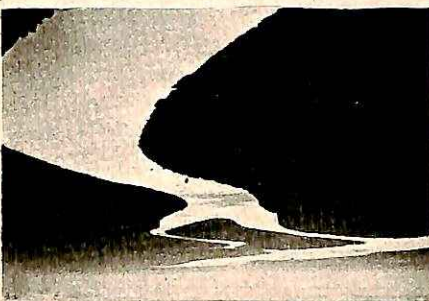
Ὁ Ζεὺς δεσπόζει τὸ βράδυ πρὸς νότον, λαμπρότερος ὅλων τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Ὑδροχόου. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὁ Κρόνος δύναται νὰ παρατηρηθῇ πρὸς ἀνατολὰς, εἰς τὸν ἀστερισμὸν τῶν Διδύμων.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΟΥΤΣΟΥΛΑΣ
Καθηγητὴς Πανεπιστημίου

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΠΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ

Στὸ βόρειο ἡμισφαίριον τῆς γῆς, ὅπως ἔχομε ἰδεῖ, ἀπλώνεται σχεδὸν ἀδιάκοπη ἡ ζώνη τοῦ δάσους τῶν κωνοφόρων δένδρων. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο καὶ γύρω ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸ τῆς γῆς ἀπλώνεται σχεδὸν συνεχὴς ἡ ζώνη τοῦ τροπικοῦ δάσους. Ἡ ζώνη αὕτη ἔχει πλάτος ὀκτὼ ἕως δέκα μοιρῶν περίπου, ἀπὸ τίς ὁποῖες οἱ μισὲς πρὸς βορρᾶν καὶ οἱ ἄλλες μισὲς πρὸς νότον τοῦ ἰσημερινοῦ.

Τὰ δάση τῆς τροπικῆς αὐτῆς ζώνης εἶναι πυκνότατα, ἐπικρατεῖ δὲ στὴν περιοχὴ τους μεγάλη ὕγρασία καὶ ὑψηλὴ θερμοκρασία. Ἡ με-

Ὁ Ἀμαζόνιος μὲ τὸ δάσος του, ὅπως φαίνεται ἀπὸ ἀεροπλάνο.

γάλη ὕγρασία ὀφείλεται στὸ ὅτι οἱ βροχὲς ἐκεῖ εἶναι ἀφθονες καὶ πέφτουν ὀλόκληρο τὸ χρόνο. Δὲν ὑπάρχουν δηλαδὴ ἐκεῖ περίοδοι βροχῶν καὶ περίοδοι ξηρασίας, ὅπως συμβαίνει στίς σαβάνες ἢ στίς ὑπερκρατές ζώνες. Εἶναι δὲ τόσο ἀφθονες, ὥστε τὸ ὕψος τῆς βροχῆς πού πέφτει τὸ χρόνο περνᾷ συνήθως τὰ τέσσαρα μέτρα. Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει καὶ μὲ τὴ θερμοκρασία, ἡ ὁποία διατηρεῖται σχεδὸν σταθερὴ πάνω ἀπὸ τοὺς 25 βαθμοὺς ὅλο τὸ χρόνο. Ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας μετὰ τὴν ἡμέραν καὶ νύχταν εἶναι μικρὴ. Καὶ τοῦτο γιὰτὶ ὁ οὐρανὸς εἶναι σκεπασμένος διαρκῶς ἀπὸ σύννεφα κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ κατὰ τὴ νύχτα ἡ νέφωσι αὕτη ἐμποδίζει τὴν ἀπώλεια θερμότητος.

Τρεῖς εἶναι οἱ κυριώτερες περιοχὲς τοῦ τροπικοῦ δάσους. Ἡ μεριχὲς τοῦ τροπικοῦ δάσους. Ἡ μεγαλύτερη εἶναι ἡ περιοχὴ τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία ἀπλώνεται ἀπὸ τὸ νότιο Μεξικὸ μέχρι τῆς νοτίου Βραζιλίας. Εἶναι ἡ μεγαλύτερη καὶ πυκνότερη περιοχὴ

τοῦ τροπικοῦ δάσους, ἡ ὁποία περιλαμβάνει καὶ τὴ λεγομένη Ἀμαζονία, δηλαδὴ τὴν περιοχὴ πού διαρρέει ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ ἀπόψεως νερῶν ποταμὸς τῆς γῆς, ὁ Ἀμαζόνιος, μὲ τοὺς παραποτάμους του. Ἡ δευτέρη περιοχὴ ἀπλώνεται στὴ δυτικὴ καὶ κεντρικὴ Ἀφρικὴ. Εἶναι ἡ πὺρ μικρὴ ἀπὸ τίς τρεῖς καὶ λιγώτερον πλούσια. Ἡ τρίτη περιοχὴ εἶναι ἡ Ἰνδομαλαϊσική, ἡ ὁποία ἀπλώνεται στὴ νότιο Ἀσία, τὴν Κεϋλάνη, τὴ νοτιοανατολικὴ Ἀσία καὶ τὰ μεγάλα νησιά τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ.

Ἡ ἀφθονία τῆς βροχῆς καὶ ἡ ὑψηλὴ θερμοκρασία εὐνοοῦν σὲ μεγάλο βαθμὸν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν. Τὰ δάση τῶν περιοχῶν αὐτῶν εἶναι πυκνότατα, τὰ δὲ δέντρα περνοῦν συνήθως τὸ ὕψος τῶν 40 μέτρων. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν πραγματικότητά στίς περιοχὰς αὐτὰς δὲν ὑπάρχουν ἐποχές, ὅπως τίς ξέρομε ἑμεῖς στὸ βόρειο ἡμισφαίριόν μας, τὰ φυτὰ τῶν περιοχῶν αὐτῶν ἔχουσι καθένα τὸ δικό του ρυθμὸ ἀναπτύξεως καὶ καρποφορίας. Ὑπάρχουν φυτὰ πού ἀνθίζουν καὶ καρποφοροῦν ἑξὶ φορές μέσα στὸν ἴδιον χρόνον καὶ ἄλλα πού ἀνθοφοροῦν μὴν ἑνὸς ἀπὸ 40 χρόνια.

Οἱ περίοδοι ἀνθήσεως καὶ καρποφορίας τῶν φυτῶν διαφέρουν καὶ ἀπὸ τὴν μὴν περιοχὴν στὴν ἄλλη. Ἐκεῖνο δὲ πού γεννᾷ κάποια ἀπορία, εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὑπάρχουν δέντρα στὴν τροπικὴ ζώνη, πού ρίχνουν τὰ φύλλα τους, ὅπως φυλλορροοῦν τὰ φυλλοβόλα δέντρα στὸ δικό μας ἡμισφαίριον. Ἐνῶ ὅμως σ' ἡμᾶς τὰ δέντρα μένουν χωρὶς φύλλα ἀρκετὸ διάστημα — ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου ὡς στὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοιῆς —, στὴν τροπικὴ ζώνη τὸ διάστημα αὐτὸ μπορεῖ νὰ κρατήσῃ μονάχα μὴν ἑνὸς ἕως τρεῖς μὲ τέσσερις ἑβδομάδες.

Ἡ μεγάλη ὕγρασία, ἡ ὑψηλὴ θερμοκρασία καὶ ἡ ἀφθονία τῶν καρπῶν ἐπιτρέπουν τὴν ἀνάπτυξιν πολυαριθμῶν ζωικῶν εἰδῶν μέσα στὰ δάση τῶν τροπικῶν περιοχῶν. Οἱ πεταλούδες γίνονται πελώριες, οἱ ἀκρίδες γιγάντιες, οἱ ἀράχνες τεράστιες καὶ οἱ σαλίγκαροι ὅσο γίνονται σὲ μᾶς τὰ βούκινα τῆς θάλασσης. Ὅσο γιὰ τὰ σπονδυλωτά,

φθάνει νὰ ἀναφέρωμε ὅτι οἱ βάτραχοι εἶναι πολὺ μεγάλοι. Κι ὅσο γιὰ τὰ φίδια, ξέρομε ὅτι σ' αὐτὰ τὰ μέρη ζοῦν οἱ γίγαντες τοῦ εἶδους: ὁ βόας, ὁ πύθων, ὁ ἀνακόνδας.

Ὁ ζωικὸς κόσμος τῶν τροπικῶν δασῶν εἶναι ἀφθονώτατος, ὅσο σὲ καμμιά ἄλλη περιοχὴ τῆς γῆς. Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ζωικά αὐτὰ εἶδη

Μία εἰκόνα τοῦ τροπικοῦ δάσους τῆς Ἀφρικῆς.

ζοῦν κάτω στὸ ἔδαφος, μέσα σὲ τρύπες ἢ στίς κουφάλες γερασμένων δένδρων. Ἀλλὰ ζοῦν διαρκῶς ἐπάνω στὰ δέντρα, ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ καὶ τὰ φυλλώματα. Ἐν τούτοις ἂν κανεὶς ἐπιχειρήσῃ νὰ περπατήσει μέσα σὲ ἕνα τέτοιο δάσος δὲν θὰ ἀκούσῃ τὸν παραμικρὸ θόρυβο. Ἡ μάλλον ἐνῶ ἀκούει ἕνα πληθὺς θορύβων ἀπὸ μακριά, στὸ σημεῖον πού βρίσκειται κάθε φορά, σὲ μὴ ἀρκετὰ μεγάλη ἀκτῖνα ὁλόγυρά του, ὅλα σιωποῦν καὶ ἐπικρατεῖ ἀπόλυτη ἡσυχία. Ἰσως ζῶα καὶ πουλιὰ καὶ ἔντομα θέλουν νὰ κρύψουν τὴν παρουσίαν τους ἀπὸ τὸν ἀνεπάντεχον ἐπισκέπτη. Ὅταν ὅμως ὁ ἐπισκέπτης ἀπομακρυνθῇ, οἱ θόρυβοι ξαναρχίζονται πίσω του.

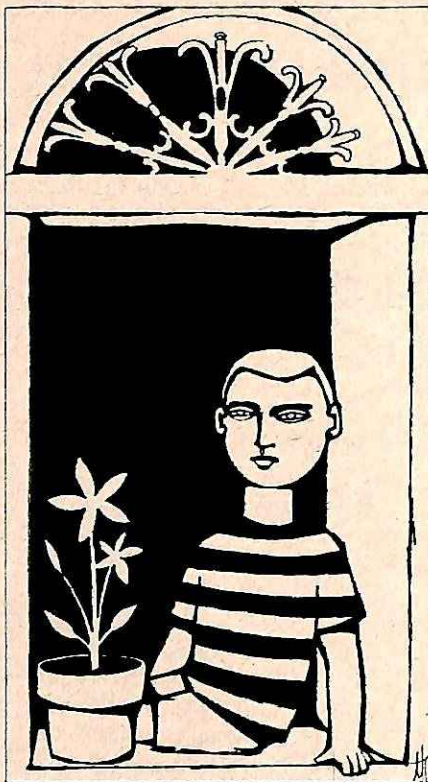
Μία ἀπὸ τίς αἰτίες, πού κάνει τὰ δέντρα τῶν τροπικῶν δασῶν νὰ ἀποκοτῶν μεγάλο ὕψος εἶναι ἡ προσπάθεια κάθε φυτοῦ νὰ φθάσῃ στὸ φῶς, νὰ δέχεται τὸν ἥλιον. Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει καὶ ἐδῶ στὸν τόπο μας, μὲ τὰ δέντρα πού τυχαίνει νὰ εἶναι φυτεμένα μέσα σὲ αὐλὲς καὶ τὰ σκιαζοῦν τὰ σπίτια. Ἀναπτύσσονται σὲ ὕψος γιὰ νὰ φθάσουν στὸν ἥλιον. Γιατὶ χωρὶς αὐτὸν δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φωτός εἶναι ἀκόμη ἡ αἰτία, πού ἐπάνω στὰ δέντρα τῶν τροπικῶν δασῶν ἀναπτύσσονται τὰ λεγόμενα ἐπίφυτα. Τὰ ἐπίφυτα δηλαδὴ εἶναι μικρὰ φυτὰ, φτέρες π.χ., πού προσκολλῶνται ἐπάνω στὰ μεγάλα δέντρα τοῦ δάσους καὶ ἐκεῖ ἀναπτύσσονται. Δὲν εἶναι παράσιτα, ὅπως

(Συνέχεια στὴν σελίδα 13)

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΛΟΙΟ

Ἀφήγημα

Ο Λευτέρης ήταν ένα αγόρι μικροκαμωμένο, όχτώ χρονών, κ' ήταν και λίγο άρρωστιάρας. Έτσι οι γονείς του δεν τον άφηναν εύκολα να κατεβαίνει στο λιμάνι και να παίζει με τ' άλλα τα παιδιά. Και πόσο ήθελε ο Λευτέρης να ήταν μαζί τους, και να ανεβοκατέβαινε στις βάρκες και τα καΐκια που τάχαν ξεσύρει στην άμμουδιά για να τα κάψουν! Τ' άλλα τα παιδιά όλο το καλοκαίρι άλλο δεν έκαναν, παρά ξυπόλυτα να τρέχουν εδώ κ' εκεί, να παίζουν λογής παιγνίδια, κ' ύστερα ν' ανεβαίνουν στα μπαστούνια των καραβιών, κι από κει να παίρνουν μακροβούτια στη θάλασσα — κάτι μακροβούτια που τόσο τα θαύμαζε ο Λευτέρης, κ' ήταν μάλιστα βέβαιος πως αν τον άφηναν θα τα κατάφερνε στις βουτιές καλύτερα από τ' άλλα τα παιδιά.

Βέβαια, δεν του άπαγορεύανε οι γονείς του αυστηρά να βγαίνει στο γιαλό και να κάνει ό,τι θέλει. Μά λίγο - λίγο τον είχαν πείσει πως ήταν καλύτερα για την υγεία του, να μένει στο σπίτι. «Σε λίγο θ' ανοίξουν τα σχολεία, και θα ξαναβρής τους φίλους σου», του έλεγε κάθε τόσο η μητέρα του για να τον παρηγορήσει. Κ' επειδή ήταν πεπεισμένος ο Λευτέρης — «στόμα έχει και μιλιάρη δεν έχει» έλεγε γι' αυτόν με καμάρι ή μάκαρίτισσα ή γιαγιά του — έμενε τις πιο πολλές ώρες της ημέρας στο σπίτι. Κι είχε βρή τοπο να περνάει αυτές τις ώρες. Ο πατέρας του, είχε μεγάλη και πλούσια βιβλιοθήκη. Και του άρεσε πολύ του Λευτέρη το διά-

ταξίδευαν διάσημοι ξένοι ή μεγάλοι έφοπλιστές. Κι αυτό το θέαμα που ξετυλιγόταν αδιάκοπα μπροστά του όλο το καλοκαίρι, ήταν πιο όρατο κι από το καλύτερο μυθιστόρημα που είχε διαβάσει. Γιατί οι ιστορίες των βιβλίων, όσο ωραίες κι αν είναι, έχουν κάτι το άπιαστο. Είναι σά να τις βλέπεις στον ύπνο σου. Ένώ αυτά που έβλεπε ήταν αληθινά. Πλοία, βάρκες, άνθρωποι που ανεβοκατέβαιναν από το κατάστρωμα στο μώλο, φωνές, χρώματα! Πρό παντός τις νύχτες του φαινόταν το λιμάνι σαν ένα κομμάτι ολόφωτου ούρανο πεσμένο στη γη. Και κάθε που μιλά βουερή ή βαρεία συριξιά από την τσιμινιέρα των πλοίων έσκιζε τον αέρα, ο Λευτέρης νόμιζε πως ήτανε γι' αυτόν! Ναι, τον καλούσαν να ταξιδέψει! Όλα αυτά τα πλοία είχαν έρθει γι' αυτόν από τα ξένα μέρη. Δεν υπήρχε αμφιβολία, γι' αυτόν, για το Λευτέρη σφύριζε απόψε εκείνο το τεράστιο πλοίο με το κόκκινο φουγάρο, αυτό το κάτασπρο πλοίο που έμοιαζε με ολόκληρη πολιτεία φωταγωγημένη.

Οι γονείς του ήταν εκείνη την ώρα άπασχολημένοι με μιὰ συντροφιά φίλων που είχε έρθει να τους επισκεφθώ. Άκουγε τα γέλια και τις κουβέντες τους, που έρχοταν από τη βεράντα. Κι άξαφνα, το άποφασίσε: «Θά φύγω», είπε μέσα του. «Θ' ανέβω στο πλοίο και θα μείνω ως την άλλη έβδομάδα που θα ξανάρθω. Θά κρυφτώ κάπου, και άμα το πλοίο βγίη στ' άνοιχτά θα παρουσιαστώ στον καπετάνιο και θα τον παρακαλέσω να τηλεφωνήση στους γονείς μου, να μην άνησυχούν». Ένθουσιάστηκε με το σχέδιό του. Κ' ήταν έτοιμος να άνοιξη σιγά - σιγά την πίσω πόρτα και να κατηφορίση κατά το μώλο — τρία λεπτά του χρειαζόταν ως να φτάση στο πλοίο — όταν άκουσε τον πατέρα του να τον φωνάζει.

— Λευτέρη! Έλα παιδί μου μιὰ στιγμή...

Η φωνή του πατέρα του, βαθεία, ήρεμη, σοβαρή, τον έκαμε να ξεχάση μονομιάς το σχέδιό του. Έτρεξε έξω, στη βεράντα.

— Παιδί μου, του λέει ο πατέρας του, πήγαινε σε παρακαλώ στο περίπτερο της κυράς Άλαφασού να πάρης έφημερίδες! Μόλις ήρθε το πλοίο από τον Πειραιά! Πήγαινε, να δούμε τί νεώτερα έχουμε από την Κύπρο...

Είχε ξεχάσει ο Λευτέρης πως εδώ και λίγον καιρό τώρα το όρατο και μεγάλο αυτό ελληνικό νησί, άληθινό καμάρι της «πατρίδος και της ιστορίας μας», όπως τους έλεγε ο Κύριος στο σχολείο, περνούσε πολύ δύσκολες, άληθινά τραγικές ώρες. Ένα τμήμα του το είχαν καταλάβει οι Τουρκοί με άποβασι. Τους πολέμησαν γενναία οι Έλληνες, στην Κύπρο, αλλά δεν είχαν ούτε τάνκς ούτε άεροπλάνα. Και τώρα οι Τουρκοί σφάζανε γυναικόπαιδα, καίγανε σπίτια, λήστευαν τα πάντα. Του ήρθαν όλ' αυτά στο μυαλό του Λευτέρη κ' ένοιωσε το αίμα του να ανάβη...

Έτρεξε στο μικρό, στενό μαγαζί της κυράς Άλαφασού. Ήταν γεμάτο από κόσμο που βιαζόταν να πάρη έφημερίδες. Άγόρασε κι ο Λευτέρης αυτές που του είχε πη ο πατέρας του και άρχισε να γυρίζει σπίτι. Την προσοχή του τράβηξε ένας μεγάλος τίτλος στην έφημερίδα, που με χαντρά, κεφαλαία ψηφία έλεγε: «Διακόσιες χιλιάδες Κύπριοι παράτησαν τις πόλεις και τα χωριά και τώρα γυρίζουν εδώ κ' εκεί πρόσφυγες». Και κάτω από τον τίτλο είχε φωτογραφίες προσφύγων σε κακή κατάσταση. Γέροι χωρικοί με άπελπισμένη έκφραση, γριούλες να θρηνούνε καθισμένες κάτω από δέντρα, μητέρες να έχουν πάρει τους δρόμους με τα μικρά τους στην άγκαλιά τους γυρεύοντας κάπου στέγη και λίγο ψωμί. Ά, πόση δυστυχία, τί μεγάλο κακό! Τόσα είχε διαβάσει στα βιβλία ο Λευτέρης για πολέμους και πρόσφυγες κ' αϊχμαλώτους. Μά τώρα μόνο καταλάβαινε αληθινά, ως το βάθος, τί σημαίνουν όλ' αυτά, και τί φοβερό θάνατο νάσαι πρόσφυγας στην ίδια σου την πατρίδα! Δάκρυα άργόκυλησαν στα μάγουλα του Λευτέρη κ' έσταξαν στα ψηφία της έφημερίδας που ιστορούσαν αυτή τη μεγάλη δυστυχία των άδερφών μας εκεί κάτω. Και δεν ήξερε αν αυτά τα δάκρυα ήταν από τη μεγάλη λύπη που του γέννησε μέσα του τόση δυστυχία, ή από το θυμό που άρχισε να βράζει στην ψυχή του γι' αυτούς τους βάρβαρους, γι' αυτούς τους έχθρους του Χριστού και των Έλλήνων, γι' αυτούς τους άπολιτιστους που δε λογάρισαν κανέναν νόμο, θεϊκό ή ανθρώπινο. Ά, να μπορούσε! Ά, να μπορούσε...

Σηκώνοντας το κεφάλι του από

την έφημερίδα, είδε άξαφνα το μεγάλο πλοίο, που μόλις λίγο πριν ήταν έτοιμος να σκαρφαλώση σ' αυτό, για τη μεγάλη περιπέτεια.

Μά τώρα, άλλα αισθήματα τον πλημμύρισαν. Στάθηκε εκεί, από κάτω από το πλοίο που λαμποκοπούσε από τα φώτα, κι άρχισε να μονολογεί: «Θεέ μου, γιατί δεν μου το χαρίζεις έμένα αυτό το πλοίο; Νά δής τί θά κάνω άμα μου το δώσης. Πρώτα θά διώξω όλους αυτούς που είναι μέσα και που περνάνε ωραία, χωρίς να νοιάζονται για τους δυστυχισμένους, εκεί στο μεγάλο μας νησί! Κι άφου τους διώξω, θά βάλω παντού, σ' όλο το πλοίο, μεγάλα κανόνια, να κάτι κανονάρες, που όταν σκάνε, το βόλι τους θά μπορή να γκρεμίση μιὰ ολόκληρη πόλη. Κ' ύστερα θά ανεβώ στη γέφυρα, θά πάρω το τιμόνι, και θά στρέψω την πλώρη του καραβιού κατά την Τουρκία! Κι άμα φτάσω κοντά στην Τουρκία, να δής αν θά μείνη ζωντανός κανένας Τουρκος! Και τότε, άμα σκοτωθούν όλοι οι Τουρκοί, θά μείνουν μόνο οι στρατιώτες που είναι στην Κύπρο! Έ, τότε, μέσα σε λίγη ώρα, οι Έλληνες θά τους πετάξουν στη θάλασσα! Και ή χαρά θά ξαναγυρίση στο νησί!». Τόσο του άρεσε αυτό το σχέδιο, που νόμισε κιόλας πως είχε άρχισει να το πραγματοποιή. Μά τώρα ένα άλλο σχέδιο, που του ήρθε στη φαντασία, παραμέρισε το πρώτο. «Όχι, όχι, αυτό δεν είναι λογικό! Πρώτα, πρέπει να κάνω κάτι άλλο! Θά βγώ στους δρόμους και θά πάω να χτυπήσω όλες τις πόρτες, στα σπίτια, στα μαγαζιά, παντού, και θά παρακαλέσω όλους τους ανθρώπους να μου δώσουν ό,τι έχουν μέσα στα σπίτια τους: ρούχα, τρόφιμα, έπιπλα, γιατρικά, χρήματα! Κι άφου τὰ μαζέψω όλα, θά γιομίσω το πλοίο με φορέματα, σκεπάσματα, κουβέρτες, παπούτσια, ψωμιά, σακιά με άλεύρι, μακαρόνια, γάλατα, σπέρτα, άσπιρίνες, ιώδιο, φρούτα και με ό,τι άλλο καλό υπάρχει στο νησί. Κι άφου γεμίσω το καράβι με όλ' αυτά, θά το πάω όσο πιο γρήγορα γίνεται στην Κύπρο! Και σά φτάσω, θά βγώ να μοιράσω στους πρόσφυγες ό,τι φόρτωσα στο πλοίο! Και τότε μόνο θά γυρίσω πίσω στην Ελλάδα, για να βάλω τα κανόνια που είχα σκεφθώ πριν, και να τραβήξω για την Τουρκία! Ναι, αυτό θά κάνω»!

Στο μεταξύ, είχε φτάσει σπίτι.

— Ευχαριστώ Λευτέρη, είπε γλυκά ο πατέρας του, παίρνοντας τις έφημερίδες! Μά... τί έχεις παιδί μου! Τα μάγουλά σου είναι κατακόκινα! Μήπως είσαι άδιάθετος;

— Ά, όχι, πατέρα, δεν έχω τίποτα, είπε σιγά ο Λευτέρης και γύρισε στη σάλα, όπου πέρα από το μεγάλο κεντρικό παράθυρο ήταν άραγμένο το τεράστιο πλοίο με το κόκκινο φουγάρο και τα χίλια μύρια φώτα.

Κανείς δεν ξέρει τί μπορεί να όνειρευτ' ένα παιδί. Ένα Έλληνόπουλο.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΠΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ

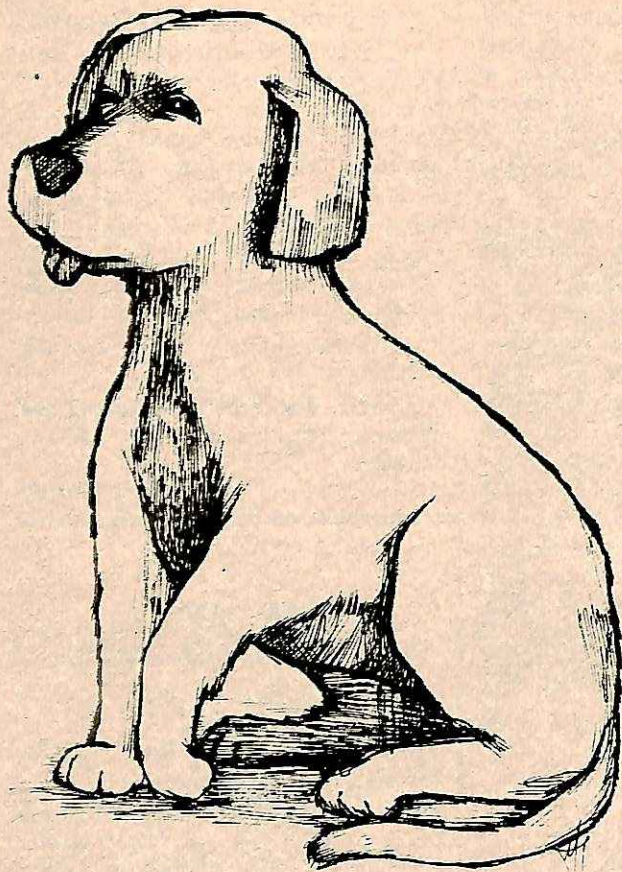
(Συνέχεια από τη σελίδα 11)

είναι σε μās π.χ. ο ιξός, δηλαδή δεν παίρνουν τις θρεπτικές ουσίες, που τους χρειάζονται από το φυτό, στο όποιο βρίσκονται στερεωμένα. Το δέντρο στην περίπτωση αυτή άποτελεί άπλως ύποστήριγμα. Όσο για την τροφή τους, την παίρνουν από το χώμα που σχηματίζεται γύρω από τις ρίζες των από σάπιους κορμούς και φύλλα, που σωριάζονται εκεί και χωνεύουν σιγά - σιγά! Όσο για το νερό, δεν τους λείπει, γιατί εκεί οι βροχές είναι συχνές και άφθονες.

Στα δάση των τροπικών χωρών ύπάρχει επίσης άφθονία άναρρηχτικών φυτών. Τα φυτά αυτά έχουν συνήθως βλαστό, που δεν μπορεί να κρατήση το βάρος των. Ζητούν λοιπόν και βρίσκουν στήριγμα στα μεγάλα δέντρα του δάσους, όπως γίνεται στον τόπο μας με τις κληματαριές ή με τον κισσό, που ζητούν και βρίσκουν ύποστήριγμα, για να φθάσουν ψηλά και να άντλήσουν ζωή, από την πηγή κάθε ζωής: τον ήλιο.

Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

Τέμπει, διδάσκει, καλλιεργεί
το καλλιτεχνικό συναίσθημα
Ο ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
Κυκλοφορεί
εις 300.000 άντιτύπων

ΚΛΟΤ. ΛΕΚΛΕΡΚ

Ο ΠΙΣΤΟΣ ΣΚΥΛΟΣ

Διήγημα

ΑΥΤΟ ΤΟ ΠΑΛΙΟΣΚΥΛΟ μ' ένοχλει αφάνταστα. Πρέπει να το ξεφορτωθούμε. Έγώ θέλω ήσυχία, κ' εκείνο το καταραμένο όλο γαυγίζει.

— Πρέπει να παραδεχθής ότι ποτέ δεν γαυγίζει

χωρίς αίτια... Νομίζω πως δεν υπάρχει λόγος να διώξουμε τον Πιστό.

— Κανένας γείτονας δεν έχει σκυλί. Μπορεί να-
ναι χρήσιμα στην Ευρώπη αυτά τα ζώα, μα εδώ,
στην αποικία, θαρρώ πως είναι περιττά.

— Κάθε άλλο. Θα κρατούσα εγώ τον Πιστό αν
τον θεωρούσα περιττό; Κ' έπειτα, μην ξεχνάς ότι
μου τον χάρισε ένας από τους καλύτερους φίλους
μου όταν έφευγε από τη Γαλλία. Έτσι, είναι για
μένα ένα ένθymio της πατρίδας το άκακο τούτο ζώο.

— Άλήθεια μαμά — τόλμησε να πη ο μικρός τους
γιός, ο Ευτύχιος, είναι χαριτωμένος ο Πιστός. Πρέ-
πει να τον δήτε πως τρέχει με σκυμμένο το κεφάλι
κάτω από τα ψηλά ζαχαροκάλαμα, πως παίζει μαζί
μου όταν περνάμε τη δενδροστοιχία με τους γέρι-
κους εὐκαλύπτους! Είναι υπέροχος!

— Καλά λοιπόν· αφού ο πατέρας σου και συ τ' α-
γαπάτε τόσο τούτο το παλιόσκυλο, κρατήστε το.
Έγώ, το ξαναλέω, δεν το συμπαθώ καθόλου...
Όσοσο θα υποφέρω τα γαυγίσματά του, αφού ξέρω
πως οι δύο αγαπημένοι μου το θέλουν πολύ.

Η όμορφη κυρία Λιρμάς, αφού τους έρριξε κάτι
γλυκειές ματιές, πήγε και κάθησε στην αναπαυτική
πολυθρόνα της. Σε λίγο είχε αποκοιμηθῆ.

Κείνο το μαγιάτικο μεσημέρι ήτανε βαρειά ή
ατμόσφαιρα. Όχι μόνον οι τρεις τους, αλλά και το
προσωπικό της βίλλας, που ώρθωνονταν στη μέση
της μεγάλης φυτείας, είχανε γίνει άκεφοι.

Ύστερα από το γεύμα ο κ. Λιρμάς είπε στη γυ-
ναίκα του :

— Άκουσα τους άραπάδες να λένε ότι ή σουφριέ-
ρα καπνίζει περισσότερο από το συνηθισμένο. Μα
για την ώρα δεν υπάρχει φόβος για έκρηξη. Μόνο
που μπορεί να περάσουμε λίγες μέρες πολύ ζεστές.
Ίσως να χρειαστή ν' απολύσω μερικούς εργάτες,
αλλά τους λυπάμαι. Ο νοικοκύρης ό καλός πρέπει
να νοιάζεται αυτούς που του δουλεύουν.

— Πόσοι όμως άποικοι φέρνονται όπως έσύ; Νά-
ξερεις πως τους μεταχειρίζονται...

— Δυστυχώς, αγαπητή μου, το ξέρω... Δε νομί-
ζεις όμως ότι με την καλωσύνη κάνεις ευκολώτερα
άφωσιμένους τους ανθρώπους παρά με την αυστη-
ρότητα;

— Σ' αυτό συμφωνώ. Πάντα ή αγάπη κάνει πιο
πολλά από την κακία...

Μισή ώρα αργότερα γαλήνη απόλυτη βασίλευε
στη βίλλα· όλοι της οι κάτοικοι κοιμόντουσαν μα-
κάρια...

ΑΡΓΑ, περασμένα μεσάνυχτα άκούστηκαν λυσ-
σασμένα γαυγίσματα του σκυλιού. Ο νοικοκύρης
πετάχτηκε άπάνω άνήσυχος, ντύθηκε βιαστικά και
κίνησε να πάη για να ιδη τί συμβαίνει.

— Έρχομαι άμέσως κ' εγώ, φώναξε ή γυναίκα
του. Είναι παράξενα τα οὐρλιάσματα του Πιστού.
Πρώτη φορά κάνει έτσι. Για πρόσεξε, σε παρακαλώ.

— Μη φοβάσαι... Άσε να πάω μόνος μου. Η
νυχτερινή υγρασία θα σου κάνη κακό.

— Όχι, όχι. Δε θα σ' αφήσω μόνος σου.

Όταν ό κ. Λιρμάς έφτασε στη φωλιά του Πιστού,

έσκυψε και τον έλυσε. Αὐτός όμως αντί να πάρη
δρόμο, στάθηκε εκεί κι άρχισε να γλείφη τα χέρια
του, δίχως να σταματήσει τα οὐρλιαχτά. Έπειτα,
αφού κοίταξε άνήσυχια τριγύρω, λές και κάτι ζη-
τούσε, έτρεξε στο σπίτι. Όταν έφτασε στο δωμάτιο
του μικρού, άρχισε να ξύνη την πόρτα με τα νύχια
και με τη μύτη.

Ο κύριός του, που τον άκολούθησε μαζί με την
κυρία Λιρμά, βλέποντας την επιμονή του, άνοιξε
την πόρτα και τότε ό σκύλος άρχισε πάλι να ξε-
φωνίζει.

— Αυτό το σκυλί είναι ήλίθιο, είπε ή γυναίκα
του. Κοίταξε, τώρα θέλει και καλά να ξυπνήση
τον Ευτύχιο. Καλά σου λέγα πως πρέπει να το διώ-
ξουμε...

— Για σώπα. Ποιός ξέρει, ίσως να θέλη να μās
προφυλάξη από κάποιον κίνδυνο που τον προαι-
σθάνεται το ένστικτό του, άποκρίθηκε εκείνος άργά,
σιγά. Ένας άόριστος φόβος τον έκανε να σιγοτρέμη.
Έπειτα πρόσθεσε :

— Άς ντυθῆ, μα και ξύπνησε το παιδί. Για καλό
και για κακό, ως είμαστε έτοιμοι ν' αντιμετώπι-
σωμε κάθε ένδεχόμενο...

Όταν έτοιμάστηκε ό μικρός, ό Πιστός βάλθηκε
να τους τραβήξη όλους έξω από τη βίλλα. Τον άκο-
λούθησαν, αν και ή κ. Λιρμά όλο και κάτι μουν-
μούριζε για «τα καπρίτσια του βρωμόσκυλου», κα-
θώς έλεγε. Μέσα της όμως ήτανε κ' εκείνη πολύ
άνησυχη.

Κατέβηκαν τη σκάλα βιαστικά, βγήκανε στην
αὐλή. Θέλησαν εκεί να μείνουν, όμως ό σκύλος
δεν τους άφησε. Γαυγίζοντας αδιάκοπα, έτρεχε
μπροστά, γύριζε πίσω, ξανάφευγε, κι όλο πάσχιζε
να τους δείξη πως έπρεπε να πάρουν το δρομάκι
που χώριζε στη μέση την άπέραντη φυτεία των ζα-
χαροκάλαμων. Άναγκάστηκαν να τον άκολουθή-
σουν. Πήγαινε μπροστά ό Πιστός, και κάθε τόσο
γύριζε και τους κοιτούσε.

— Μπας κ' έχουν σκαρώσει καμμιά συνωμοσία
οί μαύροι και το σκυλί το μυρίστηκε; είπε μέσα του
ό κ. Λιρμάς, άποφεύγοντας ν' άνησυχήση τη γυ-
ναίκα του και το παιδί.

Αὐτήν ακριβώς τη στιγμή άκούστηκε ξαφνικά
ένας τρομερός βρόντος κι άνοιξε ή γῆ μπροστά
στά πόδια τους. Ο Πιστός έπαψε να οὐρλιάζη. Φαί-
νεται πως το κακό που ξέσπασε τον τρόμαξε λι-
γότερο από την προσδοκία του. Μονάχα φρόντιζε
να πατάη γερά, με τα πόδια άνοιχτά, ίσως για
να έμποδίση έτσι το πέσιμό του. Ο κ. Λιρμάς έμι-
μήθηκε το σκυλί κ' είπε στη γυναίκα του και στον
Ευτύχιο να κάνουν το ίδιο.

Μόλις έπρόλαβαν : λίγες στιγμές αργότερα έγινε
μιά δεύτερη, πιο δυνατή μάλιστα σεισμική δόνησι.

Όταν πέρασε κι αὐτή τίποτα πια δεν έμεινε όρθο
στη θέσι της βίλλας! Ός και τα χαλάσματα είχανε
θαφτή μέσα στο μεγάλο χάσμα! Με δακρυσμένα
μάτια κοιτούσαν κ' οι τρεις τους προς τα εκεί, κ' ή
καρδιά τους σφιγγότανε γιατί είχανε χάσει όλα τ'
άγαθά τους.

Ένας τρίτος σεισμός άκολούθησε, μ' αὐτός ήταν
άσήμαντος. Έπειτα έγινε απόλυτη ήσυχία· είχε πε-

ράσει το κακό, τουλάχιστον έτσι φαινότανε. Τότε
ό κ. Λιρμάς θέλησε να πάη στον τόπο όπου ώρθώ-
νονταν ή βίλλα, να ιδη μήπως είχε πλακωθῆ κάτω
από τα έρείπια κανένας άνθρωπος που χρειαζότανε
βοήθεια. Ο σκύλος τον άρπαξε με τα δόντια του
και τον τράβηξε κατά την είσοδο της αὐλής, θέ-
λοντας έτσι να δείξη πως για να σωθούν έπρεπε
να φύγουνε μακριά, να πάνε στο λιμάνι, όπου θα
βρίσκανε ίσως άσυλο σε κανένα πλοίο.

Καμμιά φωνή δεν άκούγονταν, τίποτα δε μαρ-
τυρούσε την ύπαρξη ζωντανού ανθρώπου, κι ό ά-
ποικος έβγαλε το συμπέρασμα πως οι δυστυχισμέ-
νοι που θάφτηκαν κάτω από τα έρείπια είχαν όλοι
πεθάνει. Πῆρε λοιπόν την άπόφασι να φύγη μαζί
με τους μόνους θησαυρούς που τ' άπομένανε : τη
γυναίκα του και το παιδί.

Ύστερα από πολλά εμπόδια, που μπόρεσαν να
τα ξεπεράσουν με τη βοήθεια του Πιστού, φτάσανε
στο λιμάνι. Όσα πλοία βρέθηκαν εκεί ήτανε γεμά-
τα από πρόσφυγες που είχανε φτάσει κατατρομα-
γμένοι άπ' όλη την περιοχή. Κατάφερε να μπῆ και
ή οικογένεια Λιρμά σ' ένα πλεούμενο, μα ό πλοίαρ-
χος άρνήθηκε να δεχθῆ το σκύλο.

— Έδώ δεν έχουμε τόπο για τους ανθρώπους,
είπε άπότομα, και θα μαζέψουμε σκυλιά;

Τότε ό κ. Λιρμάς του διηγήθηκε με λίγα, αλλά
γεμάτα δραματικών τόνο λόγια, το πως ό Πιστός
τους έσωσε τη νύχτα εκείνη τη φοβερή. Κι ό καλό-
καρδος караβοκύρης έδειξε κατανόηση και συμπό-
νοια. Πῆρε στο πλοίο το άνεκτίμητο ζώο τη στιγμή
που έτοιμαζότανε να βάλη πλώρη για τη Γαλλία.

Ο κατεστραμμένος άποικος είχε την τύχη να
βρῆ στην πατρίδα του τον παλιό φίλο που τουχε
χαρίσει το σκυλί. Κ' εκείνος φρόντισε άμέσως να
του εξασφαλίση μιá καλή θέσι.

Όσο για τον Πιστό, πιο χαδιάρης ήτανε τώρα,
λές κ' ήθελε ν' άλαφρώση τον πόνο των άφεντικών
του. Ός κ' ή κυρία Λιρμά, που τόσο τον άντιπα-
θούσε πριν, τον ελάτρευε.

— Πιστός όνομα και πράγμα, έλεγε χαϊδεύοντάς
τον. Δίχως αὐτόν θάμαστε κ' οι τρεις θαμμένοι κάτω
από τα έρείπια της βίλλας!...

(Διασκευή) ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΑΓΩΝΙΑΣ

(Συνέχεια από την σελίδα 8)

... Έέχασα να σās πῶ πως ή Μαρία Χριστο-
δούλου είναι εργαλoβισμένη στην Καρπασία, γι' αὐ-
τό μην την περιμένετε. Δεν μπορεί κανείς να πλησιά-
ση το χωριό. Μās έστειλε και προσκλητήριο για τον
γάμο, αλλά ό γάμος δεν έγινε.

Έλπίζω να ζῶ και να προλάβω να διαβάσω το
γράμμα σας.

Χαιρετισμούς στους δικούς σας

Σας φιλώ με πολλή αγάπη

Μαρία

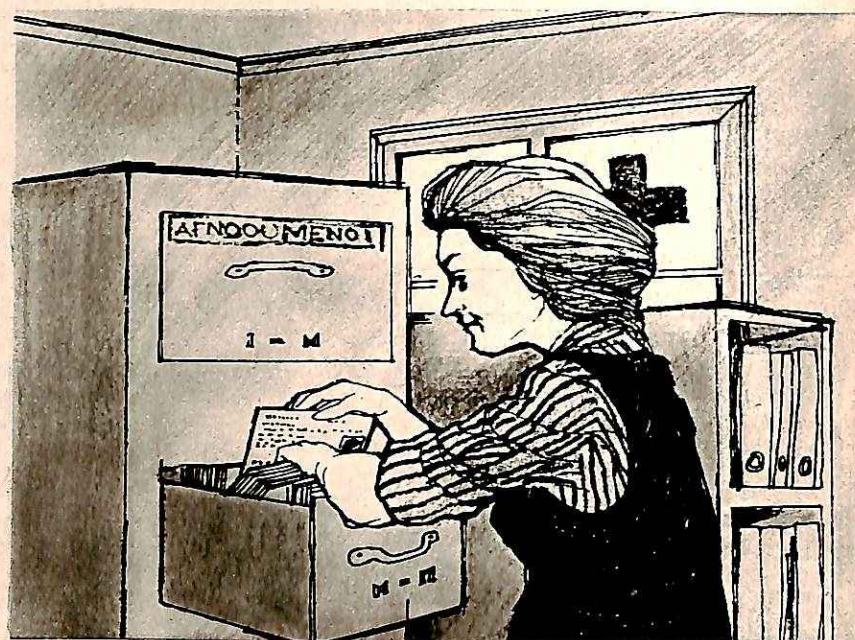
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

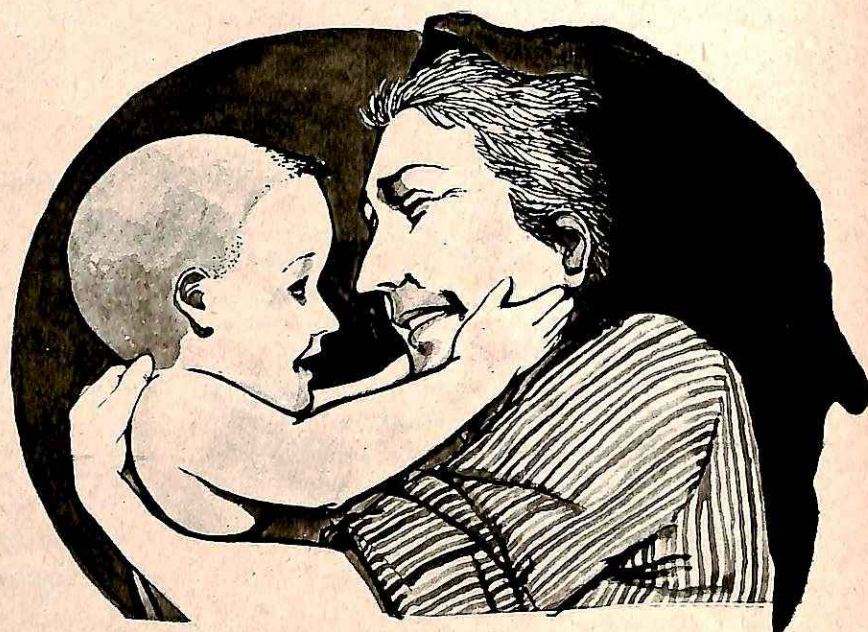
6

1922. 'Η Μικρασιατική καταστροφή και η έσπευσμένη υπό των ελληνικών πληθυσμών εγκατάλειψις των εστίων των είχαν ως συνέπεια και την διασκορπίσιν των μελών χιλιάδων οικογενειών.

Με τον πανικό της φυγής και την γενικήν αναστάτωση, παιδιά έχασαν τους γονείς των, σύζυγοι τας συζύγους των και αδελφοί τας αδελφάς των. 'Ο Ε.Ε.Σ. επελήφθη άμέσως της αναζητήσεως των άγνοουμένων, διά του πάρ' αὐτῷ λειτουργούντος από τοῦ 1915 Γραφείου Αἰχμαλώτων, τὸ ὁποῖον διεδέχθη βραδύτερον ἡ Ὑπηρεσία Ἀναζητήσεων. Χιλιάδες άγνοουμένων προσώπων άνευρέθησαν καὶ χιλιάδες προσφυγικῶν οικογενειῶν επανέυρον προσφιλῆ των πρόσωπα. Ἡ ἀναζήτησις συνεχίζεται ἀκόμη καὶ τώρα καὶ δέν εἶναι σπανία ἡ άνεύρεσις άγνοουμένων, ἡμισυν αἶωνα μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν τραγῳδίαν. Μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1973, ἐπὶ 550 άνευρεθέντων ατόμων, τῶν 247 ἡγνοεῖτο ἡ τύχη ἀπὸ τῆς περιόδου 1914 - 1922.

Ἀναζητήσις άγνοουμένων. Περισσότερα ἀπὸ 100 χιλιάδες δελτία περιέχουν οἱ ἀρχειοθήκες τοῦ Ε.Ε.Σ.

Εδνχισμένη στιγμή. Τὸ χαμένο παιδί ξαναβρίσκει τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας.

Οἱ αἰχμάλωτοι περιμένουν ἓνα δέμα, μία ἐπιταγή, κάποιο γράμμα ἀπὸ ἀγαπημένο πρόσωπο.

Ἐθελονταὶ Ἀδελφοὶ τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀσχολοῦνται μὲ τὴ διαλογή.

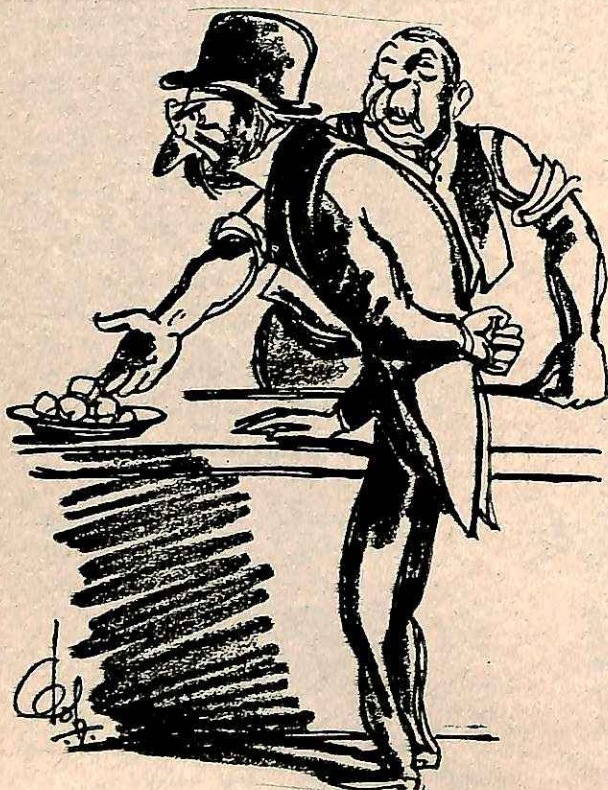
Ὁ Ε.Ε.Σ. θὰ βοηθήσῃ τοὺς πρόσφυγες νὰ ἐγκατασταθοῦν στὴν καινούργια τους πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα, πὺν ἦταν ἡ πατρίδα τῶν προγόνων τους.

Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς Μικρασιατικῆς τραγῳδίας, τὸ Γραφεῖον Αἰχμαλώτων τοῦ Ε.Ε.Σ. εἶχε ἀναπτύξει ἐντατικήν δραστηριότητα διὰ τὴν ἀνακούφισιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν εἰς ἐχθρὶκὰς χώρας κρατουμένων Ἑλλήνων. Μὲ τὴν συνεργασίαν Ἐθελοντῶν γλωσσομαθῶν Ἑλληνίδων, δεκάδες χιλιάδες ἐπιστολῶν καὶ δεμάτων καὶ πολλὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα προοριζόμενα δι' αἰχμαλώτους ἔφθασαν εἰς τὸν προορισμόν των. Τὸ ἴδιον Γραφεῖον κατήρτισε μητρώον αἰχμαλώτων καὶ άγνοουμένων, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει σήμερον περὶ τὰς τοῦ χιλιάδας δελτίων.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. περίθαλψις τῶν προσφύγων περιέλαβε καὶ 40 χιλιάδας Ἑλλήνας κατοίκους τῶν νοτίων περιοχῶν τῆς Ρωσίας, οἱ ὁποῖοι κατέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1922, ἐγκαταλείψαντες τὰς ἐστίαις των λόγω τῆς ἐπελθούσης ἐκεῖ ἀνατροπῆς τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ καθεστώτος.

ΤΟ ΛΟΥΚΟΥΜΙ

Τοῦ ΘΕΟΟΥ ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ

Σχέδ. Φ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Μάταια ψάχνετε νὰ βρῆτε τί πράγμα εἶμαι. Ἐγὼ λοιπὸν θὰ σᾶς τὸ πῶ ἀμέσως. Δὲν εἶμαι οὔτε πέτρα, κι ἂς δείχνω, οὔτε ὄρυκτόν, οὔτε σαποῦνι τοῦ περασμένου αἰῶνος. Εἶμαι λουκούμι, γνήσιο λουκούμι συριανό. Βγῆκα ἀπὸ τὸ καλὺτερο ἐργαστάσιο λουκουμιῶν τῆς Σύρου κ' ἤμουνα κόκκινο μιά φορά σὰν τριαντάφυλλο κι ἀφράτο καὶ λαχταριστὸ κ' ἐμοσχομύριζα μέσα στὸ κουτί, καθὼς ταξίδευα ἀπὸ τῆς Σύρου στὸν Πειραιᾶ. Ἀκοῦστε ὅμως νὰ δῆτε πῶς ἔφτασα στὸ σημεῖο πού με βλέπετε, νὰ μὴ με γνωρίζη πιά κανεὶς καὶ νὰ μὴ με καταδέχεται οὔτε ποντικός.

Μέσα στὸ κουτί ἤμαστε εἴκοσι σύντροφοι, ἄσπροι καὶ κόκκινοι. Ἄλλος ἐμύριζε τριαντάφυλλο, ἄλλος ἐμύριζε μαστίχα κι ἄλλος ἐμύριζε φυστίκι. Ἐνας Κεφαλλονίτης μπακάλης μᾶς ἀγόρασε ὅλους μαζί, ὅλο τὸ κουτί, κ' ἐταξιδέψαμε στὴν Κεφαλλονιά.

— Ἐφερα καὶ λουκούμια συριανὰ, εἶπε στὴν πελατεία του ὁ μπακάλης μόλις ἔφτάσαμε στὸν τόπο. Ὡραῖα, ἔκτακτα λουκούμια.

— Θὰ τὰ προτιμήσουμε, εἶπε ἡ πελατεία.

Μᾶς ἐπροτίμησαν ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνάποδη. Τρεῖς μῆνες μείναμε στὸ ράφι χωρὶς νὰ κινηθοῦμε καθόλου. ἤμαστε ὅπως εἴχαμε ἐρθῇ. Ἄ, εἶναι πολὺ ἄσχημο νὰ εἶσαι ὠραῖος καὶ νὰ μὴν ἔχης πέρασι. Τί νὰ γίνῃ ὅμως; Ἡ τύχη κυβερνάει καὶ τὰ λουκούμια ὅπως καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Μιά μέρα ἐπὶ τέλους τὸ κουτί ἀνοίξε. Τρία δάχτυλα χοντὰ καὶ λέρικα μπήκανε μέσα καὶ μᾶς πασπάτεψαν. Ἦτανε τὰ δάχτυλα τοῦ μπακάλη. Τὰ δάχτυλα ἀνοίξαν πολλὲς φορές καὶ ξανακλείσανε σὰν τσιμπιδέδες. Ὁ μπακάλης ἐπῆρε πέντε ἀπὸ μᾶς καὶ μᾶς ἔβαλε σ' ἓνα πιατέλλο γιὰ νὰ φαινώμαστε καλύτερα. Ἐπειτα πῆρε ἓναν ἄλλο σύντροφο ἀπὸ τὸ κουτί καὶ τὸν ἐμπούκωσε. Μείναμε στὸ πιατέλλο ἀρκετὸν καιρό, μὰ κανεὶς δὲν μᾶς ἐπρόσεχε. Στεκόμαστε ἀκίνητα ὅπως μέσα στὸ κουτί. Γιὰ μέρες οὔτε ἀνθρώπος οὔτε ποντικός μᾶς ἐπλησίασε.

Ἐνα πρωὶ ἀκούσαμε τὸ μπακάλη πού ἔλεγε σὲ μιά κοπέλλα :

— Μωρέ, μὰ τὸ Θεό, εἶσαι λουκούμι!

Ἦτανε ἡ εὐτυχέστερη μέρα τῆς ζωῆς μας. Καταλαβαίνετε; Τὴν ἐστόλιζε μὲ τὸ ὄνομά μας. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἓνας ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου ἔφυγε καὶ δὲν ξαναγύρισε πιά. Τὸν ἐπρόσφερε ὁ μπακάλης στὴν κοπέλλα.

— Ἐ, πῶς σοῦ φαίνεται; τὴ ρώτησε καθὼς ἐκείνη τραγάνιζε τὸ λουκούμι.

— Καλὸ εἶναι, εἶπε αὐτή, μὰ κομμάτι στεγνό.

Ἀμέσως ὁ μπακάλης κατέβασε τὴν τιμὴ μας. Ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν ἡμέρα πουλήθηκα κ' ἐγώ.

Ἦρθε, πρὸς τὸ μεσημέρι, ἓνας γηραλέος κύριος μὲ βελάδα κ' ἐζήτησε λουκούμια. Ὁ μπακάλης τοῦ παρουσίασε τὸ πιατάκι. Ὁ γέρο-κύριος μᾶς ἐπιθεώρησε μὲ τὸ μάτι, ἔσκυψε καὶ μᾶς ἐμύρισε κ' ἐπειτα ἐπῆρε ἐμὲ καὶ δύο ἄλλους συντρόφους καὶ μᾶς ἔδωκε στὸν μπακάλη νὰ μᾶς τυλίξῃ στὸ χαρτί.

— Παλιοτσιγκούνη, σπαγγοραμμένη! ἐφιθύρισε αὐτὸς καθὼς μᾶς ἐδίπλωνε. Μὲ τρία λουκούμια πολέμας νὰ κάμῃς τὴ γιορτὴ σου!

Διπλωμένα καὶ τὰ τρία τραβήξαμε γιὰ τὸ σπίτι

τοῦ κυρίου μὲ τὴ βελάδα. Μόλις ἔφτάσαμε ἐκεῖ, μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ τὸ χαρτί καὶ μᾶς ἐτοποθέτησε μέσα σὲ μιά γυάλινη φρουτιέρα, ἀπάνω στὸ μπουφέ. Ἐπειτα ἐπῆρε τὸ χαρτί καὶ τὸ τίναξε καλὰ - καλὰ μέσα στὴ φρουτιέρα γιὰ νὰ πέσῃ ὅλη ἡ ζάχαρι πού εἶχε κολήσει. Σὲ λίγο ὁ κύριος μὲ τὴ βελάδα στρώθηκε στὸ τραπέζι νὰ φάῃ μὲ κάποιον ἄλλον, λίγο νεώτερον, πού τοῦ ἔμοιαζε στὰ μούτρα καὶ στὸ ντύσιμο. Φαινόντουσαν ἀδελφια. Ἐμεῖς ἀπὸ ψηλὰ κοιτάξαμε τὸ γεῦμα τους.

Σερβιριστήκανε μονάχοι τους. Ὁ γεροντότερος ἔφερε μισὸ καρβέλι ψωμί κ' ἓνα μαστραπᾶ νερό κι ὁ νεώτερος μιά πιατέλλα μὲ λάχανα. Σὰν τὰ εἶδε ὁ ἄλλος ἔβαλε τὶς φωνές :

— Ἀκριβὰ λάχανα ἀγόρασες! Θὰ καταστραφοῦμε!

— Δὲν ὑπῆρχαν φτηνότερα σ' ὅλην τὴν ἀγορά, Γερασιμάκη, ἀπάντησε ὁ ἄλλος δικαιολογούμενος. Ἀπὸ τὰ ἴδια ψώνισε κι ὁ Γιωργάκης.

Ὁ Γερασιμάκης σὰν ἄκουσε τ' ὄνομα τοῦ Γιωργάκη ἐπέισθη καὶ ἡσύχασε. Ἀρχισαν νὰ τρῶνε. Μὰ τὸ φαί πήγαινε κάτω μὲ δυσκολία. Δὲν ἦταν ἀπ' αὐτὰ πού ἀνοίγουν τὴν ὄρεξι. Τότε ὁ Γερασιμάκης ἔκαμε ἓνα μορφασμὸ σὰν ἐκείνον πού κάνει κανεὶς, ὅταν παίρνῃ μιά μεγάλη ἀπόφασι.

— Φέρε τὴ σαρδέλλα! εἶπε στὸν ἄλλο.

Ὁ ἄλλος ἀνοίξε τὸ συρτάρι τοῦ τραπεζιοῦ κ' ἔβγαλε ἓνα πιάτο πήλινο μὲ μιά σαρδέλλα μέσα. Ἦτανε μιά σαρδέλλα σφοδριασμένη, ζουληγμένη, σὰν νὰ τὴν εἶχε πατήσῃ κανεὶς καὶ τσιμπημένη σὰν νὰ τὴν εἶχαν φάει τὰ μηρυγκία. Ὁ Γερασιμάκης ἔκοψε μιά μπουκιά ψωμί, τὸ ἀκούμπησε καλὰ - καλὰ στὴ σαρδέλλα, ὅσο νὰ πάρῃ μυρουδιά καὶ οὐσία κ' ἔπειτα τὸ μπουκώσε, βάζοντας ἀπὸ πάνω μιά θεόρατη πηρουνιά λάχανα. Τὸ ἴδιο κι ὁ ἄλλος. Ἡ ὄρεξι τους ἀνοίγε. Σὲ πέντε λεπτά εἶχανε κατεβάσει ὅλην τὴν πιατέλλα μὲ τὰ χόρτα. Ἐπειτα ξαναφύλαξαν τὴ σαρδέλλα κ' ἐμάζεψαν τὸ τραπεζομάνδηλο, τινάζοντας τὰ ψίχουλα σ' ἓνα μεγάλο ταψί.

— Φύλαξε τὶς ψωμόψιχες γιὰ τὸ τσαΐ! διέταξε ὁ Γερασιμάκης.

Τὸ βράδυ τοὺς εἶδα νὰ ξαναπαίρνουν στὴν τραπεζαρία ἀπάνου πού σουρούπωνε. Φοροῦσαν πανταλόνια ἄσπρα. Μὰ σὰν τοὺς κοίταξα καλύτερα, εἶδα πῶς δὲ φοροῦσαν καθόλου πανταλόνια. Ἦτανε μὲ τὸ σώ-βρακο. Κ' ἔμειναν ἔτσι ὡς τὸ τέλος χωρὶς ν' ἀνάψουν φῶς. Τὴν ἄλλη μέρα ἔμαθα τὸ γιατί, ἀπὸ τὸ κουτσομπολιὸ κάποιων πού ἦρθαν νὰ τοὺς βιζιτάρουν : Ἐβγαζαν τὸ βράδυ τὰ πανταλόνια τους γιὰ νὰ μὴ τὰ χαλᾶνε! Εἶπανε κι ἄλλα εἰς βάρος τους οἱ ἐπισκέπτες κ' ἔπειτα εἶπανε χρόνια πολλὰ στὸ Γερασιμάκη πού γιώρταζε, πῆραν τὰ δύο λουκούμια κ' ἔφυγαν. Ἐγὼ ἔμεινα τελευταῖο μέσα στὴ φρουτιέρα. Σὲ λίγο ὅμως ἦλθε κ' ἐμένα ἡ ὥρα μου. Ὁ Γερασιμάκης μὲ φίλεψε στὸ Γιωργάκη ποῦρθε ἐν τῷ μεταξύ νὰ τοῦ πῇ κι αὐτὸς τὰ χρόνια πολλά. Ἀπὸ τὴ στιγμή ἐκείνη ἀρχίζουν τὰ βόσανά μου.

Περίμενα πῶς ὁ Γιωργάκης θ' ἀνοίγε τὸ στόμα του καὶ θὰ με κατάπινε. Λουκούμι ἤμουν ἐπὶ τέλους καὶ δὲν ἦταν μεγάλη ἡ φιλοδοξία πού εἶχα νὰ γλυκάνω ἓναν ἄνθρωπο. Γελάστηκα ὅμως. Ὁ Γιωργάκης κᾶν ἓναν ἄνθρωπο. Γελάστηκα ὅμως. Ὁ Γιωργάκης μ' ἐπῆρε μὲ προσοχή, μ' ἐτύλιξε σ' ἓνα κομμάτι

χαρτί καὶ μ' ἔριξε μέσα στὴ βαθειὰ τσέπη τοῦ σουρουκού του. Ἀπὸ ἐκεῖ, σὰν ἔφτασε στὸ σπίτι του, μ' ἔβγαλε καὶ μ' ἐφύλαξε μέσα στὸ κομμάτι. Ἐμείνα ἐκεῖ μέσα ὅλον τὸ χειμῶνα, πλᾶι σ' ἓνα σωρὸ μικροπράγματα πού ἐμύριζαν ἀπὸ τὴ μούχλα καὶ τὴν κλεισούρα. Ἐπειτα ἀπὸ κάμποσους μῆνες ξαναβγῆκα. Ἦτανε πιά ἀνοιξίς. Ἐξῶ ὠργίαζε τὸ φῶς, λαλοῦσαν τὰ πουλιὰ καὶ χτυποῦσαν οἱ καμπάνες. Μιά γριούλα ψιθύριζε :

— Βοήθεια ἡ χάρι σου, Ἀἰ Γιωργῆ μου!...

— Πῶς; ἀναρωτήθηκα. Εἶναι σήμερα τ' Ἀἰ Γιωργιοῦ; Γι' αὐτὸ λοιπὸν βγῆκα ἀπ' τὸ κομμάτι;

Δὲν ἐπρόφθασα νὰ τελειώσω τὶς σκέψεις μου καὶ εἶδα τὴ γριούλα νὰ με παίρνῃ, νὰ με τοποθετῇ σ' ἓνα δίσκο πλᾶι σ' ἓνα ποτήρι νερό καὶ νὰ πηγαίνει νὰ με τρατάρῃ σὲ κάποιον πού μιλοῦσε στὴν τραπεζαρία μὲ τὸ Γιωργάκη.

Χρόνια πολλὰ λοιπὸν, εἶπε ἐκεῖνος, σηκώνοντας τὸ ποτήρι μὲ τὸ νερό.

Ἀναγνώρισα τὴ φωνὴ τοῦ... Γερασιμάκη!...

Μὲ ἀναγνώρισε κ' ἐκεῖνος... Κάναμε καὶ οἱ δύο κάτι μούτρα!... Ὅμως ὁ Γερασιμάκης δὲν εἶπε τίποτα, ἀλλὰ μ' ἐτύλιξε σ' ἓνα κομμάτι χαρτί καὶ μ' ἐπῆρε μαζί του. Ἐπειτα ἀπὸ ἕξι μῆνες τὴν ἡμέρα τοῦ ἁγίου Γεωργίου, μὲ ξανατρατάρησε στὸ Γιωργάκη, ὁ ὁποῖος μὲ ἐπέστρεψε πάλι τὸν Ἀπρίλη, τὴν ἡμέρα τοῦ ἁγίου Γεωργίου... Αὐτὴ ἡ δουλειὰ γίνεται τώρα τέσσερα χρόνια. Ταξιδεύω ἀπὸ τοῦ Γιωργάκη στοῦ Γερασιμάκη καὶ πάλι πίσω. Ξεχειμωνιάζω στοῦ ἐνὸς καὶ ξεκαλοκαιερεύω στοῦ ἄλλου! Τὸ ριζικὸ μου δὲν ἦτανε νὰ φαγωθῶ, ἀλλὰ νὰ γίνω πέτρα, ἄσβεστη, παυρί. Ἀν' ὑπάρχῃ κανένας πονετικὸς ἄνθρωπος ἂς ἐρθῇ νὰ με πάρῃ νὰ με ρίξῃ στὴ θάλασσα. Μπορεῖ νὰ γελαστῇ καμμιὰ πεινασμένη σφυρίδα νὰ με καταπῇ καθὼς θὰ βουλιάζω. Ἀμφιβάλλω ὅμως πολὺ ἂν θὰ μπορέσῃ νὰ με χωνέψῃ.

ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΕΘΕΛΟΝΤΡΙΕΣ ΑΔΕΛΦΕΣ

Καθὼς στὰ χρόνια τὰ παλιὰ κρατοῦσαν οἱ Ἑστιάδες παρθένες τὸ ἱερὸ τὸ φῶς, χωρὶς ποτὲ νὰ σβῇ, ἔτσι κ' ἡ καθεμιά ἀπὸ σᾶς, πού Ἀνάστασης λαμπάδες φέγγουν στὰ μάτια σας, τὸ φῶς παρηγορίας θὰ χύσῃ.

Σκορπὰ ἡ ψυχὴ σας ἅγιο φῶς κ' ἡ τρυφερὴ ματιά σας. Εὐλογημένα εἶναι τ' ἄβρα, πραντικὰ σας χέρια, καὶ πᾶσι σὲ ἡρώικες καρδιές τὸ μῦρο ἀπ' τὴν καρδιά σας σὰν τὸ λιβάνι θυμιατοῦ, σὰν φῶς ἀπ' ἀγκυρία.

Ἐσεῖς καὶ μάνες κι ἀδελφές, ἐσεῖς κι ἀγαπημένες, σὰν τὴν Παρθένο μοιάζετε καὶ σὰν τὴν Μυροφόρε, κι ὅλες οἱ χάρες τῆς ψυχῆς στὴν ὄψι σας γραμμένες,

ψυχῆς πού μένει ἀλύγιστη στοῦ μαρτυρίου τὶς ὥρες. Κι ἀφοῦ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀνθεῖ σὰν τὴν καρδιά σας λατρεία, σὰν Ἰφιγένειες τῆς ζωῆς προσφέρετε θυσία.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΣΑΤΣΟΥΛΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑ

ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ

Μόνο ένα λόγο θα σᾶς πῶ,
δὲν ξέρω ἄλλον κανένα:
Μεθύστε μὲ τ' ἀθάνατο
κρασί τοῦ Εἰκοσιένα!
(ἀπόσπασμα)

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ
Ἀκαδημαϊκός

Η ΔΟΞΑ

Βάρβαρα χέρια καὶ μιὰρὰ
μιὰ χώρα ἀθάνατη κ' ἱερή,
νὰ τὴ χαλάσουν ρίξανε φωτιά,
μὰ ἡ φλόγα τῆς, ποὺ ξάστραψε,
φώτισε μόνο ἡ ζοφερή,
τὴ δόξα τοῦ Μεσολογγίου
καὶ τοῦ κακούργου τὴ θωριά.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΟΙ ΝΕΟΙ, Ο ΛΟΧΟΣ Ο ΙΕΡΟΣ

Οἱ Νέοι, ὁ Λόχος ὁ ἱερός,
σιμὰ καὶ πέρα ὡς πέρα!
Σωπᾶστε τὴ φλογέρα!
Εἶναι γιὰ σάλπισμα ὁ καιρός.

Μὲ τῆς γενιᾶς σας τὴν ὀργὴ
δείχτε, μακρυνὰ καὶ γύρα,
πὼς γιὰ μιὰν ἄλλη μοῖρα
εἶναι πλασμένη τούτῃ ἡ γῆ.

Καὶ σύ, τῶν εἴκοσι χρονῶ
τὸ ἄρματωμένο ἀγόρι,
σεμνὸ καθὼς μιὰ κόρη
μὲ μάτια σὰν τὸν οὐρανό,

ποὺ μὲ χρυσᾶ, ξανθὰ μαλλιά
σὲ στόλισεν ἡ φύσις,
— καὶ σὺ θὰ τὰ στολίσῃς
μὲ τὴν ἀθάνατη ἀντηλιά.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΓΛΥΚΕΙΑ ΜΟΥ ΕΛΛΑΔΑ

Ἄρματ' ἂν σοῦ λείπουν καὶ κανόνια
Σοῦ περσεύει ἡ πίστι κ' ἡ καρδιά!
Τρεῖς χιλιάδες, ἔνδοξα ὅλα, χρόνια
Τὴ χρυσῇ σου ἀγιάζουν Λευτεριά,

Κ' εἶναι κάθε χρόνος, καθ' αἰῶνας
Ἕνα στίφος ἄυλο, ἕνας σταυρὸς —
Ἄνισος στὰ σίδερα ὁ ἀγῶνας,
Ἄνιση καὶ στὰ ὅπλα τοῦ φωτός!

Μὲ τὸ ἀστραφτερό σου ὀπλίσου δίκιο,
Χτύπησε τὴ βία θαρρετή,
Κάλλιο νᾶχης θάνατον ἀντρίκειο
παρὰ νᾶζης δίχως ἀρετή!

Μὰ γλυκειά μου Ἑλλάδα, δὲν πεθαίνεις,
Ὅπως δὲν ἐπέθανες ποτέ!
Ζῆς αἰώνια κι ὅλους ἀνασταίνεις
Ὅταν ξαναλές: «Μολὼν λαβέ!»

Γ. ΑΘΑΝΑΣ
Ἀκαδημαϊκός

ΕΜΠΡΟΣ!

Ἀπὸ τὴ στάχτη τῆς σκλαβιάς
κι ἀπὸ τὴν καταφρόνια
ποὺ ἡ δολερὴ Διχόνοια
μᾶς ἐσπείρε, ἀδελφοί,
πρέπει ἡ Ἑλλάδα ὀλόφωτη
σὰν πρῶτα νὰ προβάλῃ,
πρέπει ν' ἀνέβῃ πάλι
στὴν πιὸ ψηλὴ κορφή.

Ἐμπρός! Τῶν σκλαβωμένων μας
εἴμαστε ἡ μόνη ἐλπίδα.

Ὀλάκερη ἡ Πατρίδα
ζητάει ν' ἀναστηθῇ.

Ἐμπρός! Εἶν' ἄξια αὐτὴ ἡ γενιά
ποὺ θενὰ ξαναπάρῃ
τὴ φλόγα τοῦ Κανάρη,
τοῦ Διάκου τὸ σπαθί.

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εἰς σεισμόπληκτους καὶ ἐνδεεῖς
Help to the needy

Βοήθεια εἰς Κοινότητα καὶ σχολεῖα
Health in the Home

Ε.Ε.Σ.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Ὑμηττοῦ Ἀθηνῶν
Juniors of 1st Elem. School Hymettos Athens

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Φερρών
Juniors of High School Ferrae

Ε.Ε.Σ.Ν. 30ου Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης
Juniors of 30th Elem. School Salonica

Ε.Ε.Σ.Ν. 4ου Δημ. Σχολ. Καλαμάτας
Juniors of 4th Elem. School Kalamata

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμνασίου Θηλ. Δράμας
Juniors of High School for Girls Drama

Ε.Ε.Σ.Ν. Γυμν. Θηλ. Ἀργούς
Juniors of High School for Girls Argos

Ε.Ε.Σ.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Πρεβέζης
Juniors of 3rd Elem. School Preveza

Ε.Ε.Σ.Ν. 5ου Δημ. Σχολ. Χίου
Juniors of 5th Elem. School Chios

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΧΝΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ

Ο Πρόεδρος του Ε.Ε.Σ. κ. Π. Γεωργιούντζος συγχαίρει και εύχαριστεί τον διαπρεπή πιανίστα κ. Σκόδα.

Ένα δείγμα που μαρτυρεί πόσον ο διεθνής καλλιτεχνικός κόσμος συνεκινήθη διά τὸ δράμα τῶν Κυπρίων προσφύγων είναι ἡ περίπτωση τοῦ διασημοῦ Αὐστριακοῦ πιανίστα Paul Badura Skoda. Οὗτος, ἀποτελῶν μέλος τῆς διεθνούς τιμητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις νεοσυστάτου διεθνoῦς πνευματικοῦ κέντρου «Ἀθηναίων», ἀνήγγειλεν εἰς αὐτὸ ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ δώσῃ εἰς τὸ Ῥωδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ ἕνα ρεσιτάλ ὑπὲρ τῶν Κυπρίων προσφύγων. Ἀμέσως τὸ «Ἀθηναίων» διὰ τῶν ἐκπροσώπων του, τῆς μουσικοῦ Δ/νίδος Λούλης Ψυχούλη καὶ τῆς Ἀννας Κουκουράκη, ἦλθον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν, μέσῳ τοῦ ὁποῦ θὰ διετίθεντο αἱ εἰσπράξεις διὰ τὸν διακανονισμὸν τῶν περαιτέρω ἐνεργειῶν. Ὁ Ε.Ε.Σ. ἐξέπεμψεν ἀμέσως μήνυμα, ἔχον ὡς ἐξῆς :

«Τὸ κύμα τῆς μεσαιωνικῆς βαρβαρότητας ποὺ ἐξεδηλώθη εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἐβύθισε στὴν προσφυγιά πλέον ἀπὸ τὸ τρίτον τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου, συνελόνισεν ὁλόκληρον τὴν πολιτισμένην ἀνθρωπότητα. Δέκτης εὐαίσθητος τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν ὁ ἐκλεκτὸς καλλιτέχνης τοῦ πιάνου Paul Badura - Skoda, προσεφέρθη εὐγενῶς νὰ παρουσιάσῃ ἀ-

πόψε τὰ δείγματα τῆς ὑψηλῆς τοῦ Τέχνης ὑπὲρ τῶν προσφύγων τῆς Κύπρου.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς, μέσῳ τοῦ ὁποῦ θὰ γίνῃ ἡ διάθεσις τῶν εἰσπράξεων, εἶναι εὐγνώμων πρὸς τὸν ἑξοχὸν καλλιτέχνη καὶ ὑπέροχον ἀνθρώπον».

Ἡ Ἀθηναϊκὴ Κοινωνία ἀνταπεκρίθη ἐνθουσιωδῶς, ὁ μηχανισμὸς τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ὅλα τὰ εἰσιτήρια ἐπωλήθησαν. Τὸ Ῥωδεῖον Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ ἐγένισεν μετὰ 5.000 θεατὰς καὶ πλέον. Ὁ καλλιτέχνης ἐδείξε τὸ βράδυ τῆς 10 Αὐγούστου 1974 τὸ ὑπέροχον ἄλκων τῆς θείας τέχνης του, καὶ τὸ κοινὸν τὸν ἀπεθέωσεν.

Εἰς τὸ διάλειμμα τοῦ ρεσιτάλ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Π. Γεωργιούντζος τοῦ ἀπένευσε τὸ παράσημον τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ παρέδωκε δίπλωμα ἀναγράφον τὰ ἐξῆς :

«Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΠΟΝΕΜΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΟΝ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΝ PAUL BADURA - SKODA ΤΟ ΔΕ ΤΟ ΔΙΠΛΩΜΑ ΜΕΤΑ ΧΡΥΣΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΑΡΙΣΤΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΓΝΗΣΙΑΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΑΓΑΠΗΝ».

Πρὸ τῆς ἐπιδόσεως ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. προσεφώνησε γερμανιστὶ τὸν μεγάλον καλλιτέχνην τονίσας τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ λαοῦ μας διὰ τὴν πολυτίμον προσφορὰν του, ἡ ὁποία ἔχει ἐκτὸς τῆς ὕλικῆς καὶ τεραστίαν ἠθικὴν σημασίαν. Ἡ εἰς ἐνδειξὴν εὐγνωμοσύνης γινομένη τιμὴ τῆς βραβεύσεως ἀποκτᾷ ἰδιαιτέραν σημασίαν τελουμένη εἰς τὸν σεβάσμιον χώρον τοῦ παναρχαίου θεάτρου.

Ὁ καλλιτέχνης συνεκινήθη διὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς τιμῆς καὶ ἠὺχαρίστησε μετὰ θερμοῦς λόγους, εἰπὼν ὅτι αἰσθάνεται μεγάλην ἱκανοποίησιν, διότι ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ κάτι ὑπὲρ σκοποῦ τόσο ἀνθρωπιστικοῦ.

*

ΤΟ ΝΕΟΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Κατόπιν τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς 30 Ἰουνίου ἐ.ε. διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τὸ κατ'ἄρτισθὲν Συμβούλιον ἐξέλεξε τὸ Προεδρεῖον τοῦ ὡς ἐξῆς :

Πρόεδρος ὁ κ. Παναγιώτης Γεωργιούντζος.

Ἀντιπρόεδροι οἱ κ.κ. Γεώργ. Μαρίνος, Γεώργ. Παπαδάκος καὶ Ἰω. Φινινῆς.

Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Εὐστ. Σπηλιωτόπουλος.

Ἀναπληρωτὴς Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Ἰω. Ἀγγέλης.

Ταμίας ὁ κ. Ἡλ. Στεργιόπουλος.

Ἐφορος Ἰλικοῦ ὁ κ. Δημ. Θεοδοσιάδης.

*

Ο Ε.Ε.Σ. ΔΙΑ ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τῆς εἰσβολῆς τῶν Τούρκων εἰς τὴν μεγαλόνησον τῆς Κύπρου (20-7-74) ἀπεδείχθη πασιφανῶς ἡ ἀναγκαῖότης τοῦ Ε.Ε.Σ.

Παρ' ὅλον ὅτι αὐδὲν εἰδικῶς ἀνεμένετο διὰ τὴν ἑκτακτον, μεγίστην καὶ ταχυνάτην κινητοποίησιν ὅλων τῶν μέσων, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ Ε.Ε.Σ. εὐρέθησαν ἑτοιμαὶ καὶ αὐταὶ κατάρθωσαν νὰ καλύψουν τὰς δημιουργηθείσας ἀνάγκας εἰς τὸ ἀκέραιον.

Εἰς τὸν τομέα τῆς περιθάλψεως (ἡ ὁποία ἦτο ἰατρικῆς φύσεως, οἰκο-

νομικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἀποστολῆς ἐφοδίων ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν (27-7-74) ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κινητοποιήσεως (24-7-74) ἡ Ὑπηρεσία Αἰμοδοσίας, λειτουργοῦσα ἐπὶ 24ώρου βάσεως, ἠδυνήθη νὰ ἀποστείλῃ εἰς Κύπρον τὸ πρῶτον φορτίον αἵματος διὰ τὰς ἐπείγουσας ἀνάγκας τῶν μαχητῶν. Παραλλήλως ἐδέχετο τὰς πρώτας προσφορὰς εἰς εἶδος καὶ εἰς χρῆμα. Αἱ Ἀδελφαὶ ἐπλαισίωσαν τὰς ὑπηρεσίας καὶ ἠργάσθησαν καὶ εἰς τομεῖς ὡς τῶν ἀναζητήσεων, τῆς δεματοποιήσεως καὶ ἄλλους.

Ἡ Ὑπηρεσία τῶν ἀναζητήσεων ἐλειτουργεῖ ἀπὸ πρωίας μέχρι βαθείας νυκτὸς διὰ τὴν συλλογὴν αἰτήσεων ἀναζητουμένων ὑπὸ τῶν συγγενῶν των καὶ τὴν ἐν μέσῳ δυσχερεῶν διαβίβασιν τῶν αἰτήσεων τούτων διὰ τοῦ Δ.Ε.Σ. Ἑλβετίας καὶ μέσῳ τηλετύπων τοῦ Ο.Τ.Ε. μέχρι τοῦ Κλιμακίου τοῦ Δ.Ε.Σ. ἐν Λευκωσίᾳ.

Ὁ ταχύς ρυθμὸς δράσεως δὲν ἔχει εἰσέτι σταματήσει. Εἰς τὸν τομέα τῆς συλλογῆς καὶ ἀποστολῆς ἐφοδίων εἰς εἶδος (σκηναί, τρόφιμα, κλινικοσκεπάσματα, ἱματισμοὶ κ.ἄ.) ἠναγκάσθη ὁ Ε.Ε.Σ. νὰ προτιμήσῃ τὴν εἰς τινὰς περιπτώσεις ταχύτητα προωθήσεως ἀντὶ τῆς τυπικῆς διαδικασίας.

Τὰ Ἐπαρχιακὰ τμήματα Ε.Ε.Σ. ἐπέδειξαν ὁμοίαν δραστηριότητα συγκεντρῶσαντα πολυτίμους δωρεὰς εἰς χρῆμα, ἀλλὰ κυρίως εἰς ἐφόδια, τὰ ὁποῖα ἀπεστάλησαν εἴτε ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν Νήσον, εἴτε μέσῳ τοῦ Ε.Ε.Σ. Ἀθηνῶν. Παραγωγικαὶ περιοχαὶ συνεκέντρωσαν εἶδη ἐκ τῆς παραγωγῆς των καὶ προσέφερον προθύμως αὐτὰ εἰς τοὺς παραμειναντας ἀπὸ τῆς μᾶς στιγμῆς εἰς τὴν ἄλλην ἔρμαιο εἰς τὴν λαίλαπα τοῦ πολέμου.

Ἐν ἐπίσης σημείον ἄξιον μνείας εἶναι τὸ γεγονός τῆς διεθνικότητος τοῦ Ε.Ε.Σ., ὅστις ἠδυνήθη νὰ κινηθῇ ἐκτὸς τῶν πλαισίων τοῦ Κράτους, μετὰ ξένους διεθνεῖς Ὀργανισμοὺς καὶ Πρεσβείας. Τοῦτο ἦτο μία θετικὴ συμβολὴ εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Ε.Ε.Σ.

*

ΕΠΙΣΤΟΛΗ 12ετοῦς ΚΥΠΡΙΟΥ ΦΙΛΟΣΕΝΘΕΤΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΞΕΝΩΝΑ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Ξημερώνει ἡ 20ῇ Ἰουλίου. Μόλις

ξύπνησα ἄκουσα τὰ τούρκικα ἀεροσκάφη κ' ἐπειτα τὴ φωνὴ τοῦ πατέρα, ποὺ ἔλεγε : «Ὅλοι ἐξω, προύμυτα κάτω». Κεῖνη τὴ στιγμή ἕνα τουρκικὸ ἀεροσκάφος περνοῦσε πολυβολῶντας. Κοντὰ στὶς λεμονιές ὑπῆρχε ἕνας μεγάλος τοῖχος καὶ ἐκεῖ κρυφτήκαμε. Μείναμε χωρὶς γάλα ὡς τὴν 1.30, ὅταν ἡ τουρκικὴ πολεμικὴ ἀεροπορία σταμάτησε τὴν δρᾶσιν της. Ἐν τῷ μεταξὺ ἄρχισαν νὰ καταφθάνουν κι ἄλλοι χωριανοὶ γιὰ νὰ σωθοῦν. Ὁ πατέρας διέθεσε ὅ,τι εἶχε τὸ σπῆτι στοὺς χωριανούς μας. Ἡ ὥρα 5 τὰ τουρκικὰ ἀεροσκάφη ξανάρχισαν τὴν δρᾶσιν τους. Τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ ἐχθρὸν πολεμικὸ ναυτικὸ προσπαθοῦσε νὰ ἀποβιβάσῃ στρατό. Μάλιστα ὁμοῦ. Οἱ μάχες συνεχίστηκαν μέχρι τὸ βράδυ. Οἱ χωριανοὶ ποὺ ἦρθαν μαζί μας ἦσαν 120. Ὅπως καὶ τὴν πρώτῃ μέρα, ἐτσι ἐγίνε καὶ τὴ δεύτερη. Τὴν τρίτῃ μέρα ἀναγκαστήκαμε νὰ ἀνεβούμε στὸ βουνό. Ἀπὸ ἐκεῖ βλέπαμε ὅλες τὰς καταστροφὰς ποὺ ἐγίναν.

Ὅταν ὑπογράφη κατὰπαυσις τοῦ πυρὸς μόνον ἡ ἀεροπορία ὑποχώρησε. Οἱ τούρκοι κατέλαβαν τὴν Κυρήνεια. Καὶ ὅταν δὲν μπορούσαν νὰ προχωρήσουν ἔκαναν τὴν δεύτερη εἰσβολὴ καὶ κατέλαβαν τὴν μιστὴν Κύπρον. Ἐμεῖς ἐν τῷ μεταξύ πήγαμε στὴν Κακοπετριά καὶ ὕστερα στὴν Λεμεσό ἀπ' ὅπου ἀναχωρήσαμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Τώρα εἴμαστε στὴν Κιφισιά ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ἐχάσα νὰ γράψω ὅτι στὴν Ζωδια, ὅπου μέيناμε στὸν καταυλισμό, ἐγίνε ἡ δεύτερη εἰσβολὴ στὶς 8 τὸ πρωί. Μᾶς πολυβόλησε ἕνα τουρκικὸ ἀεροπλάνο χωρὶς εὐτυχῶς νὰ πληγωθῶμε.

10-9-74

ΝΕΟΚΛΗΣ ΔΗΜ. ΚΑΡΑΟΛΗΣ

*

ΑΣΙΕΠΑΙΝΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Ὁ Ε.Ε.Σ.Ν. ἐπαίνει καὶ συγχαίρει τοὺς ὡς ἐπεταὶ μαθητὰς, οἱ ὁποῖοι, ὡς μᾶς γράφουν οἱ κ.κ. Διευθυνταὶ των, ἀνεύρουν ἀπολεσθέντα χρήματα καὶ ἀντικείμενα καὶ τὰ παρέδωσαν εἰς τοὺς δικαιούχους.

1) Νεκτ. Κεραδήμαν, 64ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν.

2) Ἡλ. Γκούμαν, Δημ. Σχολ. Κομποτίου Ἀρτης.

3) Ἀντ. Μπουραντιᾶν, Δημ. Σχ. Κομποτίου Ἀρτης.

4) Σπυρ. Ἀντωνίου, Δημ. Σχολ. Κομποτίου Ἀρτης.

5) Θεόδωρος Παπακώστας, Δημ. Σχολ. Κομποτίου Ἀρτης.

6) Νικ. Κολιούλην, Δημ. Σχολ. Κομποτίου Ἀρτης.

7) Ἐλένην Λόρτου, 1ον Δημ. Σχολ. Κομποτῆς.

8) Βάγιαν Σερέτην, 1ου Δημ. Σχολ. Φερῶν Ἐβρου.

9) Ἀναστ. Σπανίδην, 20ον Δημ. Σχολ. Σερρών.

10) Ἰωάνν. Ἀντωνίου, 20ον Δημ. Σχολ. Σερρών.

11) Ἐλένην Καλλιμογιάννη, 20ον Δημ. Σχολ. Σερρών.

12) Ἰωάνν. Σγουρήν, Δημ. Σχολ. Φουστάνης Ἀλμωπίας.

13) Ἰωάνν. Μακρῆν, 3ον Δημ. Σχολ. Ναυπάκτου.

14) Θεοχ. Γρανιτσιώτην, Δημ. Σχολ. Ἀραχώβης.

15) Λουκᾶν Σκραπαλιώρην, Δημ. Σχολ. Ἀραχώβης.

*

ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΝ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω ἕνα χαρακτηριστικὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ ραδιοφωνικὴν ὁμιλίαν τοῦ Παραρτήματος Ε.Ε.Σ. Κερκύρας, ἡ ὁποία ἐγένετο τὴν 8 παρ. Μαΐου.

«Κατὰ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν, τὸ αἷμα τῆς Γοργόνας εἶχε ἀναγεννητικὰς ιδιότητας εἰς τὰ ἐξηντημένα ἄτομα. Ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος, προσέφερεν αἷμα «κελαιφανές» εἰς τοὺς νεκροὺς τοῦ Ἀδου διὰ νὰ ἐπανακτήσουν τὰς δυνάμεις των. Λοιπὸν αἷματος ἐχρησιμοποιοῦν οἱ Αἰγύπτιοι πρίγκηπες διὰ τὴν τόνωσιν των καὶ τὴν θεραπείαν δερματικῶν παθήσεων των.

Τὸ αἷμα τῶν νέων ἀνθρώπων μεταγγιζόμενον εἰς τοὺς γέροντας ἔανε ζωογόνοι αὐτοὺς, ἐπίστευον κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων ἐφηρμόσθη ἡ πρώτη μεταγγίσις αἵματος εἰς τὸν ὑπέργηρον Πάπαν Ἰννοκέντιον τὸν 8ον κατὰ τὸ 1492, ἀνεπιτυχῶς ὁμοῦ, λόγῳ τῆς τότε ἀγνοίας τῶν θεμάτων συμβατότητος αἵματος. Μόνον κατὰ τὴν τελευταίαν

πεντηκονταετίαν σημειούται σταθε-
ρά βελτίωσις τῶν μεθόδων καὶ τῶν
ἐνδείξεων τῆς μεταγίσεως».

ΣΩΣΕ ΜΙΑ ΖΩΗ

Ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν ἐδημοσιεύ-
θη εἰς τὴν Κερκυραϊκὴν «Ἐφημε-
ρίδα τῶν Εἰδήσεων» ποίημα τοῦ
Ἐρυθροσταυρίτη κ. Γ. Κ. Λευκιμ-
μώτη (Γ. Κοτίνια) τοῦ ὁποίου
ἡ ἀρχὴ ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Πάνω στὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ Θεός,
ὁ Ναζωραῖος,
ἔχυσε τ' ἄγιο αἷμα του γιὰ νὰ
σωθῇς ἐσύ.
Μὲ θεία συγκατάβασις ξεπλήρωσε
τὸ χρέος
πού τὴ δική σου βάρυνε ἀμαρτωλὴ
ζωή».

*

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Αἱ ὁμάδες Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἀκο-
λούθων Σχολείων ἀνέπτυξαν, ὡς ἐ-
ξάγεται ἐκ τῶν ληφθεισῶν ἐκθέσεων
δράσεως τῶν ὑπευθύνων διὰ τὸν
Ε.Ε.Σ.Ν. εκπαιδευτικῶν καὶ τῶν
Διευθυντῶν τῶν Σχολείων ἐπαινε-
τὴν δραστηριότητα καὶ εἰς τοὺς
τρεῖς τομεῖς τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ
Ε.Ε.Σ.Ν. ἤτοι τὴν ἀλληλοβοήθειαν,
τὴν προστασίαν τῆς υγείας καὶ τῆς
ζωῆς, ὡς καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ
πνεύματος τῆς Διεθνoῦς φιλίας.

ΑΤΤΙΚΗ :

Γυμνάσια Ἀρρένων :
6ον Ἀθηνῶν, 13ον Ἀθηνῶν, Ἀσ-
προπύργου, Παπάγου.

Γυμνάσια Ὡθλέων Ἀ-
θηνῶν : 1ον, 5ον, 7ον, 13ον, 19ον,
Ἀγίων Ἀναργύρων, 2ον Ζωγράφου,
Κηφισίας, Ἰδιωτ. Σχολ. Ἀν-
νης Πόλλου - Κρουσταλλάκη, Ἐκ-
παιδευτήρια «Μορφωτικῇ».

Γυμνάσια Ἀρρέν. Πει-
ραιῶς : Ἰδιωτ. Ναυτικὸν Γυμν.
Νηρεῦς.

Γυμνάσια Ὡθλ. Πει-
ραιῶς : Λύκειον «Ἑλληνισμός»,
Ράλλειος.

Δημοτικά : 1ον, 7ον, 21ον,
24ον, 50ον, 66ον, 79ον, 104ον, καὶ
118ον Ἀθηνῶν, 7ον Ἀγίων Ἀναρ-
γύρων, Βάρης, 7ον Γλυφάδας, 4ον
Ἀγίου Δημητρίου, 8ον Ἐλευσίνος,
1ον Ἡλιούπολεως, 5ον Καισαρια-
νῆς, 1ον Κερκεσιῶν, 1ον Κορυδαλ-
λοῦ, 1ον, 4ον Μεγάρων, 1ον, 26ον
Νικαίας, 23ον Περιστερίου, 2ον
Σπάτων, 4ον Π. Φαλήρου καὶ Ἰ-
διωτ. Σχολ. Μάνεση Ν. Ἡρακλείου.

ΗΠΕΙΡΟΣ :

Γυμνάσια : 1ον καὶ 2ον Ὡθλ.
Ἀρτης.

Δημοτικά : Περιφ. Ἀρτης :
Κομποτίου, Περάντης, Σκαλούλας,
Κεράμιας. Περιφ. Ἰωαννίνων : Βρο-
σίνης, Κέδρου, 1ον Μηχαλιτσίου
καὶ Τσόπελα. Περιφ. Κονίτσης : 2ον
Καλλιθέας καὶ Νικάνορος. Περιφ.
Παραμυθίας : Γαρδικίου καὶ Πολυ-
νερίου.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ :

Γυμνάσια : Καρπενησίου.
Δημοτικά : Περιφ. Ἐλασ-
τόνος : Κλεισουράς, 2ον, 1ον Λει-
βαδίου. Περιφ. Καλαμπάκας : Ἀ-
γιοφύλλου, Ἀμαράντου, Βασιλικῆς,
Γαύρου, Γλυκομηλέας, Θεοτόκου,
Κακοπλευρίου, Καλογριανῆς, Κλει-
νοῦ, Καταφύτου, Ὁρθοβουνίου, Πα-
ναγιᾶς, Πλατανίστου, Σκεπαρίου,
Τσουγκούρου καὶ 1ον, 2ον Καλα-
μπάκας.

ΘΡΑΚΗ

Δημοτικά : Ἀμαξάδων καὶ
1ον Κομοτηνῆς, 5ον, 9ον Ξάνθης
καὶ 1ον Φερρῶν Ἐβρου.

ΚΡΗΤΗ

Γυμνάσια Ἀρρέν. : Κισ-
σάμου.

Γυμνάσια Ὡθλέων : Ἱε-
ραπέτρας.

Δημοτικά : Περιφ. Ἡρα-
κλείου : Ἄνω Ζαροῦ, Μαλίων, Πε-
τροκεφαλίου Μοιρῶν, 30ον Ἡρα-
κλείου καὶ Ἰδιωτ. Σχολ. Χρ.
Μπουρλώτου. Περιφ. Ἱεραπέτρας :
Καλαμαύκας, 2ον Ὁρεινοῦ, 1ον, 2ον,
3ον, 5ον Ἱεραπέτρας. Περιφ. Με-
ραμβέλλου : Κρητσαῖς, Ἀγίου Νι-
κολάου. Περιφ. Σητείας : Ἀρμέ-
νων καὶ 1ον Σητείας. Περιφ. Χα-
νίων : Βουκολιῶν, Δρυῶν, Μουστά-
κου, Πλακαλώνων καὶ Στράτων.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ :

Γυμνάσια Ἀρρέν. : Γου-
μενίσσης, Γρεβενῶν καὶ Κρηνίδων
Καβάλας.

Γυμνάσια Ὡθλέων : 2ον
Βεροίας.

Δημοτικά : Περιφ. Βοίου :
Γαλατινῆς. Περιφ. Γρεβενῶν : 2ον
Δεσκάτης, Περιφ. Ἐδέσσης : 1ον
Περιφ. Θεσσαλονίκης : 30ον, 53ον,
καὶ 90ον, 2ον Εὐόσμου, Καρτερῶν,
Κουφαλίων. Περιφ. Καβάλας : 1ον
Ἐλευθερουπόλεως, Περιφ. Καστο-

ριάς : Ἀμπελοκήπων καὶ Ἀργους
Ὁρεστικοῦ. Περιφ. Κοζάνης : Τρα-
νοβάλτου. Περιφ. Ναούσης : 6ον
Περιφ. Πτολεμαΐδος : 4ον καὶ 6ον
Περιφ. Πέλλης : Κ. Βρύσης.

ΝΗΣΟΙ ΑΙΓΑΙΟΥ

Γυμνάσια : Οἶκον. Καλύ-
μνου, Ἀμοργοῦ, Κυθήρων, Πάτ-
μου, Σάμου. Ὡθλέων : Σάμου.

Δημοτικά : Σκιάθου, Κώ-
στου, Λεῦκες καὶ Μαρπίσσης Πά-
ρου, 1ον Πλωμαρίου καὶ Ἀγίας
Παρασκευῆς Λέσβου, Κουρνοχω-
ρίου καὶ Σικίνου Νάξου, Περιφ. Σά-
μου : 1ον Μυτιληνῶν καὶ Χρυσο-
μηλέας. Περιφ. Χίου : Λαγκάδα
1ον καὶ 5ον Χίου.

ΕΥΒΟΙΑ

Δημοτικά : Ἄνω Βάθειας
Κύμης, Ν. Μουδανίων Χαλκιδικῆς
καὶ 7ον Χαλκίδος.

ΝΗΣΟΙ ΙΟΝΙΟΥ

Γυμνάσια Ὡθλέων : Ἀρ-
γοστολίου.

Δημοτικά : Περιφ. Κερκύ-
ρας : Ἀγίου Ἰωάννου, Προφήτου
Ἠλίας καὶ 7ον Κερκύρας. Περιφ.
Λευκάδος : Βαθέος Μεγανησίου.
Περιφ. Κεφαλληνίας : 2ον Ἀργο-
στολίου καὶ Σουλλάρων.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Γυμνάσια Ἀρρέν. : Αἰ-
γίου, Ἀργους, Καλαβρύτων, 1ον
Καλαμάτας, Λουτρακίου καὶ Με-
λιγαλᾶ Μεσσηνίας.

Δημοτικά : Περιφ. Αἰγια-
λείας : Ἀβύθου, Ἀγίας Βαρβάρας,
Αἰγείρας, Αἰγῶν, Ἀκράτας, Ἀμπε-
λοκήπων, Ἀχλαδιᾶς, Βαλιμητρίων,
Βελλᾶς, Βερίνου, Βουσίμου, Γρη-
γόρι, Δαφνῶν, Δημητροπούλου, Δια-
κοπτοῦ, Ἄνω Διακοπτοῦ, Διγελιω-
τικῶν, Ἐλαιῶνος, Ἐλίκης, Ἐξο-
χῆς, Ζαρούχλης, Ζαχλωριτικῶν, Κα-
θολικοῦ, Καλαμιῶν, Κερυνείας,
Κουλούρας, Κουμαρίου, Κουνιάς,
Κραθίου, Κρήνης, Λάγκας, Λόγγου,
Λόφου, Μαμουσιάς, Μαυρικίου, Με-
λισσίων, Μεσορουγίου, Μοναστη-
στηρίου, Νερατζιῶν, Νικολέικων,
Ὁάσεως, Παρασκευῆς, Παρ. Πλα-
τάνου, Περιωρίου, Περιστεράς,
Πλατάνου, Ἀ' Πτέρης, Κ. Πτέρης,
Ροδιάς, Ροδοδάφνης, Σελιαντικῶν,
Τε-
Σελινούντος, Συλβαίνικων, Τε-
μένης, Τραπέζης, 1ον, 2ον, 3ον,
4ον, 5ον, 6ον, 7ον, 8ον, 9ον Αἰ-

γίου. Περιφ. Ἀργολίδος : Καρυᾶς.
Περιφ. Γορτυνίας : Νεοχωρίου. Πε-
ριφ. Ἑρμιονίδος : Ἀσίνης. Περιφ.
Καλαμάτας : 11ον. Περιφ. Κοριν-
θίας : Ἰσθμίας. Περιφ. Κυνουρίας :
Λεωνιδίου. Περιφ. Λακεδαίμονος :
Ἀλεποχωρίου, Γεωργιτσίου. Περιφ.
Λακωνικῆς : Χρυσάφων. Περιφ. Λε-
χαινῶν : Τραγανοῦ. Περιφ. Μεσ-
σηνίας : Πύλου. Περιφ. Μολάων :
Ἀλεποχωρίου, Παπαδιαννίκων. Πε-
ριφ. Πατρῶν : Ἀργυράς, Ἑλληνι-
κοῦ, Φαρῶν, 2ον, 4ον, 12ον, 24ον,
41ον Πατρῶν, Περιφ. Πύργου :
Χελιδονίου. Περιφ. Σικυῶνος : Στε-
νοῦ. Περιφ. Τριφυλίας : Αὐλῶνος,
Καλλιρρόης, 1ον καὶ 4ον Φιλια-
τρῶν.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Δημοτικά : Περιφ. Ἀγρι-
νίου : Στράτου. Περιφ. Ἀμφιλο-
χίας : Ἀμπελακίου καὶ Στάνου.
Περιφ. Ἀμφίσσης : 1ον. Περιφ.
Βοιωτίας : Ἀγίου Ἰωάννου. Περιφ.
Εὐρυτανίας : Προσοῦ. Περιφ. Ὡ-
βῶν : Δροσιάς, Ἀγίου Ἰωάννου καὶ
1ον Ὡβῶν. Περιφ. Λεβαδείας :
Ἀγίου Ἀθανασίου, Δαυλείας καὶ
Στειρίου. Περιφ. Μεσολογγίου :
Κανδήλας. Περιφ. Ναυπακτίας :
Ἀντιρρίου καὶ Πέρκου. Περιφ.
Φθιώτιδος : Βουζίου καὶ Δομοκοῦ.
Περιφ. Φωκίδος : Παραλίας Σερ-
γούλας.

Ἀξιοσημείωτον Ἐρυθροσταυρι-
κὴν δραστηριότητα ἐσημείωσαν ἐπί-
σης κατὰ τὸ παρελθὸν σχολ. ἔτος
α) ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Ε.Ε.Σ.Ν.
Θεσσαλονίκης καὶ β) ἡ Τοπικὴ
Ἐπιτροπὴ Ε.Ε.Σ.Ν. Σιδηροκά-
στρου.

*

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

(μέσφ ἡμῶν)

α) Ὑπὲρ τοῦ πληγέντος ἐκ ξηρα-
σίας πληθυσμοῦ τῆς Αἰθιοπίας :

Τὸ 2ον Δημ. Σχολ. Γαστούνης Ἀ-
μαλιάδος δρχ. 220.

Ἡ Καθηγήτρια τοῦ Β' Γυμνασίου
Θηλέων Βεροίας δ. Μαρία Ζάχου
δρχ. 3.000.

Αἱ Ἐρυθροσταυρίτισαι μαθήτριάς
τοῦ Β' Γυμνασίου Θηλέων Βεροίας
(τάξεις 1η, 2α, 3η, 4η καὶ 5η) δρχ.
4.000 καὶ (τάξεις 6η) δρχ. 1.000.

Τὸ Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἀργους
δρχ. 1.500.

Τὸ 4ον Δημ. Σχολ. Μοσχάτου Ἀ-
θηνῶν δρχ. 1.000.

Τὸ 6ον Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης Ἀ-
θηνῶν δρχ. 2.271.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀλικάμπου Χανίων
δρχ. 140.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ξηροποτάμου Σερ-
ρῶν δρχ. 100.

Τὸ Δημ. Σχολ. Χρυσοχωράφων
Σερρῶν δρχ. 170.

Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Μοσχάτου Ἀθη-
νῶν δρχ. 600.

Τὸ Δημ. Σχολ. Θολοποταμίου Χίου
δρχ. 100.

Τὸ 5ον Δημ. Σχολ. Ν. Σμύρνης Ἀ-
θηνῶν δρχ. 500.

Τὸ Δημ. Σχολ. Δερβιζιάνων Ἰωαν-
νίνων δρχ. 150.

Τὸ 3ον Δημ. Σχολ. Καλλιθέας Πει-
ραιῶς δρχ. 700.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μελισσίων Αἰγια-
λείας δρχ. 300.

Τὸ Ἰδιωτικὸν Γυμνάσιον Ἀσιατίδου
— Μαρκάκη Ἀθηνῶν δρχ. 1.000.

Ὁ φοιτητὴς Ἰωάννης Τσιούτσας
Θεσσαλονίκης δρχ. 200.

β) Ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. :
Τὸ Δημ. Σχολ. Καρυᾶς Ἀργολίδος
δρχ. 100.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κανδήλας Βονίτσης
δρχ. 1.000.

Τὸ Δημ. Σχολ. Λουκισίων Θηβῶν δρχ.
166.

Τὸ Δημ. Σχολ. Κορύννης Θηβῶν δρχ.
200.

Τὸ Δημ. Σχολ. Ἀετολόφου Λαρίσης
δρχ. 185.

Τὸ Γυμνάσιον Ροδολείβους Σερρῶν
δρχ. 844.

Ὁ κ. Φώτιος Κανιμᾶς κάτοικος Κου-
νιάδος Ἰκαρίας δρχ. 30.

γ) Ὑπὲρ διαφόρων σκοπῶν :
Τὸ Δημ. Σχολ. Πετρίων Καρυστίας
δρχ. 240 ὑπὲρ τοῦ Ἀντικαρκινικοῦ ἀ-
γῶνος.

Τὸ 8ον Δημ. Σχολ. Ἐλευσίνος δρχ.
350 ὑπὲρ τοῦ Ἀντικαρκινικοῦ ἀγῶνος.

Τὸ Δημ. Σχολ. Γαδρακίων Δομοκοῦ
δρχ. 200 διὰ τὸν μικρὸν ἀσθενὴ Νικό-
λαον Βίγλαν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Προδρόμου Θηβῶν
δρχ. 400 διὰ τὸν μικρὸν ἀσθενὴ Νι-
κόλαον Βίγλαν.

Τὸ Δημ. Σχολ. Μοναστηρακίου Δομο-

Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω Ἀγγλικά

θέλω κι' ἐγὼ
νὰ γνωρίσω
τὸ Linguaphone

Σὰς ταχυδρομῶ τὸ κατωτέρω δελτίο γιὰ
νὰ λάβω δωρεὰν καὶ χωρὶς ὑποχρέωσί μου
δίσκο-δείγμα τοῦ LINGUAPHONE, μὲ
ἀποσπάσματα μαθημάτων στὰ Ἀγγλικά,
Γαλλικά, Γερμανικά καὶ Ἰταλικά, καὶ κάθε
πληροφορία γιὰ τὸ Σύστημα. Ἐσθκλείω
καὶ δρχ. 7,50 σὲ γραμματόσημα γιὰ ἐξοδα
ἀποστολῆς κλπ.

ΟΝΟΜΑ
ΑΣΧΟΛΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
..... ΤΗΛ. Τ.Τ.
Ἡ γλῶσσα ποὺ μ' ἐνδιαφέρει
εἶναι ἡ.....
Πρὸς τὸ
Ἰνστιτοῦτον Linguaphone

ΑΘΗΝΑΙ : Πανεπιστημίου 10, Τ.Τ. 134, Τηλ. 617.811
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ : Τοιμακῆ 68, Τηλ. 232.370

Τὸ Δημ. Σχολ. Πέρκου Ναυπακτίας

Το Γενικό Συμβούλιο Κορσικίου Αττικής 3

ΕΙΣ ΤΟ ΔΗΜ. ΣΧΟΛ. ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΝΙΝΩΝ.

σε. Τὸ μυαλό του γύριζε ἀδιάκοπα στὸ

νες που ξεμύτιζαν, σὰ ρύγχος, από τὸ

27

Ο ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Στό δυτικό ριζοβούνι του Καστρού της Μήλου φωλιάζει το έκκλησάκι του Ταξιάρχη· έτσι ακούγεται στο νησί, όχι των Ταξιαρχών. Πιο πολύ σπήλαιο, πιο λίγο κτίσμα προβάλλει την άσπρη πρόσοψή του ανάμεσα στις έλιες και στους σχίνους, στους βάτους και τις καπαριές. "Αν δεν το άσπριζεν ο άσβέστης της φθηνής μα καλαίσθητης κυκλαδικής συνηθείας, δεν θα φαινότανε καθόλου. Τό βουνό κάμπτεται λίγο πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ προστατεύει ἀπὸ τὰ ἀγρία φυτῆματα τῶν ἀνέμων τὸν χειμῶνα· πελώρια βράχια πρὸς τὰ νοτιοδυτικά κόβουν τὴν ὁρμή τῆς ἐπίμονης νοτιάς. Ἀπανεμιά, πού προστατεύει τὴν ἀγρία βλάστησιν, ἀνοικτὸς ὀρίζων, πού ἐπιτρέπει τὴν ὁρατότητα, ὡς πέρα στὰ βουνὰ τοῦ Μοριά, ὡς πάνω στὴν εὐλογημένη γῆ τῆς Ἀττικῆς. Τὴν αὐγὴν ἡ μπουκαδούρα ἀνεβάζει τὴν δροσιά τοῦ πιο δροσεροῦ πελάγους τῆς Μεσογείου, τοῦ Μυρτώου, τὸ ἡλιοβασιλεμα ὁ ἥλιος πορφυρώνει τὴν ὁμορφὴ φύσιν πού τὸ περιβάλλει, τὸ σούρουπο δεκάδες πουλιά κυνηγημένα στὸ πέλαγος ἀπὸ τὴν φουρτούνα ξεποσταίνουν στὴν ἀπανεμιά τοῦ Ταξιάρχη. Κι ἂν βᾶναι ἀκούγεται κάποτε μιά τουφεκιά, ὡς δὲν

ισχύει νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἰσορροπία τῆς βιβλικῆς ἡρεμίας τοῦ τοπίου. Ὅσο γιὰ τὰ σκουπίδια τοῦ χωριοῦ, πού ρίχνει ἐκεῖ πιὸ πάνω ὁ κοινοτικὸς ὁδοκαθαριστὴς κατ' ἀτυχὴ ἐκλογὴν, οὔτε αὐτὰ ἀκόμη ἐφθασαν νὰ χαλάσουν τὸν πολυχρῶμο τάπητα ἀπὸ ἀνεμώνες, μαργαρίτες, κυκλάμινα καὶ ἀγριές βιολέττες, μὲ τὰ ὁποῖα τὸ ἅγιο χέρι τοῦ Θεοῦ ἐκέντησε τὸν ἐξάισιο τάπητα τὸν στρωμένον ὁλόγυρα στὸ γραφικὸ ἐκκλησάκι.

Σὰν πλησιάσῃς καὶ ἀνοίξῃς τὴν πόρτα, ἐκπληκτὸς διαπιστώνεις, ὅτι εὐρίσκεισαι μέσα σὲ ἕνα ναὸν ἀγροτικόν, ἀπ' ἐκείνους πού ἐσκαλίσαν οἱ χριστιανοὶ μόλις ἐξεθάρρεψαν καὶ χλωμοὶ πρόβαλαν τὰ κεφάλια τῶν ἀπὸ τὴς ὁπῆς τῆς γῆς, ἀπὸ τὸ σκοτάδι ἢ τὸ ἥμιφως τῶν Κατακομβῶν πού εὐρίσκονται δυὸ χιλιόμετρα σχεδὸν μακρύτερα, πέρα ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς ἀρχαίας Μήλου, τὴν ὁποῖαν ὁ μέγας Θουκυδίδης μὲ τὸν «Διάλογόν» του στὸ Ε' Βιβλίον ἐσυρεν ἀπὸ τὴν ἀφανείαν στὸ ὕψος τοῦ πατρικοῦ του κλεινοῦ ἀστεος. Τὸ 4)5 τοῦ ναοῦ εἶναι σπήλαιον, μάλιστα κάπου δεξιὰ χαράσσεται ἀμυδρὰ καὶ τὸ σχῆμα ἐνὸς τάφου. Δυὸ ὁπῆς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ μιὰ στὴν ὁροφὴν ἐξασφαλίζουν τὸν φυσικὸν ἐξαερισμὸν σὲ ὥρα συνωστισμοῦ. Τέμπλο ξύλινο χωρίζει στὸ βάθος ἱερὸ λαξευμένο στὸν βράχον ἀπὸ τραχὺ ἀγροτικὸ χέρι σὲ μακρινὴν ἐποχὴν. Ἐνὰς κιονίσκος ἀρχαίου μαρμαρίνου ἐπιτυμβίου συγκρατεῖ μαρμαρίνην ἐπίσης πλάκα καὶ σχηματίζει τὴν Ἀγία Τράπεζα. Χονδροειδῶς πελεκημένα στὸν μαλακὸ κρημνὸν, ἀριστερὰ τῶ ἐισερχομένων εἰς τὸ ἱερὸν, ἡ ἁγία Πρόθεσις καὶ ἕνα εἰκονοστάσι. Στὸ βάθος ἄλλο πελεκητὸ εἰκονοστάσι συγκρατεῖ καὶ διατηρεῖ εἰς αἰῶνας εἰκόνες παμπάλαιες, ἴσως τῆς ἀρχαιότερες χριστιανικῆς εἰκόνες τοῦ νησιοῦ, πού μόνον ἴχνη χρωμάτων διατηροῦν ἐπὶ τοῦ ξύλου· ἀπαξιοῦν νὰ τὶς κλέψουν οἱ ξένοι τουρίστες, πού μᾶς ἀνάγκασαν νὰ διπλομανταλωνώμε τὶς ἐκκλησιές μας, αἰῶνες ἀνοικτὲς ἄλλοτε τοὺς προσκυνητὰς. Τὶς προσκυνᾷ ὅμως τὸ νησί μὲ εὐλάβειαν. Ἀπὸ τὸν βράχον κρέμονται γερὰ στερεωμένα

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΥΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΞΥΛΙΕΣ

Ἦταν ἐννέα ἐτῶν ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ὁ ΙΓ' ὅταν διεδέχθη στὸ θρόνον τὸν πατέρα του Ἐρρίκο τὸν Δ', ὑπὸ τὴν κηδεμονία τῆς μητέρας του Μαρίας τοῦ Μεδίκων.

Καθὼς τὸν διέκρινε ἀπὸ πολὺ μικρὸ μεγάλη ἰσχυρογνωμοσύνη, ἐξώργιζε κάθε τόσο τὴν μητέρα του. Μιά μέρα δὲν θέλησε νὰ κἀνὴ τὴν προσευχή του, κ' ἡ βασίλισσα Μαρία διέταξε τὸν παιδαγωγὸ του κ. Ντὲ Σουβρὲ νὰ δειρῇ τὸν βασιλέα γιὰ τὴν ἀπειθεία του.

Ὁ μικρὸς βασιλεὺς ἀρνήθηκε στὴν ἀρχὴ νὰ ὑποκύψῃ, τελικὰ ὅμως ὑπεχώρησε λέγοντας:

— Ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ ξεφύγω τὴν τιμωρία, κύριε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ δειρέτε δυνατά.

Τὴν ἄλλη μέρα πῆγε στὰ δωμάτια τῆς μητέρας του, ἡ ὁποία σύμφωνα μὲ τὴν ἐθιμοτυπία τῆς αὐλῆς ἔκανε μπροστὰ του μιὰν ὑπόκλησι βαθεῖα.

— Ἀχ! μανούλα μου, εἶπε τότε. Δὲν γίνεται νὰ μοῦ κάνετε λιγώτερες ὑποκλίσεις καὶ νὰ βάζετε νὰ μοῦ δίνουνε λιγώτερες ξυλίες;

στ

ὁμορφα καντήλια. Τὸ δάπεδον εἶναι στρωμένο μὲ ψαρόπλακες.

Μυρωδιά μακρυνοῦ παρελθόντος, ἀνάσα πρωτόγονης δυναμικῆς πίστεως ἀπλοϊκῶν ἀνθρώπων, τραγεῖα ἀπλοϊκῆς ἐργασίας σὲ προσπάθεια κατασκευῆς στέγης τοῦ Παντοκράτορος, ὅχι μόνον δὲν προσβάλλουν τὸ καλλιτεχνικὸ συναίσθημα τοῦ προσκυνητοῦ, ἀλλὰ καὶ προσβάλλουν συγκλονιστικὸ τὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα τῶν μακρινῶν δημιουργῶν τοῦτου τοῦ ἀγροτικοῦ καταφυγίου τῶν μισοφοβισμένων ἀκόμη πιστῶν τοῦ Θεανθρώπου.

Τέτοια ἐκκλησάκια σκαλισμένα στὸν βράχον ὑπάρχουν καὶ ἄλλα στὸ νησί, παλαιότατα, λίγο μεταγενέστερα τῶν Κατακομβῶν. Ἀλλὰ ἔχουν εἰκόνες καὶ λειτουργοῦνται, ὅπως ἡ Ἀγία Παρασκευὴ στὸ Κλήμα, ἀλλὰ ὅχι, ὅπως ὁ παλαιὸς Ἅγιος Κωνσταντῖνος στὴν Πάχαινα. Οἱ σφουγγαράδες εὐρίσκαν ἕνα βυθισμένο πολλὰ μέτρα κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης στὴν θέσιν Ἀρετῆ. Θαλασσινὰ φυτὰ καὶ κοχύλια ἐστόλιζαν τοὺς τοίχους του, τὴν Ἀγία Τράπεζα. Στὸ ἱερὸ τοῦ ἐκκλησίου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου ἀναβλύζει πόσιμον νερό.

Τὰ πελεκητὰ στοὺς βράχους ἐκκλησάκια ἔχουν μεγάλη σημασίαν, ὅσην καὶ οἱ Κατακόμβες. Δείχνουν, ὅτι οἱ πιστοὶ τῆς νέας θρησκείας, καὶ ὅταν ἐπιτράπη ἐλευθέρῃ ἡ λατρεία τῆς, ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνθρώποι πτωχοὶ, γεωργοὶ καὶ ποιμένες, πού δὲν εἶχαν τὴν δυνατότητα νὰ κτίσουν πολυδάπανους ναοὺς. Μὲ τὴν σκαπάνην, ἐπελεκοῦσαν τὸν βράχον, ἐσθῆσαν μίαν Ἀγίαν Τράπεζαν, ἐκρεμοῦσαν μερικές εἰκόνες καὶ ἐλάτρευαν ἐκεῖ μέσα τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος, πτωχὸς καὶ ὁ ἴδιος, ἦλθε στὸν κόσμον νὰ διδάξῃ τὴν ἀγάπην καὶ νὰ λαμπρύνῃ εἰς τοὺς αἰῶνας τὴν ἐντιμὸν πτωχείαν. Ὁ πλοῦτος καὶ ἡ χλιδὴ τοῦ περιβάλλοντος εἰς τοὺς ναοὺς καὶ τὰς ἐνδυμασίας αὐξάνονται σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου καὶ συνακολουθοῦν τὴν κατὰπτωσιν τῆς θρησκείας εἰς ἐπιδειξιολατρείαν· ἀπὸ τὰ ἀπλοϊκὰ ὅμως σπήλαια—ναοὺς ἀναβλύζει εἰς αἰῶνας αἰῶνων καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ ἀγνὴ ἡ πρωτόγονος πίστις, ὅπως ἀπὸ τὸ ἱερὸν τοῦ σπηλαίου—ναῖσκου τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου στὴν Πάχαινα ἀναβλύζει ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς κατακάθαρο τὸ ζωοποιὸ νεράκι.

Γ. Α. ΚΑΜΑΚΑΡΗΣ
Γυμνασιάρχης

ΣΤΑ ΦΑΡΑΓΓΙΑ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 27)

καὶ τὰ πολυβόλα εἶναι ἐχθρικές ἐνισχύσεις καὶ πᾶνε νὰ χτυπήσουν πίσω-πλάτα τοὺς δικούς μας, πού πολεμοῦν ἐκεῖ, στὴν ἀντικρινὴ ὄχθη, ὑπερασπιζοντας τὴ γῆ μας! Γ' ἡ αὐτὸ ζητοῦν νὰ περάσουν τὸ ποτάμι. Καὶ νομίζουν πὼς ἐγώ...

— Ἀ! κατάλαβα... εἶπε φωναχτά. Εἶναι πολὺς δρόμος ὡς ἐκεῖ.

— Ὑπάρχει ρηχά;

— Ναί... μακριά. Ἄν θέτε νὰ σᾶς πᾶω ἐγὼ ὡς ἐκεῖ.

— Μπράβο! μπράβο! καλὸ παινιτί! ἔκανε γελαστὸς ὁ ξένος καὶ τοῦ ἄπλωσε πάλι τὸ σακουλάκι μὲ τὶς καραμέλλες.

Ὅπως καὶ τὴν πρώτη φορὰ ὁ Λάμπρος κούνησε τὸ κεφάλι.

— Ἐλα! πάμε! πρότεινε ὁ στρατιώτης.

Ὁ Λάμπρος κίνησε ἀργὰ ἀντίθετα πρὸς τὸ ρέμα ξέροντας πὼς πρὸς τὰ ἐκεῖ ἦταν τὰ σύνορα.

— Ἀνέβα στὸ τάνκ, πρότεινε ὁ Ἴταλός.

— Φοδᾶμαι, εἶπε ὁ μικρός.

Οἱ ἄλλοι γέλασαν μὲ τὴ δικαιολογία αὐτή, μὰ δὲν ἐπέμεναν καὶ σιγὰ σιγὰ, βραδυπορώντας ἀκολουθῆσαν τὸ παιδί, πού χωρὶς νὰ θιάζεται τραβοῦσε πρὸς τὰ βορεινὰ, ἄλλοτε σιμώνοντας κι ἄλλοτε ξεμακραίνοντας ἀπὸ τὸ ποτάμι, πού τὰ νερά του κυλοῦσαν πηδώντας ἀπὸ βράχο σὲ βράχο.

Θὰ προχώρησαν ἔτσι μιὰν ὥρα σχεδὸν ὡς ὅτου ἔφτασαν σὲ μιὰ καμπὴ τοῦ ποταμοῦ. Μόλις προσπέρασαν τὴ γωνιά πού σχηματιζόταν, τὸ ποτάμι στένευε ἀρκετά. Τὰ νερά του δὲν κυλοῦσαν πιά ἀφρισμένα. Λυγαριές καὶ πικροδάφνες καθρεφτίζονταν στὴν ἡρεμὴ ἐπιφάνειά τους.

— Ἐδῶ! εἶπε τὸ παιδί καὶ στάθηκε. Ἐδῶ εἶναι ρηχά.

— Πόσο ρηχά;

Ὁ Λάμπρος ἔδειξε μὲ τὴ σπιθαμὴ του.

— Δυὸ σπιθαμές τὸ πολὺ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ προχωρήσουν μὲ φόρα γιὰ νὰ μὴν κολλήσουν στὴ λάσπη. Ἐχει πολλὴ λάσπη.

— Τί;

— Μὲ φόρα! μὲ δύναμι, εἶπε ὁ Λάμπρος συμπληρώνοντας μὲ χειρονομίες τὶς ὁδηγίες του. Ἐχει λάσπη.

Οἱ βαρεῖες μηχανές δόγγησαν καὶ δυὸ ἀπὸ τὰ τάνκς ἔβαλαν ἐμπρὸς ὁλοταχῶς γιὰ νὰ περάσουν ἀπέναντι. Μὰ δὲν θάχαν προχωρήσει οὔτε τρία μέτρα, καὶ τὰ νερά ἔφτασαν πάνω ἀπὸ τὴ μέση τους. Οἱ μηχανές ἐσθῆσαν. Τὰ ὀχήματα κόλλησαν στὴ λάσπη κ' οἱ στρατιῶτες, δριζόντιος καὶ βλαστημῶντας, βγήκαν ἀπὸ τὸ ἀνοίγμα τῆς κορυφῆς, ἐνῶ οἱ σύντροφοί τους προσπαθοῦσαν νὰ τοὺς βοηθήσουν.

Κι ὁ Λάμπρος; Ὡς ὅτου γίνουν ὅλα αὐτά, ἐνῶ οἱ στρατιῶτες δὲν τὸν πρόσεχαν, εἶχε τρυπώσει γοργὰ μέσα στὴν πυκνὴ βλάστησι καὶ προλάβει νὰ στρίψει πίσω ἀπ' τὰ βράχια, ὅπου δὲν μπορούσαν νὰ τὸν διακρίνουν. Ὡς ὅτου ἀντιληφθῶν τὴν ἐξάφνισί του, τὸ παι-

κείνους πού πῆγαιναν νὰ χτυπήσουν αἰφνιδιστικά.

Ὁ ἐνδεκάχρονος Λάμπρος εἶχε κατορθώσει μὲ τὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν ψυχραιμία του διπλὸ κατόρθωμα: εἶχε ἀχρηστεύσει δύο τάνκς, καὶ εἶχε ματαιώσει τὸν αἰφνιδισμὸ, πού οἱ ἐχθροὶ προετοίμαζαν.

Κ. Α. ΣΦΑΕΛΛΟΥ

Σχεδιάστε αὐτὸ τὸ σκυλάκι...

...καὶ στείλτε τὸ μας
γιὰ νὰ σᾶς ποῦμε τὶς ἐντυπώσεις μας

Σὰς ἀρρεῖ νὰ σχεδιάζετε:

Τότε, πάρτε στὸ χέρι σας ἕνα μολύβι, εἶτε ἕνα μαρκαδόρο ἢ χρωματιστὰ κραινίονα - δὲν ἔχει σημασία - καὶ σχεδιάστε τὸ σκυλάκι τῆς εἰκόνος μας, προσπαθώντας νὰ παιδίστρετε περισσότερο, μὲ τὴν μικρογραφία του πού βρίσκεται ἐπάνω ἀριστερὰ. Φτιάξτε τὸ ἀσπράχαιο ἢ μὲ χρώματα - ὅπως προτιμᾶτε.

Ἐστὼ καὶ ἂν δὲν κάνετε κανένα ἀριστοῦρημα, ἔστω κι' ἂν τὸ σχέδιόν σας εἶναι ἀδέξιο, θὰ σᾶς ποῦμε τὶς κρίσεις καὶ συμβουλές μας.

Μαζί, θὰ σᾶς στείλωμε καὶ ἕνα πολυτελὲς εἰκονογραφημένο τεύχος γιὰ τὴ Μέθοδο ABC, Σχεδίου - Ζωγραφικῆς (ὅλα αὐτὰ δωρεάν καὶ χωρὶς καμὴν ὑποχρέωσιν σας).

Ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσετε, καὶ αὐτὴ ἡ Μέθοδος θὰ σᾶς δώσῃ καὶ νὰ περάσετε μέσα σὲ λίγες ἐβδομάδες ἀπὸ τὰ ΑΣΧΟΛΙΑ.

ἀπὸ τὰ ἑρασιτεχνικὰ σκατιάκια, στὸ νερό καὶ καλοχτιμένο σχέδιόν μὲ ἀδιώσεις. Ἐπειτα θὰ γνωρίσετε διάφορα τεχνικά μέσα, ἐκφραστικά καὶ πλούσια σὲ ἀπόδοσι, ὅπως τὸ κάρβουνο, τὸ παστέλ, ἡ σανγκίν, ἡ γκουάς, ἡ ἐλαιόγραφια κλπ. Καὶ γρήγορα τὸ σχέδιόν θὰ γίνῃ ἡ κορὰ τῆς ζωῆς σας!

Ἐμπρὸς λοιπόν! Σχεδιάστε τὸ σκυλάκι τῆς εἰκόνος καὶ στείλτε μας αὐτὸ τὸ φύλλον. Θὰ εἶναι ἴσως τὸ ξεκίνημα γιὰ μιὰ συνεργασία μας, γεμάτῃ ἐνδιαφέρον καὶ ἀνέλπιδες πραγματοποιήσεις.

Ἐσώκλειστε ὀρθ. 4 σὲ γραμματόσημο γιὰ ἐξόδα.

ΟΝΟΜΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΗΛ. ΗΛΙΚΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΔΕΟ Σχεδίου - Ζωγραφικῆς

Αθήναι: Πανεπιστημίου 10 - τηλ. 617.811

Θεσσαλονίκη: Τημιοκῆ 68 - τηλ. 232.370

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ
ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
Γραφεία Συντάξεως: Λυκαβηττού 1 - Τηλ. 613.571

Α' Περίοδος 1924-1941 — Β' Περίοδος Έτος 30όν — ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1974 - ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 1

Διευθύνουσα Έπιτροπή του Περιδικού

Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ, ΙΩΑΝ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ, Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΚΡΗΣ, ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος διά την εποπτείαν της ύλης: ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος επί της ύλης: ΝΙΝΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ — Σύμβουλος εκδόσεως ΚΟΡΝ. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Σύμβουλος Καλλιτεχνικός Διευθυντής ΙΩΑΝ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ — Διευθυντής ΚΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Οικονομικός Σύμβουλος Γ. ΦΙΛΗΣ — Διαφημίσεις Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθύνσεις συμφώνως Ν.Δ. 346/69 άρθρον 9: Διευθυντής Περιδικού: ΚΑΛΑΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Δώρα δ' Έστρια 22

Έπαιθνος Τυπογραφείον: ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ Παισανίου 10

Τιμή Φύλλου Δρχ. 3 (Διά τα Σχολεία 2,50) — Έτησία συνδρομή: Έσωτ. Δρχ. 20 — Έξωτ. 15 σελλ. ή 2 δολλ.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Παρακαλούμεν θερμώς: α) Τους καθυστερούντας την εξόφλησιν της προς το περιοδικόν όφειλής των, όπως επισπεύσουν ταύτην, β) όπως τά έμβάσματα αποστέλλωνται άπρσώπως Ε.Ε.Σ.Ν., Λυκαβηττού 1, Αθήνας.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ: 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ: Καθηγητής της
Παντείου 'Αν. Σχ. Έπιστημών
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΡΙΑΣ: Καθηγητής Πανεπιστη-
μίου Αθηνών
Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ: Γεν. Διευθυντής
Έπουργ. Πολιτισμού και Έπιστημών

ΟΡ. ΛΟΥΤΙΔΗΣ: Όμότ. Καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ: Έθνη-
κόν Άριστεϊόν Γραμμάτων και Τεχνών
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ: 'Ακαδημαϊ-
κός
Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ: 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ: 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Σελίς

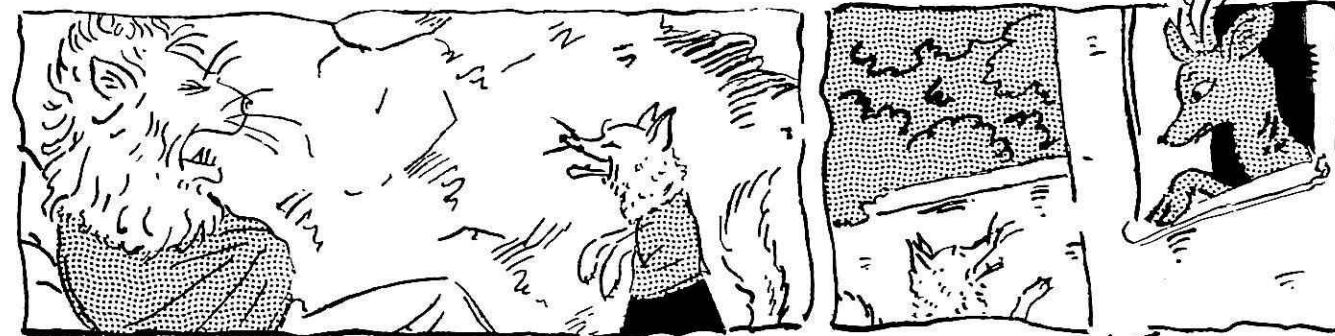
Page

Π.Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΥ: Πρός τους Έρυθροσταυρίτας "Έλληνας Μαθητάς"	1
ΠΑΝ.: Τό θαύμα του 1940	2
Α.Β.: Γράμματα στους μικρούς Έρυθροσταυρίτες	3
Α. ΤΟΛΣΤΟΓ: Ζωοφιλία (Διασκευή ΣΠ. ΠΑΝ.)	3
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ό έορτασμός της 25ετίας από τας Συμ- βάσεις της Γενεύης	4
Α. ΒΑΡΕΛΛΑ: Ταξίδι στην Κύπρο	6
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Χαίρετισμός άγωνίας	8
ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ: Οί Τούρκοι και ή Κύπρος	9
Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: Ποίημα	9
ΜΙΧ. ΜΟΥΤΣΟΥΛΑ: Αστρονομικά	10
Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ: Τά δάση της τροπικής ζώ- νης	11
Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: Τό μεγάλο πλοίο	12
Κ. ΛΕΚΛΕΡΚ: Ό πιστός σκύλος (Διασκευή ΣΠ. ΠΑ- ΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ)	14
Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ: Η ιστορία του Ε.Ε.Σ. (Είκο- νογραφημένη)	16
Θ. ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΥ: Τό λουκούμι	18
Σ. ΤΣΑΤΣΟΥΛΑ: Ποίημα	19
Κ. ΠΑΛΑΜΑ, Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ, Τ. ΑΓΡΑ, Σ. ΠΑ- ΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: Τραγούδια του 1940	20
ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ.	22
Κ. ΣΦΑΕΛΛΟΥ: Στά φαράγγια της Πίνδου	27
Γ. ΚΑΜΑΚΑΡΗ: Ό Ταξιάρχης του Κάστρου	29
Ι. ΒΕΡΝ: Τό έναέριο χωριό	30
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ — Α. ΒΩΤΤΗ — Ι. ΝΟΥΣΙΑ: Στί- χοι — Μουσική στα έσώφυλλα.	

P.K. GEORGOUNTZOS: To the Hellenic Red Cross Juniors	1
PAN.: The 1940 Miracle	2
A.B.: Letters to Young Juniors	3
L. TOLSTOΓ: Love for Animals (adapted by SP. PAN.)	3
EDITORIAL: The Celebration of the 25th Anniver- sary of the Geneva Conventions	4
ANG. VARELLA: A Trip to Cyprus	6
EDITORIAL: A Greeting in Agony	8
OLD COLLABORATOR: The Turks and Cyprus	9
TH. CONSTANTINOU: Poem	9
MICH. MOUTSOULAS: Astronomy	10
N. DIMITROKALLIS: The Forests of the Tropic Zone	11
A. KARANTONIS: The Great Ship	12
K. LECLERQUE: A Faithful Dog (adapted by S. PANAGIOTOPOULOS)	14
M. PROTOGERIDIS: The Illustrated Hostory of the H.R.C.	16
TH. POTAMIANOU: Loucoumi (Oriental Delight)	18
S. STATSOULAS: Poem	19
K. PALAMAS, M. MALAKASSIS, T. AGRAS, S. PANAGIOTOPOULOS: 1940 Poems	20
H.R.C. and H.J.R.C.: Movement — Activities	22
K. SFAELLOU: The Pindus mountains Ravines	27
G. KAMAKARIS: The Michaelmas Church in Cas- tron	29
J. VERN: A Village in the Air	30
S. SPERANTSAS — A. VOTTIS — J. NOUSSIAS: Verses — Music Inner Covers	

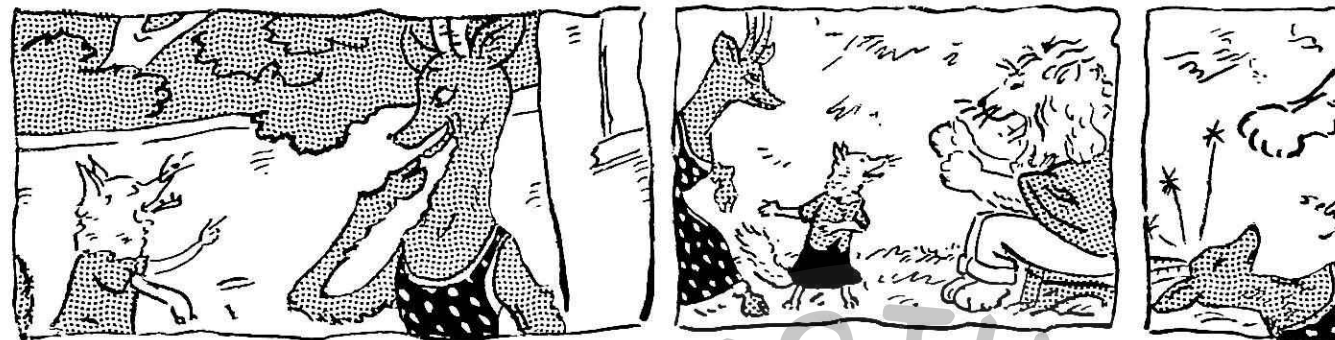
ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ Η ΕΛΑΦΙΝΑ

Τού έκλιπόντος συνεργάτου μας
ΑΝ. ΒΩΤΤΗ

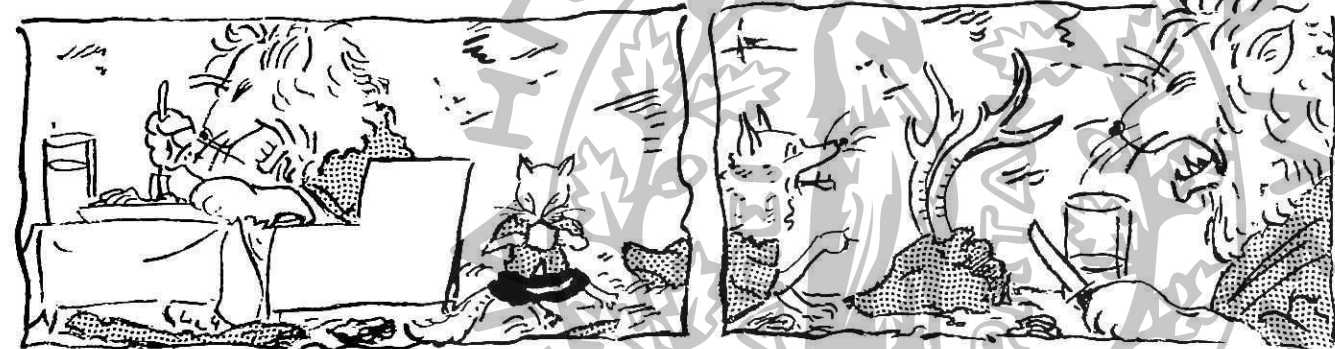
Τού δάσους τώρα ό βασιλιάς ήτανε κρυωμένος
καί για κυνήγι μέρες πιά δέν έβγαίνει ό καημένος.
Τή Μαριωτίτσα τό λοιπόν φωνάζει στο παλάτι
κι «άκου, τής λέει, νά σου πώ έχω σπουδαίο κάτι.

«Κανένα άγρίμι ζωντανό, εάν έδώ μου φέρης,
ό,τι και δώρο νά μου πής, θά τόχης. Νά τό ξέρης».
Φεύγει ή Μαριώ,κι όλόϊσα πάει στην κυρά Κατίνα.
«Έχω τής λέει Κατίνα μου, νέα για σένα φίνα.

«Ό βασιλιάς μας ό καλός πεθαίνει ώρα την ώρα
καί σκέφτηκε τό στέμμα του σε ποιόν ν' αφήση τώρα.
» Μου ζήτησε τη γνώμη μου, για σέκανε του μίλησα,
» κ' έτσι έσένα διάλεξε ν' αφήση για βασίλισσα.

» Έλα μαζί μου τό λοιπόν νά πάμε στο παλάτι».
Καί ή Κατίνα ή κουτή τρέχει χαρά γεμάτη.
Μόλις την είδε ό βασιλιάς «μπράβο, Μαριώ!» ξεφώνησε
καί την κουτοδιαδόχισσα εύθύς... τη χειροτόνησε.

Καί πέφτει τώρα στο φαί. Τρώει: πιζόλες, μπουτί,
κι όλο μουγκρίζει ενώ μασά: «Καλή χαψιά καί τούτη!»
Ξάφνου κρυφά ή Μαριωρή άρπάζει τό κεφάλι,
τ' άνοίγει, τρώει τό μυαλό κ' εύθύς τό κλείνει πάλι.

Σε λίγο νά κι ό βασιλιάς την κεφαλή άρπάζει.
Κι άφου τη γλώσσα έφαγε, στη Μαριωρή φωνάζει:
«Τώρα θά φάω τό μυαλό». Κι άμέσως παίρνει φόρα,
κοιτάζει τό μυαλό νά βρή, μά πού μυαλό πιά τώρα...

«Πού είναι τό μυαλό, ρωτά, τί έγινε κυρά μου;»
Καί ή πανούργα ή Μαριωρή του λέει: «Βασιλιά μου,
» άφου μάς έμπιστευθηκε καί ήρθε έδώ τρεχάλα,
» θά πή πώς στο κεφάλι της μυαλό δέν είχε στάλα».

ατλαντίς

ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Μ. ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ & Σ' Α.Ε.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ.Κ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

*Αγαπητοί κ.κ. εκπαιδευτικοί,

Τώρα που άρχισε το νέο σχολικό έτος 1974-1975. 'Ο 'Εκδοτικός μας Οίκος «ΑΤΛΑΝΤΙΣ», πρωτοπόρος πάντοτε σε κάθε εκπαιδευτικό νεωτερισμό, είναι έτοιμος να σάς εφοδιάσει με όλα τα συγχρονισμένα και προσοδευτικά βιβλία, για τους μαθητές του Δημοτικού Σχολείου. Τα βιβλία και τα τετράδια μας με προσεγμένη εικονογράφηση και καλαίσθητη εκτύπωση, είναι γραμμένα από έγκλεκτους παιδαγωγούς στη δημοτική γλώσσα και συνταγμένα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα. 'Οσοι από τους εκπαιδευτικούς τα έχουν χρησιμοποιήσει, έχουν λύσει το πρόβλημα της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος, της Αριθμητικής, της Πατριδογνωσίας, της Ιστορίας και των άλλων μαθημάτων. Έξ άλλου, η «Παιδική μας Βιβλιοθήκη» γνωστή σε όλη τη χώρα για την άρτια καλαισθητική εμφάνιση και το εξαιρετικό περιεχόμενο, από παιδαγωγικής πλευράς, συμπληρώνει τον τομέα της εξασχολικής μελέτης και μορφώσεως των παιδιών.

Μετά τιμής
« ΑΤΛΑΝΤΙΣ »

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

No	ΤΑΞΙΣ Α'
110	ΜΑΘΑΙΝΩ ΑΠ' ΟΛΑ Χαρ. Γεωργοπούλου
111	Η ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΜΟΥ Σ. Κασσαβέτη
	ΤΑΞΙΣ Β'
120	ΜΑΘΑΙΝΩ ΑΠ' ΟΛΑ Χαρ. Γεωργοπούλου
121	Η ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΜΟΥ Σ. Κασσαβέτη
	ΤΑΞΙΣ Γ'
30/130	ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ Στρ. Παπαδάκη
33/133	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Α. Γαβαλά, Δ. Κλειδά, Ν. Διαμαντοπούλου Α. Κυριαζοπούλου
134	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Χαρ. Γεωργοπούλου
135α	ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ — ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ 'Αθήναι — Πειραιεύς Γ. Α. Βασδέκη
35β	ΠΑΤΡΙΔΟΓΝΩΣΙΑ — ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ Θεσσαλονίκη — Μακεδονία Γ. Α. Βασδέκη
136	ΙΣΤΟΡΙΑ 'Ηλία Ξηροτύρη
139	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ 'Ηλία Ξηροτύρη
	ΤΑΞΙΣ Δ'
40/140	ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ Στρ. Παπαδάκη
141	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Α. Μπάμπαλη
43/143	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Α. Γαβαλά, Δ. Κλειδά, Ν. Διαμαντοπούλου, Α. Κυριαζοπούλου
44/144	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Χαρ. Γεωργοπούλου
45/145	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Γ. Α. Βασδέκη
147	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Γ. Μαχαίρα, Γ. Παπαγιαννοπούλου
148	ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Γ. Μαχαίρα, Γ. Παπαγιαννοπούλου, Γ. Παπανδρέου
46	ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 'Ανδρ. Γιαννοπούλου
	ΤΑΞΙΣ Γ'-Δ' (Συνδιδασκαλίας)
46α	ΙΣΤΟΡΙΑ Α' έτος συνδ)λίας 'Ηλία Ξηροτύρη, Α. Γιαννοπούλου
46β	ΙΣΤΟΡΙΑ Β' έτος συνδ)λίας Α. Γιαννοπούλου, Η. Ξηροτύρη
45/145	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α' και Β' έτος συνδ)λίας Γ.Α. Βασδέκη
	ΤΑΞΙΣ Ε'
50/150	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 'Ηλ. Μηνιάτη
52/152	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ 'Ανδρ. Γιαννοπούλου
54/154	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ν. Γκάνιου
55/155	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΗΠΕΙΡΩΝ Ν. Παπασπύρου
57/157	ΦΥΣΙΚΗ και ΧΗΜΕΙΑ Μ. Παπαδάκη
69	ΑΓΩΓΗ ΠΟΛΙΤΟΥ Γ. Μαχαίρα, Γ. Παπαγιαννοπούλου, Γ. Παπανδρέου
70/170	ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ 'Ηλ. Μηνιάτη
71/171	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Σπυρ. Ράλλη
78/178	ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Α. Μπάμπαλη, Σ. Βουρνά
	ΤΑΞΙΣ ΣΤ'
60/160	ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ και ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ 'Ηλ. Μηνιάτη
62/162	ΙΣΤΟΡΙΑ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Γ. Σακκά
64/164	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Στ. Παπαδάκη, Μ. Παπαδάκη
65/165	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΕΥΡΩΠΗΣ Ν. Παπασπύρου
67/167	ΦΥΣΙΚΗ και ΧΗΜΕΙΑ Α. Μπάμπαλη

ΚΟΡΑΗ 8 ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 32209 32846 - 323.1624

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΜΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ, ΓΡΑΜΜΕΝΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ, ΘΑ ΤΑ ΒΡΗΤΕ, ΣΕ ΜΕΓΕΘΕΣ ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ, ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΛΗΡΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
922.0072

70/170	ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ 'Ηλ. Μηνιάτη
71/171	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Σπυρ. Ράλλη
78/178	ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Α. Μπάμπαλη, Σ. Βουρνά
73	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Α. Γαβαλά, Δ. Κλειδά

ΤΑΞΙΣ Ε'-ΣΤ' (Συνδιδασκαλίας)

70/170	ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ 'Ηλ. Μηνιάτη
71/171	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Σπυρ. Ράλλη
74α/174α	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Α' έτος συνδ)λίας Ν. Γκάνιου, Στ. Παπαδάκη, Μ. Παπαδάκη
74β/174β	ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Β' έτος συνδ)λίας Στ. Παπαδάκη, Μ. Παπαδάκη, Ν. Γκάνιου
77α/177α	ΦΥΣΙΚΗ και ΧΗΜΕΙΑ Α' έτος συνδ)λίας Μ. Παπαδάκη, Α. Μπάμπαλη
77β/177β	ΦΥΣΙΚΗ και ΧΗΜΕΙΑ Β' έτος συνδ)λίας Μ. Παπαδάκη, Α. Μπάμπαλη
78/178	ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Α. Μπάμπαλη, Σ. Βουρνά
69	ΑΓΩΓΗ ΠΟΛΙΤΟΥ Γ. Μαχαίρα, Γ. Παπαγιαννοπούλου, Γ. Παπανδρέου

ΣΗΜ.: Οι αριθμοί από 10-78 είναι των διδίων Μεικτής Γλώσσας. Οι αριθμοί από 110-178 είναι των διδίων εις Δημοτικήν Γλώσσαν.

ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΗΛΙΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ - επιμέλεια Γ. ΚΑΡΟΥΛΑ

Βασισμένα στις σύγχρονες εκπαιδευτικές αρχές και την Έλληνική πραγματικότητα, τα τετράδια του 'Ηλία Ξηροτύρη διευκολύνουν τον δάσκαλο στην ορθολογική οργάνωση της διδακτικής του εργασίας, ώστε να είναι αποδοτική στα παιδιά όλων των σχολείων της χώρας μας.

ΤΑΞΙΣ Α'	Πατριδογνωσία (Βιβλίο)
ΤΑΞΙΣ Α'	Γλωσσικές και λεξιλογικές Ασκήσεις (Τετράδιο)
ΤΑΞΙΣ Α'	Τετράδιο Αριθμητικής Α1
ΤΑΞΙΣ Α'	Τετράδιο Αριθμητικής Α2
ΤΑΞΙΣ Β'	Πατριδογνωσία (Βιβλίο)
ΤΑΞΙΣ Β'	Γλωσσικές και λεξιλογικές Ασκήσεις (Τετράδιο)
ΤΑΞΙΣ Β'	Τετράδιο Αριθμητικής Β1
ΤΑΞΙΣ Γ'	Γλωσσικές και λεξιλογικές Ασκήσεις Γ1 (Τετράδιο)
ΤΑΞΙΣ Γ'	Γλωσσικές και λεξιλογικές Ασκήσεις Γ2 (Τετράδιο)
ΤΑΞΙΣ Γ'	Τετράδιο Αριθμητικής Γ1
ΤΑΞΙΣ Γ'	Τετράδιο Αριθμητικής Γ2

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΗΛΙΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ

Η σειρά αυτή, από 4 τετράδια, σκοπό της έχει να διευκολύνει το έργο των Νηπιαγωγών. Το περιεχόμενό τους είναι σύνθεση των αρχών των συστημάτων Montessori - Decroly και Audemars - Lafendel, με ασκήσεις γύρω από το σχέδιο, την σωστή παρατήρηση, τον υπολογισμό στο χώρο, στο μέγεθος, στο βάρος, γύρω από τις πρώτες γεωμετρικές έννοιες και τη μύηση στον αριθμητικό λογαριασμό και τη γραφή.

ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	
»	Τετράδιο 1ο
»	Τετράδιο 2ο
ΑΙΣΘΗΤΗΡΙΑΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	
»	Τετράδιο 3ο
»	Τετράδιο 4ο